

MATEO

*Xesosi Nirimaneakori Iua Apisapanika Auakani
(Arókasi 3.23-38)*

¹ Xesosi Teoso mereëkiti itxaua. Uai aua Xesosi apika atokiriakorini uãka. Xosee inakori Xesosi iri atoko ïkorapokoriti. Apraãoni, Taviini pakini Xesosi apika atokiriakorini atoko. Ininiã Xesosi Taviini, Apraãoni pakini imi atoko itxa.

² Ininiã ia atoko itxa:

Kitxakapirîka Apraão, Isaki iri.

Isaki, Xakoo iri.

Xakoo, Xotaa itariakorikata iri.

³ Xotaa, Péresi, Sera pakini iri. Inorona Tamara.

Péresi, Ésirõ iri.

Ésirõ, Arão iri.

⁴ Arão, Aminatapi iri.

Aminatapi, Nasoõ iri.

Nasoõ, Sáomõ iri.

⁵ Sáomõ, Póasi iri. Póasi inoro Haapi.

Póasi, Opetxi iri. Opetxi inoro Hotxi.

Opetxi, Xesee iri.

⁶ Xesee, Tavii iri. Tavii Isaeokini auíte itxaua.

Tavii, Saromão iri. Saromão inoro mitxi Oria

ïtanoro. Eereka Tavii takaro oa.

⁷ Saromão, Hopoão iri.

Hopoão, Apia iri.

Apia, Asa iri.

⁸ Asa, Xosapaa iri.

Xosapaa, Xorão iri.

Xorão, Osia iri.

⁹ Osia, Xotão iri.

Xotão, Akasi iri.

Akasi, Esekia iri.

¹⁰ Esekia, Manasee iri.

Manasee, Amõ iri.

Amõ, Xosia iri.

¹¹ Xosia, Xekonia itariakorikata iri. Iuasaaki
ĩkorakanani kãkiti Isaeokini maĩkaãka. Pa-
pirónia tixinimoni anikaãkana.

¹² Papirónia anikikona atoko,

Xekonia, Saratxieo iri.

Saratxieo, Soropapeo iri.

¹³ Soropapeo, Apiotxi iri.

Apiotxi, Eriakiĩ iri.

Eriakiĩ, Asoo iri.

¹⁴ Asoo, Satoki iri.

Satoki, Akĩ iri.

Akĩ, Eriotxi iri.

¹⁵ Eriotxi, Ereasa iri.

Ereasa, Mataã iri.

Mataã, Xakoo iri.

¹⁶ Xakoo, Xosee iri. Iua Xosee, Maria ĩtaniri.
Xesosi, iuara Teoso Mereẽkiti itxaua. Inoro
Maria.

¹⁷ Apraão, iua ãkiri, imekaniri, apika mekaniri,
apika mekaniri ãkiri, apika mekaniri apika
mekaniri, apiko itxaãpota. Tavii auakasaaki,
katosipeka pakini ninoa uãka. Eereka aua
Tavii, Tavii ãkiri, imekaniri, apika mekaniri,
apiko itxaãpota. Katosipeka pakini ninoa uãka.
Iuasaakiika Xoteoakori anikaãka Papirónia
tixinimoni. Ninoa mekaniriakori katosipeka
inakasaaki, Xesosi iponaniãpeka.

Xesosi Iponaniini Pirena
(Arókasi 2.1-7)

¹⁸ Ia atoko itxapaniko Xesosi. Teoso mereēkiti iponaniākasaaki, Maria ominapatari Xosee. Oītaniriuatini apisapanika, omotokiāri amarini Erekarī Matamatakoti sikakiti. ¹⁹ Xosee uākatari Maria kamari maerekaṭi ātikata. Atāo inakarinoka kamakari iua, ininiā kona inirekari kākiti imaropiretiniri oa kamixi onini. Kākiti sauaki osiniā, Xosee !inirekaro opētauatini, kotxi erekari kamakari iua. Ininiā inirekari itakanapiniro oa, ixika kākiti mimarotakaniā. ²⁰ Ikara atoko inini ixiniremoni, Teoso nitiri iaxitikiri apoka itaponemoni. Ininiā itxa:

—Xosee, Taviini apika mekaniri pite. Kona pipīkapero Maria papakapini pītanoro īkapani, kotxi Erekarī Matamatakoti, iuara kamixipeka txīkitakaro. ²¹ Auako oa ākiri. Pitakauākatariko Xesosi itxauako, kotxi imakatzakari kākiti maerekani —itxa Teoso nitiri.

“Xesosi” popīkari sākireē, iuatxikana, “Kākiti Maerekani Makatzakakari,” itxa.

²² Apikomoni Teoso nitiri txari:

—Ikara atoko inakari auapeka, kotxi kitxakapirīka Teoso sākire sāpiretakari sāpiretpekari ikara sākiretxi. ²³ Kitxakapirīka ia atoko itxa:

Hīkenakotari. Sito kikikata masirīkato mixiuatako.

Auako oimi. Itakauākataāka Emanoeo inakori

—itxa Teoso nitiri Xoseemoni. “Emanoeo” popīkari sākireē “Teoso atekata aua.”

²⁴ Xosee merekasaaki, iua auikari Teoso nitiri sākire. Ininiā ītanorouata Mariakata. ²⁵ Eereka amarini iponaniākasaaki, Xosee takauākatari Xesosi itxaua. Amarini iponaniini apisa iua !isirīka Mariakata.

2

Atokatxi Pokĩkinimoni Auakani

¹ Xesosi iponaniã Pereẽ inakori sitatxiti, Xotéia tõpa, Erotxi auĩttxi inakasaakua. Iusaaki atokatxi pokĩkinimoni auakani sari Xerosareẽ sitatxitimoni Pereẽ takote. Iõriki imarotakani ninoa.

² Ininiã itxana kãkitimoni:

—Naniparari amarini Xoteo auĩte inakariua? Ate itikapekaro iõrikite atokatxi pokĩkinimoni. Oa iõriki oerekaua auĩttxi Apiananiri iponaniãpeka. Ininiã ate apoka uai akapotoreẽkiniua iua apisatoõ, kotxi Apiananiri itxaua —itxana ninoa.

³ Erotxi ikara ikenakoenetakasaaki, kona erekaxinireri. Kona inirekari ãti auĩttxi apokini. Ininiã ikinimane Xerosareẽ auakani kona erekaxinirena, kotxi ninoa pĩkari Erotxi.

⁴ Ininiã iua apotiitana sasetotxi auĩteakori, kaiõkatsoparerini pakini. Ininiã Erotxi pimaãna:

—Nanipa Teoso Mereẽkiti iponaniãko? —itxa.

⁵ Ninoa apakapapiretari:

—Pereẽ sitatxiti, Xotéia tõpa aua. Ia atoko itxapaniko Teoso sãkire sãpiretakari iõkatsopatakiti kitxakapirĩka:

⁶ Pereẽ sitatxiti auakani, Xotéia tõpa, hĩte sitatxine poiãori, iuaritika kona hĩpẽtauatape, kotxi hĩte sitatxineẽ iponaniãko Isaeokini auĩte.

Kãkiti mĩkiikakari itxauako

—itxa ninoa auĩttxiakori Erotximoni.

⁷ Ininiã Erotxi akiritana ninoa iõriki imarotakani, ninoanani imisãkiretini ĩkapani. Ininiã ipimaãna:

—Mitsipitipanika kirisaakipa hĩtikataro oa iõriki? —itxa ninoamoni.

Ininiã ninoa sãpiretari. ⁸ Iposo atoko iokanatana Pereẽmoni:

—Hĩsako Pereẽmoni amarini hinitini ĩkapani. Hãpokasaakiri, hĩsãpiretano. Ininiã nota apaka sako, iua apisatoõ nikapotoreẽkiniua ĩkapani —itxa Erotxi.

Txamari inirekari okiniri Xesosi, kotxi ! inirekari ãti auĩtetxi auini.

⁹ Erotxi sãkire ikenakotakana atoko, ipotorikana. Iõriki atokatxi pokĩkinimoni itikakitona ĩkiika. Anikana Xesosi auinimoni. Iuaãtaã oa iõriki iotoka. ¹⁰ Ninoa atamatakasaakiro iõriki, iteene ipoxokoniuatana. ¹¹ Ininiã apokana aapoko. ĩroãna. Apokarina amarini inoro Mariakata. Ininiã ikapotoreẽkauana Xesosi apisatoõ. Itxarina:

—Apiananiri pitxaua. Aãũte pitxaua —itxana.

Iposo atoko itiina imaktxakana. Ininiã imaktxakarina erekari imĩkitina auĩtetximoni isikakitina ĩkapani. Isikarina oro, ĩsẽso inakori, miha inakori pakini. ĩsẽso, miha pakini kamariãro peerekari. ¹² Ininiã eereka Teoso sãpiretana iõriki imarotakanimoni itaponeẽna:

—Kona hĩkanapiriãpe Erotximoni —itxa Teoso nino taponemoni.

Ininiã ninoa kanapiriãkasaaki auinimoni, ãti kimaporitimoni isana.

Exitomoni Xosee, Maria Pakini Sini

¹³ Iõriki imarotakani sipeka atoko, Teoso nitiri iaxitikiri sãpiretari Xosee itaponemoni:

—Paiamata. Põkitikaua. Panikari amarini, inoro apaka Exito tixinimoni. Himiteka. Kona hĩkanapiriãpe nota masãpiretakanisaakii, kotxi

Erotxi nitari amarini okiniri ĩkapani –itxa Teoso Xoseemoni.

¹⁴ Ininiã Xosee:

–Nisapitikako –itxa.

Ininiã iua ĩkanõkatika Xosee õkitikaua. Aiamata Exito tõpamoni isini, amarini anikini ĩkapani. Ininiã imimitekari amarini inorokata Exitomoni.

¹⁵ Erotxi ipinakasaaki, iuasaaki ikanapiriãko. Kona ikanapiriã Erotxi ipinini apisa. Ia atoko itxapaniko kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakari sãpiretakiti:

Nakiritariko namarite Exito tixini itakanapini.

Amarini Okiko Pirena

¹⁶ Erotxi imarotakasaakiri iõriki imarotakani sipe inakasaaki, !imisãkiretaikarina iua, ininiã iua omanãkarauata. Ininiã amarini ipikananipeka inakaniua, apaka axapitipanika inakaniua, imakinikana okãkitaka Pereẽ sitatxitiã auakani. Ikara atoko itxa, kotxi iõriki imarotakani sãpiretari ipikananipeka oa iõriki tokiã. ¹⁷ Kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakari Xeremia inakori sãpiretakiti iaõka auape iuasaaki. ¹⁸ Iua txari:

Hamaa sitatxiti ikenakotaãkako ätsaãtxi. Hakeo atoko sitoakoro txiapatako oimiakori matinani. !Onirekari kãkiti mĩkapiritiniro oa, kotxi oimiakori kona auaika.

Exito Tixini Ikanapiriinina

¹⁹ Erotxi ipinaka atoko, Xosee Exito tixini auakasaaki, Teoso nitiri misãkiretari iua itaponemoni. ²⁰ Itxari:

–Põkitikaua, pimikanapiriãri amarini, inorokata Isaeo tixinimoni. Amarini kinirão okaka inakani kona auaika –itxari.

21 Ininiã Xosee mikanapiriãri amarini, inorokata Xotéia tōpamoni, Isaeo tixinimoni. 22 Txamari imarotakasaakiri Akirao, Erotxi ãkiri auñtetxi ininiua irini tikini, Xosee pĩkari Xotéia tōpa auini. Ininiã Teoso nitiri iuaĩkana itaponemoni sãpiretari ãtiãtaã isini ĩkapani. Ininiã Xosee, Maria, Xesosi pakini sari Kariréia tōpamoni Isaeo tixini. 23 Nasaree sitatxiti kaikota itxana. Ia atoko itxa kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakani sãpiretakiti iaõka inini. Ninoa txari: Nimereẽkiti, Nasareekiri itxauako.

3

Xoão Kapatxisareri Sãpiretakiti
(Marko 1.1-8; Arókasi 3.1-20; Xoão 1.19-28)

1 Eereka Xesosi aneẽpe. Iusaaki Xoão kapatxisareri, ãparaã makipakaniãtaã Xotéia tōpa aua. Iuaã iua oerekari Teoso sãkire kãkitimoni. 2 Iua txa: —Himaerekani hĩtakanapako, kotxi Teoso mereẽkiti paĩtiki apokako iua ikinipoko auñte ininiua ĩkapani —itxari Xoão.

3 Kitxakapirĩka Isaía inakori, Teoso sãkire sãpiretakari, sãpiretapekari Xoão pirena. Itxari: Auako kiki ãparaã makipakaniãtaã. Isãpirenauatako. Itxariko: “Hõeretariko kimapori Apiananiri apokini apisapanika. Itĩkaãpo erekari hĩkamako iua napini ĩkapani,” itxa Isaía kitxakapirĩka.

4 Xoão takari mãkatxi kamero piti kamakori. Kamero kãkiti pira. Ipakiotsere aamata kamakori. Inikari txĩtxiri. Itximari mapaã ĩtopakero. 5 Kãkiti

Xerosareēkini, ikinimane Xotéia tōpakini, ikini-
mane Xotāo tinikata auakani pakini sari ikenako-
tinirina ĩkapani. ⁶ Iuaā ninoa sāpiretari Teosomoni
maerekati ĩkamakitina, imaerekani imakatzakini
ĩkapani. Eereka iua patxisatana Xotāo uiniti.

⁷ Txama Xoāo atapakasaakina pariseoakori,
satoseoakori pakini apokini iuamoni
ipatxisatikona ĩkapani, iua txana:

—Imini katsiiri anaakorirai hīte. Teoso
misiritapitikai himaerekani xika. Himitekini
! auari. Hinirekari hīpatxisatiko, txamari
! hinirekari hītakanapiniri himaerekani.

⁸ Hinirekiniāri himaerekani hītakanapini,
ininiā hīkamariko erekari. Ikara atoko
ininiā, hōerekari Teoso atāo hītakanapiniri
himaerekani. ⁹ Hākixiniremoni ! hīxinikapiri:

“Teoso apakapapitikauako ate, kotxi ate atokirini
Apraāoni txaua,” ! hītxapeko. Ari, nota sāpiretai
hīte, Teoso nirekiniāri, iposotari ia kai soroā
Apraāoni mekaniriakori ikamini. Kona Apraāoni
posotari anikinii Teosomoni. ¹⁰ Aamina maereka
iriti atoko hītxa. Teoso iposopeka hīte ixipokini.
Kākiti auari ikitaita kauanari aamina maereka
iriti itokini ĩkapani. Ikinika aamina maereka
iriti tokaākako. Xaminaā oka inaākanako. Teoso
kamakiti iua atokokana itxa. Ininiā Teoso kitaite
kauanapeka, aamina kotsa sauakiko tīkane.
Iua atokokana ininiā, Teoso aiamatapeka hīte
ixipokini ĩkapani.

¹¹ —Hīte nipatxisata āparaā. Hīpatxisatiko
oerekari maerekati hīkamakiti hītakanapapeka.
Nota tikini apoākari patxisataiko hīte Erekari
Matamatakotiā, xaminaā pakini. Apiatakari
itxaua iua. ! Apakata iua takote napokini ikiti

mata nimakatzakini ĩkapani, kotxi iua apiata. Nota poiãoka. Imakatzakari himaerekani, itxiko metao ãki auakari arikini atoko. ¹² Katarereri ãpokari ahoisi otãta imakatzakini ĩkapani. Otãta arikaãka. Oki nĩkataãka ikiena nĩkatikoãtaã. Iua atokokana Teoso nĩkatariko kãkiti erekarini. Maerekati kamakani arikaãkako xamina maxipoãkatiã –itxa Xoão.

*Xesosi Patxisatiko Pirena
(Marko 1.9-11; Arókasi 3.21-22)*

¹³ Iuasaaki Xesosi potorika Kariréia tõpa. Isari Xotão uinitimoni, Xoão patxisatiniri ĩkapani.

¹⁴ Txamari Xoão txari Xesosi:

–Pite nirekatari nota patxisatinii? !Apakata, kotxi pitemoni maerekati !auari. Notara nirekari pite patxisatinino nota –itxa Xoão.

¹⁵ Xesosi apakapapiretari:

–Apakatapitika pipatxisatinino. Uatxa akamariko ikinika Teoso nirekaãkiti –itxa.

Ininiã Xoão:

–Ateeneka.

¹⁶ Eereka ipatxisataãka atoko ikanĩkiĩta imiriĩ. Iuasaakipeka iaxiti takaka. Ininiã kãkiti atapari Erekari Matamatakoti katxakaãpotini kamoã atoko inakari. Xesosimoni oãpoka. ¹⁷ Eereka Teoso sãkirauata iaxiti:

–Pite namarite, nitiretakiti, napokaerekatai, kotxi ninirekakiti pikama –itxa Teoso.

4

*Satanasi Nirekari Xesosi Kaminiri Maerekati
(Marko 1.12-13; Arókasi 4.1-13)*

¹ Erekari Matamatakoti anikari Xesosi ãparaã makipakaniãtaã Satanasi atamakaerekatiniri

ĭkapani. ² Iuaã Xesosi takanapari inipokotini Teoso imisãkiretini ĭkapani. Koarêta pokamara, koarêta ĭkanõkati pakini itakanapari inipokotini. Ininiã inatxikatani iuani.

³ Ininiã iuasaakiika Satanasi apoka Xesosimoni. Iua katamakaerekareri itxaua. Itxari:

—Pite Teoso ãkiri pininiãua, ininiã ere kai soro komiri pitxĩkitaka —Satanasi txari Xesosi.

⁴ Xesosi apakapapiretari:

—Kona nikamari pite paniãtakiti, kotxi Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:

Kona komirinanini txĩkitakari kãkiti ãtipirika auini tĩkane. Ikinika Teoso sãkirera txĩkitakari kãkiti ãtipirika auini tĩkane

—itxa Xesosi Satanasiimoni.

⁵ Eereka Satanasi anikari Xesosi Xerosareẽmoni. Iua sitatxi akiritaãka Teoso nakiti. Satanasi anikari Xesosi Teoso misãkiretiko aikotimoni api-ata õtano tsokitiri nopini. ⁶ Ininiã Satanasi txari Xesosi:

—Teoso ãkiri pininiãua, pokaua xiti. Ininiã ikinipoko kãkiti imarotariko Teoso ãkiri pininiãua, kotxi Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:

Teoso iokanatanako initiriakori iaxitikini pite inĩkatinina tĩkane. Ninoa maĩkai pimap-inakani tĩkane, ininiã pikarouatini ! auari. Kona kai soro karotari pikiti,

—itxa Satanasi.

⁷ Xesosi apakapapiretari:

—Teoso sãkire iõkatsopatakori apaka txari:

Kona patamakaerekatapiri Apiananiri piTeosone.

⁸ Eereka Satanasi anikari Xesosi ãtiãtaã iuaĩkana. Itano xiratarimoni anikari. Iuaã Satanasi

oerekari ikini itixiti, ikinika tiitxiti iuaã auakari pakini. ⁹ Ininiã itxa:

—Pikapotoreëkiniãua nota apisatoõ piteosone-tinino, ininiã ikinika nisikaiko —itxa Satanasi.

¹⁰ Xesosi apakapapiretari:

—Konapitini. Pisipeka Satanasi. Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:

Apiananiri piTeosone, iuanokara piteosoneta. Iua
 ãkapaninokara piparãkauatako

—itxa Xesosi.

¹¹ Ininiã Satanasi takanapa txari iua. Ininiã Teoso nitiriakori iaxitikini apoka Xesosimoni inãkatinirina ãkapani, kotxi itapara !auaika.

*Xesosi Mipotorikari Iparãka Kariréia Tõpa
 (Marko 1.14-15; Arókasi 4.14-15)*

¹² Xesosi kenakoenetakasaakiri Xoão kapatxisareri kateia ãki takiko, isari Kariréia tõpamoni. Nasaree sitatxitimoni isa. ¹³ Ininiã eereka itakanapari Nasaree sitatxiti. Kapanaoõ sitatxitipeka aua itxa. Kapanaoõ, Kariréia poa takote, apaka Seporõ, Natarii pakini tõpati takote.

¹⁴ Kitxakapirãka Isaía, Teoso sãkire sãpiretakari sãpiretapekari, iuaã Xesosi auako. Ia atoko Teoso sãkire txapeka:

¹⁵ Seporõ, Natarii pakini tõpati ipoa mitari takote, Xotão uiniti ipiniã. Kãkiti takauãkatari iua itixi, Kariréia tõpa. Xoteo minakanua tixine itxaua. Iuaã Erekari apokako.

¹⁶ Ninoa kãkiti, ipiã auakani, !imarotari Teoso. Ipãkaniãtaã ninoa auanãta. Ninoa atamatariko tirikapi. Ikamara mitari. Iua tirikapi iopinipokotako ipiã auakani sauaki.

Ikara atoko itxa Isaía kitxakapirĩka.

¹⁷ Xesosi apokasaaki Kapanaoõ sitatxiti, imipotorikari oerekarauatini. Ia atoko itxa:

—Himaerekani hĩtakanapa, kotxi iposope Teoso hĩauĩte ininiua —Xesosi txana ikinipoko kãkiti.

Xesosi Akiritari Ipi Ipi Pakini Kokatsaãriti
(Marko 1.16-20; Arókasi 5.1-11)

¹⁸ Xesosi Kariréia poa tiniã itĩpokotakasaaki, itikari ipi kiki, Simão Petro inakori, itari Átree inakori pakini. Itakanãtarina hetxi. Kokatsaãriti itxauana. ¹⁹ Ininiã Xesosi akiritana ninoa:

—Masa notakata. Hĩtakanapariko hõkatsaãtini parĩkatxiti. Noerekaiko hĩte Teoso sãkire hõerekini ĩkapani, kãkiti imarotini ĩkapani —itxa Xesosi.

²⁰ Ininiã iuasaakiika ninoa takanapari okatsaãtinina. Xesosikata sa itxana.

²¹ Apikomoni itĩpokotakasaaki, atamatana Txiako, Xoão pakini. Sepeteo anaakori itxauana. Ninoa irikata kanauaã auanãta. Ihetxina iotsaãnãtana. Ininiã Xesosi akiritana ninoa.

²² Iuasaakipeka itakanaparina iri, kanaua pakini. Xesosikata sa itxana imoianatinirina ĩkapani.

Xesosi Amianatakani Imakananitini
(Arókasi 6.17-19)

²³ Xesosi sari ikini Kariréia tõpamoni. Aiko Xoteoakori apotiitiniãtaãua isa. Iuaã isãpiretana Teoso iokanapirena erekari, Teoso kãkiti auĩte inini pirena. Apaka erekapeka itxĩkitakana amianatakani.

²⁴ Xesosi kamakiti, apaka isãpiretakiti, iaripiretapeka ikinika Síria tixini. Ininiã kãkiti minana itomaneri amianatakani iuamoni. Ikini sereti amianari auakini sari iuamoni. Kãkiti maerekati matamatakoti Satanasi

nitiri auaiñtotakiti apoka iuamoni. Apaka kãkiti mapitxiritakani apoka. Apaka titinanakakari amianariti auakini apoka. Apaka kãkiti maposota t̃pokatani pakini apoka Xesosimoni. Ikinikana erekape itx̃ikitakana ninoa. ²⁵ Itomaneri sari iua tikini. Kãkiti Kariréiakini, tesi pakini sitatxitikini, Xerosareẽkini, kãkiti Xotéia t̃õpakini, Xotão uiniti ipiniãkini pakini sari iua tikini.

5

Xesosi Sãkirauata Ixirata Auñte Nopini (Kapítoro 5, 6, 7)

¹ Xesosi itomaneri kãkiti atapakasaaki, ixirata nopini isa, topãka itxa oerekarauatini ñkapani. Imoianariakori apotiitaua iuamoni. ² Iuasaaki oerekana ia sãkiretxiti:

Kirimonipa Teoso Sikatari Erekarì? (Arókasi 6.20-23)

³ –Teoso takari erekari kãkitimoni, ia atoko inakanimoni. Ninoa nirekari Teoso nireẽkiti ikaminina, iuaritika imarotarina ! iposotarina Teoso nireẽkiti ikaminina, ininiã amanaãrina Teoso sikaposotiiretinina ninoa. Teoso takari erekari kãkiti ikara atoko inakanimoni. Ninoa sari Teoso auñtetxi ininiãtaãua.

⁴ –Teoso takari erekari kãkitimoni, ia atoko inakanimoni. Mitxi ninoa txiapata imaerekanina xika. Ininiã eereka Teoso m̃ikapiritana ninoa, amarini m̃ikapiritiko atoko.

⁵ –Teoso takari erekari kãkitimoni, ia atoko inakanimoni. Pataparaxinirena ninoa, iuaritika ! itxitarina ãti. Iamonñkarina ãti. Teoso sika-panikariko ikinika itixi ikara atoko inakanimoni.

⁶ –Teoso takari erekari kãkitimoni, ia atoko in-
 akanimoni. Ninoa iteene nirekari erekarinoka
 ikaminina. Nipokori inirekinina atoko, âparaã
 inirekinina atoko, ninoa iteene nirekari erekari
 ikaminina. Ininiã Teoso sikana ninoa ikinipoko
 erekari inirekakitina.

⁷ –Teoso takari erekari kãkitimoni, ia atoko in-
 akanimoni. Ninoa amonĩkari ninoa misiritakani,
 ininiã iua atokotxikana Teoso amonĩkanako ninoa
 kaamonĩkarerini.

⁸ –Teoso takari erekari kãkitimoni, ia atoko in-
 akanimoni. Ninoa kamari Teoso nireëkitinoka,
 ininiã ninoa aõkitariko Teoso.

⁹ –Teoso takari erekari kãkitimoni, ia atoko
 inakanimoni, kauaĩrerinimoni. Ninoa parĩkauata
 neenamtxi xipokini ĩkapani. Ininiã ninoa akiri-
 taãkako Teoso anaakori.

¹⁰ –Teoso takari erekari kãkitimoni, ia atoko
 inakanimoni. Ninoa kamari erekari, ininiãkara
 apanakini kãkiti misiritana. Ninoa erekari ka-
 makani auako Teoso auĩtetxi ininiãtaãua.

¹¹ –Teoso takari erekari hĩtemoni, apanakini
 misiritakasaakii, imisãkirepiretakasaakii, aãpirena
 ikamakasaaki hĩtemoni nota sãkire hãuikini xika.

¹² Poxokonoka hĩtxako, kotxi Teoso sikai hĩparĩka ĩki
 ito, itixine hãpokasaaki. Hĩte misiritiko atokokana
 Teoso sãkire sãpiretakani kitxakapirĩka misiritaãka,
 ininiã hĩpoxokoniuatako –itxa Xesosi.

Iõkira Pirena

(Marko 9.50; Arókasi 14.34-35)

¹³ Iuaĩkana Xesosi sãkirauata:

–Iõkira erekaro atoko hĩtxaua ikinimane ĩkapani.
 Iõkira matxoatapeka onakasaaki, ininiã !apakata
 otxoa kanapiriini iuaĩkana. Ininiã oõkaãka. Kãkiti
 kitakaro, kotxi kona otxaika.

Tirikapi Pirena

¹⁴ —Tirikapi atoko hĩtxaua ikinimane kākiti ĩkapani. !Hĩposotari hĩkipatiniri sitatxi xirata nopini auakari, kotxi ikinimane atamatari tirikapi. ¹⁵ Kākiti !itakari tirikapi kopiti āki. Itakarina itano ikini aapokotxiti ĩopinikini ĩkapani. ¹⁶ Iua atokokanera hĩtxako, kotxi erekari hĩkamakiti tirikapi kamara atoko itxa. Erekarinokara hĩkamako. Ininiã apanakini atamatari erekari hĩkamakiti. Ininiãra itxarina aĩri iaxitikirimoni: “Peerekai pite.”

Teoso Sākire Moisesi Apakapakiti

¹⁷ Iuaĩkana Xesosi sākirauata:
—Kona hĩtxape: “Xesosi xipokariko Teoso sākire Moisesini apakapakiti,” kona hĩtxape. Apaka, “Kitzakapirĩka Teoso sākire sãpiretakani sãpiretakiti Xesosi xipokako,” kona hĩtxape. Kona ikara inakari !nixipoka. Nota ina ĩkinipoko ninoa sãpiretakiti nikamini ĩkapani. ¹⁸ Atãopitika ĩkinika Teoso sākire apokako. Kona xatiki Teoso sākire iõkatsopatakori kona xipoka. Iaxiti, itixi pakini xipokini apisa Teoso sākire !ixipoka. Apokapitikako imakinika isākire. ¹⁹ Teoso sākire ĩpaniãtakiti apiari aua, apaka poiãori aua. Kākiti makamakaniãri ĩkinika Teoso sākire, oerekiniãri apanakini ĩkinika Teoso sākire imakamakani ĩkapani, poiãori itxaua Teoso auĩtetxi ininiãtaãua. Āti kãkitipekana, ikaminiãri ĩkinika Teoso sākire, oerekiniãri apanakini ĩkinika Teoso sākire ikamini ĩkapani, apiari itxaua Teoso auĩtetxi ininiãtaãua. ²⁰ Ia nisãpiretai. Kaiõkatsopareriakori, pariseoakori pakini !ikamari atão inakari Teoso nireẽkiti. Ininiã hĩte kaminiãri ninoa atokotxikana, !

hãuiritaãka hiĩroini Teoso auĩtetxi ininiãtaãua. Atão inakari Teoso nireẽkiti hĩkaminiã, hiĩroãpitika iuaã.

Omanãkaretxi Pirena

²¹ —Hĩte imarotari kãkiti kitxakapirĩka sãpiretaãka. Ia atoko inaãka: “Kona apanakini hõkape. Kokaniri anikaãkako imisiritikomoni,” inaãka kitxakapirĩka. ²² Uatxa apikomoni nota sãpiretaiko hĩte. Maxikatiũka pomanatiniãri pitari, panikaãkako pimisiritikomoni. Pite napetiniãri pitari, ininiã auĩtetxiakori misiritapitikai. Pakiritiniãri pitari: “Kiĩkitei,” ininiã pimisiritiko paĩtiki apokako. Nota txai hĩte, kona erekari kokaniri. Iua atokokana kona erekari hinaperauatini. Hinaperauatiniã, ininiã maerekani misiritikoãtaã hĩsapitikako.

²³ —Ininiã hĩsikaasaaki Teoso apisatoõ hĩsikakiti hĩsikini ĩkapani, iusaaki hĩxinikari hĩtari homanatakiti. ²⁴ Iusaakiika hĩtakanapariko hĩsikakiti iuaã hĩsikiniri apisa. Hĩsako katimaritika homanatakitimoni. Himisãkiretari, homanãkare hĩxipokini ĩkapani. Iposo atoko kanapiriã, hĩsikakiti tĩkane sika hĩtxako Teosomoni —itxa Xesosi.

²⁵ Iuaĩkana Xesosi sãkirauata:

—Kãkiti kinirão apoĩtakiniãi, ininiã pimisiritiko mereẽkarimoni iua anikinii apisapanika, katimariã pisa iuamoni. Pimisãkiretari iua, kotxi pimisiritiko mereẽkari sikaiko pite pimisiritakirimoni. Ininiã eereka iua takai kateia ãki. Iuaã pikaikotako. Ininiã apisapanika pimisãkiretariko iua pomanatakiri. ²⁶ Atão nisãpiretai, kona posipikari kateia ikinika pimisiritiko mereẽkari paniãtakiti pimiĩkitxitakanisaaki —itxa Xesosi.

Kipa Txīkitakai Maerekati Pikamini?

²⁷ Xesosi apikomoni sākirauata:

—Hīte imarotapekari kitxakapirīka sāpiretakori: “Pītanoro minakotokatika kona pīsirīkape.”

²⁸ Kitxakapirīka ikara atoko itxama. Nota sāpiretaiko hīte apikomoni. Sito atamatakari kinirāo oakata sirīkaka inakari, iuara kamapekari maerekati ākixinireē. ²⁹ Kona pauiritapiri maerekati pikamini txīkitaākari pitekata ikaikotini. Patamatakiti txīkitakiniāi maerekati pikamini, pimakatxakari poki, oka pitxari, kotxi maerekati pikaminiā, maerekani misiritikoātaā pokaākako. Apiaerekata Teosokata ātipirika pauini āti pokinoka pauini. ³⁰ Piuako pikikomoni auakari txīkitakiniāi maerekati pikamini, ininiā pisauaka, oka pitxa, kotxi maerekati pikaminiā, maerekani misiritikoātaā pokaākako. Apiaerekata mauakotikai pauini ātipirika Teosokata. Kona pauiritapiri maerekati kaikotini pitekata. Pitakanapariko maerekati.

Kiki Ītanorokata Itakanapakakini

(Mateo 19.3-9; Marko 10.2-12; Arókasi 16.18)

³¹ —Kitxakapirīka ia atoko itxa sākiretxi:

Pītanoro pitakanapiniā, aātsopa pisika oamoni ĩtanorotxi takanapiko aātsopati.

³² Iuaritika nota sāpiretaiko hīte, !hītakanapaperoko pītanoro. Pitakanapiniāro, ininiā maerekati pikamapitika, kotxi eereka oa atxiīti nirekakari āti kiki. Ininiā iuasaaki oa kamari maerekati apaka pite xika. Apaka oa takakari kamari maerekati. Apakata pitakanapiniro pītanoro, ātikata osirīkiniā —itxa Xesosi sākire.

Atãopitika Inakari Sãkiretxi

³³ Iuaĩkana Xesosi sãkirauata:

—Hĩte imarotapekari kitxakapirĩka sãkiretxiti. Ia atoko itxapaniko: “Hĩkamariko imakinika hĩkamaenetakiti. Hĩkamariko hĩkamaenetakiti Teoso ĩkapani,” itxa. ³⁴ Notara sãpiretai hĩte apikomoni: “Nikamapitikariko,” pinakasaaki, ! pakiriuãkatapiri Teoso tixine uãka, kotxi iuaã Teoso auĩtetxi ininiãtaãua. “Nikamapitikariko,” pinakasaaki, kona apikomoni pakiritape. ³⁵ “Nikamapitikariko,” pinakasaaki, ! pakiriuãkatapiri itixi uãka, kotxi Teoso uai aua apaka. “Nikamapitikariko,” pinakasaaki, ! pakiriuãkatapiri Xerosareẽ uãka, kotxi auĩtetxi Apiananiri sitatxine itxa. ³⁶ “Nikamapitikariko,” pinakasaaki, ! pakiriuãkatapiri pikii uãka, kotxi ! apakata pitxĩkitakiniri piãko pomama inini, kasarori inini. Ātika piãko kona piposotari pitxĩkitakiniri kasarori inini, pomamari inini. ³⁷ “Ari,” pinakasaaki, pikamapitikariko. “Kona,” pinakasaaki, kotxi kona piposotari pikaminiri. Kona āti sãkiretxi ! pikamape. Maxikatĩika kamakori sãkiretxiti Satanasi sãkire itxaua —itxa Xesosi.

Xikatxitakaniua Pirena
(*Arókasi 6.29-30*)

³⁸ Xesosi oerekarauatapanika:

—Ia atoko kitxakapirĩka sãkiretxiti: “Neenamtxisaaki āti makatxakiniãri poki, pixikatxitariko. Iuasaaki pimakatxakariko iua oki apaka. Pitsiriĩ pataka āti kãkiti xika, pixikatxitariko. Iuasaaki iua tsiriĩ apaka pimapatakako,” itxa sãkiretxi kitxakapirĩka. ³⁹ Txamari nota sãpiretaiko

hīte apikomoni. Kona hīxikatxitapiri maerekati hītemoni auakasaaki. Āti aritiniāri pitoō, ininiā pikirioka ipinitoō iaritini ĩkapani. ⁴⁰ Atxiīti āti nirekari anikinii pimisiritiko mereēkarimoni, kotxi iua nirekari pite sikiniri pimāka iuamoni iua txineirote pimasikakani xīka. Ininiā anikinii apisapanika, pisikariko pimāka inirekakiti, apaka apikomoni āti pimāka. Ikara atoko hīkamako. ⁴¹ Ia āti sākiretxiti: Āti paniātiniāi itii panikini āti ōti, ininiā ipi ōti panikari itii. Poerekariko pitiraōki. ⁴² Atxiīti āti amanaāi pitii, ininiā pisikariko iuamoni inirekakiti. Iua amanainiāi pitii “Akamoni iuaīkana !nisikai,” ininiā iusaaki pisikariko iuamoni –itxa Xesosi.

Pomanatakini Pitiretini
(*Arókasi 6.27-28, 32-36*)

⁴³ Iuaīkana Xesosi sākirauata:

–Hīkenakotapekari ia sākiretxiti: “Hītiretariko hinirimane. Homanatariko himokaiakari.” Ikara atoko kitxakapirīka auari. ⁴⁴ Ikara atoko itxama. Nota sāpiretaiko hīte ipinimoni. Kona homanatapiri himokaiakari. Hītiretariko iua apaka. Hamanaāri Teoso hīte omanatakani erekari isikini ĩkapani. ⁴⁵ Apakatapitika amokaiakarimoni erekari akamini, kotxi Teoso kamari atokatxi kākiti erekarini auiniātaā iopinikini ĩkapani, apaka maerekani auiniātaā iopinikini ĩkapani. Iua iokanatarī āparaā atāo inakari kamakanimoni, apaka atāo minakati kamakanimoni. ⁴⁶ Hīte tīretakaninani hītiretiniā, kinirepa Teoso sikari erekari hītemoni hinirimanenokara hītiretakasaaki? Kotxi kākiti maerekati kamakani apaka tīretari

ninoa tiretakani. ⁴⁷ Hīte misākiretakaninani himisākiretiniā, kākiti Teoso mimarotakani atoko hītxa, kotxi ninoa misākiretakani imisākiretana. ⁴⁸ Ikinipoko hīri iaxiti auakari kamakiti erekari, ininiā iua atokokana hītxīkitakariko ikinipoko hīte kamakiti erekari –itxa Xesosi.

6

Xesosi Oerekari Teoso Sikiko

¹ Iuaīkana Xesosi sākirauata:

–Erepaniko. Erekari pikamakasaaki, kona pikamapiri piuikiniua īkapani, erekari pikamakiti apanakini imarotini īkapani. Pikaminiāri erekari apanakini apokaerekatiniī īkapani, kona papakapari piparīka īki iaxiti, aīri iaxiti auakari sikakiti.

² Aua kākiti ia atoko inakari. Ikamakiti atxiīti erekari, txamari ixinikakiti kona erekari. Kākiti ikara atoko inakari sikarauatakasaaki minakati matiitimoni aiko Xoteo apotiitiniātaāua, apaka mapara kākiti napiniātaā, inirekarina ikinimane itikiniri erekari ikamakitina. Inirekarina kākiti iuikinina. Ikara atoko !pitxape minakati matiitimoni pisikarauatakasaaki. Pixinikariko ia: Ninoa apakapapekari ikinika erekari kākiti sikakiti, txamari !apakaparina erekari Teoso sikakiti.

³ Pisikarauatakasaaki minakati matiitimoni, kona pauiritapiri piuako pisaneremoni auakari imarotiniri piuako pikikomoni auakari sikakiti. ⁴ Ikara atoko ininiā, pitenani imarotari pisiākiti. Piri iaxitikiri, ikinipoko atamatakari, iīkitxitaiko kākiti apisatoō –itxa Xesosi.

Teoso Misākiretiko Pirena (Arókasi 11.2-4)

⁵ Iuaīkana Xesosi sākirauata:

—Teoso himisäkiretakasaaki, kona hĩkamapiri kamisirienereri atoko hinini. Ninoa potxitari itiminina aiko Xoteo apotiitiniãtaãua, kimaporiã apaka, Teoso imisäkiretini ĩkapani. Ininiã ikinimane itikana. Hĩxinikari. Ninoa apakapapekari poxokonitxi uai ĩkorapokoriti auakari. Txamari ninoamoni atão poxokonitxi !auari. ⁶ Teoso pimisäkiretakasaaki, pisa pitenani auuniãtaã. Kona pauiritapiri ãti kaikotini pitekata Teoso pimisäkiretakasaaki. Iuaã pimisäkiretari piri matamatakoti. Iuaã iua atamataiko pite. Eereka isikaiko erekari iaxitikiri.

⁷ —Teoso pimisäkiretakasaaki, pimixinikariko pisäkire. Maxikatiĩka kona pisäkirauatape iuakata. Teoso sãkire mauĩãkati xinikari Teoso kenakotiniri isäkire kotxi kaiãori isäkire. ⁸ Ikara atoko ! pikamape pimisäkiretakasaakiri iua, kotxi pisäkirauatini apisapanika Teoso imarotapekari pinirekakiti. ⁹ Ia atoko hĩtxako Teoso himisäkiretakasaaki:

“Aĩri iaxiti auakari, ate nirekari piuãka paxitiko.

¹⁰ Anirekari ikini itixiti auakani auĩtetinii pite.

Pite tixine pinireẽkiti kamiko atokokana, anirekari pinireẽkiti kamiko ĩkorapokoriti,

¹¹ Nipokori ikiniõtika pisikauako.

¹² Pimaxinĩkaretariko maerekati akamakiti. Maerekati atemoni kamakori amax-inĩkaretini atokokana pimaxinĩkaretariko.

¹³ Kona panikapeua aãtaerekatikomoni. Pisikakauako ate, maerekati sauaki aãuakasaaki. Ikara atoko piposota, kotxi pitenanira auĩtetxi txaua. Pitenanira kaposotiire. ãtipirika peerekai pite. Ameẽ.”

Ikara atoko hĩtxako Teosomoni.

¹⁴ —Pimaxinĩkaretiniãri maerekati ãti kamakiti pitemoni, ininiã piri iaxiti auakari maxinĩkaretari maerekati pite kamakiti apaka.

¹⁵ Pimamaxinĩkaretakaniãri maerekati ãti kamakiti pitemoni, ininiã piri iaxitikiri kona maxinĩkaretari maerekati pite kamakiti apaka —itxa Xesosi.

Nipokori Takanapiko Pirena

¹⁶ Iuaĩkana Xesosi sãkirauata:

—Aua kãkiti ia atoko inakari. Ikamakiti atxiĩti erekari, txamari ixinikakiti kona erekari. Kãkiti ikara atoko inakari takanapari inipokotini Teosokata isãkirauatini ĩkapani. Txamari ninoa nirekari ikinimane imarotini itakanapinirina inipokotinina, kãkiti iuikinina ĩkapani. Ininiã ninoa matinaniuata itooãna ikara kãkiti imarotini ĩkapani. Atão nitxai, ninoa apakapapekari ikinika erekari kãkiti sikakiti, txamari ! apakaparina erekari Teoso sikakiti. Kona ikara atoko !pitxape nipokori pitakanapakasaaki Teoso pimisãkiretini ĩkapani. ¹⁷ Hĩte ikara atoko !hĩkamape. Hinipokotini hĩtakanapakasaaki Teoso himisãkiretini ĩkapani, hãrokatoõtaua. Hõeretari hiãko. ¹⁸ Ininiãkara apanakini ! imarotari hĩtakanapiniri hinikini. Ininiã hĩri matamatakoti, iuananira itikariko hĩkamakiti, apanakini mimarotakiniti, ininiã isikaiko hĩparĩka ĩki —itxa Xesosi.

Pitiretakiti

(Arókasi 12.33-34)

¹⁹ Iuaĩkana Xesosi sãkirauata:

—Maxikatĩka kona papotiitapiri pitiretakiti uai auakari, kotxi atxiĩti kamara nikari pitii. Atxiĩti oerẽkata. Atxiĩti kiĩtiriri ĩtirĩkari iua. ²⁰ Ikara atoko kona pikamape. Papotiitariko pitiretakiti Teoso

tixineẽ, kotxi iuaã ! auari kamara. Iuaã tiitxi ! oerẽkata. Kona ixipoka. Kiĩtiriri ! ĩtirĩkari iua.
 21 Pitiretakiti auiniãtaã, iuaã pixinikapika. Iuaã pinirekari pauini –itxa Xesosi.

Tirikapi Ĩtotxiãkiri Pirena
 (Arókasi 11.34-36)

22 –Poki tirikapi atoko itxa piĩto ĩkapani. Poki ereka inakasaaki, ipinikare aua pãkixinireẽ, ininiã pinireẽkiti imakinika erekari. Erekarinokara patamatiniã, erekari pixinire. 23 Txamari poki oerekasaakii maerekati pikamini, ipiã apoka pãkixiniremoni. Iuasaaki tirikapi kamara na xatiki lauari pitemoni –itxa Xesosi.

Ipi Auĩtetxi Pirena
 (Arókasi 16.13; 12.22-31)

24 Iuaĩkana Xesosi sãkirauata:
 –! Apakata kãkiti parĩkauatini ipi iauĩtena ĩkapani, kotxi atxiĩti ãti omanata, ãti itireta. Atxiĩti ãti apokaerekata, ãti inorita. Iua atokokana kãkiti kona posotari iparĩkauatini tiitxi ikinipoko iamotini ĩkapani, Teoso ĩkapani iparĩkauatakasaaki. !Apakata piauĩtetiniri Teoso, txineiro piauĩtetakasaaki.

Teoso Nĩkatiniua Ate
 (Arókasi 12.22-31)

25 –Ininiã nitxai: Pinirekari nipokori, iãriã pakini auãki pinini ĩkapani. Apaka pinirekari mãkatxi piĩto ĩkapani. Ikara pinirekini xika maerekaxiniretika kona pitxape. Erekarini nipokori. Apiaerekata pixinire. Erekarini mãkatxi. Apiaerekata piĩto. Ininiã ãtipirika ! pixinikapiri nipokori, mãkatxi pakini pinitini.

²⁶ Kona pipīkarauatape nipokori poiāo auakasaaki. Pixinikariko kotipiriki. Kona ninoa takarauata. Kona apotiitari ikiena. Kona ipotetari ikiena. Iuaritika piri iaxitikiri sikakienatana ninoa. Ininiā ninoamoni nipokori ! ixipoka. Teoso apia xinikai hīte. Ininiā kona pipīkarauatape. ²⁷ Kinirepa maerekaxiniretinoka pitxa? Pimaerekaxinirene !itxīkitakai apikomoni āti oara pauini.

²⁸ –Kinirepa maerekaxiniretinoka pitxa pimāka pinirekini xika. Aāui pixinikako. Kona aāui parīkauata. !Ikamari imāka, iuaritika aāui peereri. ²⁹ Kitxakapirīka auītetxi Saromāo inakori, iteene katiiri itxaua. Kaiāori imāka ereri, iuaritika apia ereri ikinika aāui. ³⁰ Aāui !okanani aua. Uatxa aua. Katana ikatikata iotikaāka. Iuaritika Teoso nīkatari aāui. Ininiā apiata inīkakai hīte. Ikamamākatapitikai. Poiāonoka hīte auikari Teoso sākire. Ikara xika maerekaxiniretinoka hītxa.

³¹ –Ininiā maerekaxiniretinoka kona hītxape. “Kipa ninika? Kipa niāta? Nāpa napokari mākatxi?” kona hītxape. ³² Teoso sākire mauīākani maerekaxiniretinoka itxana ikara atoko. Piri iaxiti auakari imarotari pinirekaākiti. Ininiā maerekaxiniretika ! pitxape. ³³ Merepitipanika pinirekariko Teoso piauīte ininiāua. Iua nireēkiti pinitako, ininiā atāo inakarinoka pikamako. Ikara atoko inakari pikaminiā, pite nirekakiti apaka isikaiko. ³⁴ Maerekaxiniretinoka kona pitxape katana pinirekakiti pixinikini xika. Pinirekakiti auapitikako katana, iuaritika mitxipanika kona pixinikapiri ikara maerekaxiniretika, kotxi ikiniōtika aua ikara atoko inakari –itxa Xesosi.

7

Apoĩretxi Pirena
(Arókasi 6.37-38, 41-42)

¹ Iuaĩkana Xesosi sãkirauata:

—“Kona erekari pikamakiti,” kona pitxape ãtimoni, ininiãkara Teoso kona txai pite: “Kona erekari pite kamakiti,” ! itxai, ² kotxi Teoso misiritai pimaerekani xika, ãti pite misiritini atokokana. Iteene pimisiritiniãri ãti imaerekani xika, iteene Teoso misiritai pite, pite maerekani xika. ³ Ikara ia atoko. Pisãpiretari ãti: “Aãsorou aua poki ãki,” txamari kona pimaãkatari aãtxirata pite oki ãki auakari. Kinirepa ikara atoko inakari pikama? ⁴ ! Apakata pisãkire pitarimoni: “Pauiritano aãsorou poki ãki auakari nimakatzakini.” Ikara atoko pininiã ! erekari, kotxi aãtxirata aua pite oki ãki. ⁵ Maerekati kamakariĩ pite, kotxi pikamakiti erekari atxiĩti, txamari maerekatinoka pixinikakiti. Pimakatzakariko aãtxirata pite oki ãki auakari merepanika, ininiã eereka apakata patamatiniri aãsorou pitari oki ãki auakari pimakatzakini. Ikara oerekaua piteka maerekani auakasaaki, pitakanapariko piteka maerekani, ininiã eereka apakata pimoianatiniri ãti iua maerekani itakanapini ĩkapani.

⁶ —Kãkiti kona sikari Teoso nakiti anãpamoni, kotxi atxiĩti iua anãpa kirioka, akatsata txai. Iua atokokana Teoso nakiti kona asika Teoso mapax-itakatimoni, kotxi iua anãpa atoko. Eereka iua misiritapitikai.

—Apaka kona pinoakitsa ereri kona pisika irarimoni, kotxi iua katxaratari. Iua atokokanera Teoso mapaxitakanimoni kona h̄sikari Teoso nakiti, kotxi eereka imisiritari Teoso nakiti noakitsatxi irari misiritini atoko —itxa Xesosi.

*Kona H̄itapanapiri Teoso Himis̄kiretini
(Arókasi 11.9-13)*

⁷ Iuaĩkana Xesosi s̄kirauata:

—Teosomoni pamanarauatakasaaki, papakapariko pinirekakiti. Pinitarauatakasaaki, papokapitikariko pinireēkiti. Aĩri iaxitikiri pakiritiniã, iua apakapapiretai. Ia atoko itxako: “Pikanikauata. P̄ĩroã,” itxako. ⁸ Ikinika amanarauatakari apakapariko inirekakiti. Nitarauatakari apokariko initakiti. Teoso akiritakari apakapaãkapitikako. ⁹ Amarini amanainiãri iri komiri, atauako kai sorokani isikatari imi? ¹⁰ Ximaki amanainiãri, atauako iminikani isikari? Konapitini. Ir̄itxi kona kamari ikara atoko inakari. ¹¹ K̄akiti maerekani apaka imarotari erekari isikini amaritenamoni. Aĩri iaxitikiri apiata imarotari isikiniri erekari iua anaakorimoni, ninoa amanaãkasaakiri.

Āti Pitiretini Pirena

¹² —Pixinikariko. Natokopa pinirekari apanakini tiretiniĩ pite? Ininiã iua atokokana pitiretariko apanakini. Ikara atoko itxa ikinika Teoso paniãtakiti aãtsopaã auakari, apaka Teoso s̄kire s̄piretakani s̄piretakiti kitxakapir̄ika —itxa Xesosi.

*Ipi Kimapori Pirena
(Arókasi 13.24)*

¹³ Iuaĩkana Xesosi s̄kirauata:

—Teoso tixine hiïroã axapitiri ãronakikoãtaã. Mitari ãronakikoãtaã sikari sari maerekani misiritikoãtaã. Iua kimapori mitari, kotxi itomaneri kãkiti sari iuaã. ¹⁴ Axapitiri ãronakikoãtaã, kimapori axapitiri. Iua apo sari auapininiika inini tixinemoni. Iua kimaporiti axapitiki, kotxi poiãoka kãkiti sari iua kimaporiti —itxa Xesosi.

Omina, Ori Pakini Pirena
(*Arókasi 6.43-44*)

¹⁵ Iuaïkana Xesosi sãkirauata:

—Erepaniko. Auapitika Teoso sãkire sãpiretakari, txamari iua na atão isãpireta, kotxi isãpiretari iua sãkire Teoso sãkirekata. Ikoketari. Atão inakari ikoketa maerekatikata. Erepaniko. Pamonõkoniri iua. Mapara patamatakasaakiri, soti auïte atoko itxa. Ækixiniremoni ãkiti atoko itxa. ¹⁶ Pimarotari kãkiti ikara atoko inakari, kotxi patamatari ninoa kamakiti maerekati. Inako mina kona iritari kïpaima. Aanaia kona iritari pama. Iua atokotxikana kãkiti maerekati kamakani kona kamari erekari. ¹⁷ Ikinika aamina erekari, erekari iri. Aamina maerekati, ininiã maerekati iri. ¹⁸ Aamina erekari kona posotari maerekati iritini. Iua atokokana aamina maerekati kona posotari erekari iritini. ¹⁹ Aamina maereka iriti itoãka, arika inaãka. ²⁰ Ininiã aamina iriãra kãkiti imarotari ereka inini. Iua atokokanera kãkiti imarotaãka —itxa Xesosi.

Kãkiti Teoso Tixine Ìroãkani
(*Arókasi 13.25-27*)

²¹ Iuaïkana Xesosi sãkirauata:

—Apanakini txano nota: “Pite niauïte” inakani, !isapanina Teoso auïtetxi ininiãtaãua. Niri iaxiti auakari nireëkiti kamakarinanira sapaniko

iuaã. ²² Itixi xipokini õtisaaki, itomaneri kãkiti maxikatĩka akiritano: “Pite aãũite apiatakari. Papakapaua. Aõerekapekari pisãkire apanakinimoni. Aõmitikapekari maerekati matamatakoti piuãkaã. Akamapekari posotiiretxi kaiãopokori,” itxanako ninoa. ²³ Txamari nitxanako: “Kona nimarotai hĩte. Hĩsipiniikaua. Maerekatira hĩkama.” Ikara atoko nisãpiretanako ninoa, kotxi maerekati kamakani itxauana –itxa Xesosi.

Aapokotxi Kamakari

(*Arókasi 6.46-49*)

²⁴ Iuaĩkana Xesosi sãkirauata:

–Nisãkire kenakotakari, nisãkire nĩkaenetakari, ia kiki kimaroreri atoko itxa. Ia kiki kamakasaakiri aapoko, iopitimita aapokotxi tsota. Otsomori ikama. ²⁵ Ininiã ãparaã kipakasaaki, uini apoãtakasaaki, ĩtima apisatakasaaki, aapoko kona irika, kotxi iua tsota itakapekari otsomori. Nisãkire kenakotakani nisãkire nĩkaenetakani, iua kiki kimaroreri atoko itxana.

²⁶ –Nisãkire kenakotakari, nisãkire miinĩkaenetakati, kãkiti miĩkiteti atoko itxa. Iua kamari aapoko ikipatxiteẽ. ²⁷ Ikipakasaaki, uini apoãtakasaaki, ĩtima apisatakasaakiri, aapoko irika. Irika, kotxi aapokotxi !otsomori. Poião tsomikari. Irikasaaki, ikinika xipoka. Ikara atoko itxa nisãkire miinĩkaenetakati. Iua imarotapitikamari, txamari !ikamari. Ikara atoko nisãkire mapaxitakani –itxa Xesosi.

Xesosi Posotiire Pirena

²⁸ Xesosi oerekarauatini xipoka atoko, kãkiti xinikari: “Paimatireri Xesosi. Iua imarotari atão.” ²⁹ Ikara atoko ixinikana, kotxi Xesosi imarotapitikari Teoso sãkire oerekini. Kaposotiireri iua

isãkirauatakasaaki. Kaiõkatsoparerini atoko kona itxa. Ninoa kona imarotari Teoso sãkire Xesosi imarotiniri atoko.

8

Kiki Maere Matati

(Marko 1.40-45; Arókasi 5.12-16)

¹ Xesosi ixirata iokiriõtaka atoko, itomaneri kãkiti sari iua tikini. ² Iuasaaki amianatakari maere matati apoka iuamoni. Ikapotoreẽkaua iua apisatoõ. Itxari:

–Nimarotari pinirekiniã, erekapeka pitxĩkitakano nota –itxa.

³ Xesosi maãtakari iua. Ininiã itxa:

–Ari, ninirekapitikari. Erekapekai –itxari.

Iuasaakipeka erekapeka itxa. ⁴ Ininiã Xesosi:

–Kona ãkora ! pisãpiretape apanakinimoni. Uatxa sasetotximoni pisa. Poerekaua iuamoni erekapeka pinini. Moisesini paniãtakiti atoko pikama. Pikaminiãri ipaniãtakiti atoko, ininiã ãkinimane imarotari erekapeka pinini –itxa Xesosi.

Eereka isari Xesosi paniãtakiti ikamini ãkapani.

Sotato Auõte Nitiri Makananitiko

(Arókasi 7.1-10)

⁵ Kapanaoõ sitatxiti apokasaaki, sotatoakori auõte sari Xesosimoni. Homano itxaua. Iua iteene amanaãri Xesosi:

⁶ –Xesosi, ninitiri iteene amianata naapoko. Ikikinanaka. !Itõpokotaika. Inikoriãtsiitari –itxari Xesosi.

⁷ Ininiã Xesosi:

–Iuaã nisako erekape inini ãkapani –itxa Xesosi.

⁸ Ininiã iua Homano:

—Konapitini. Pite auñtetxi apiatakari pitxaua. Nota poiãorino. ! Apakata naapoko piñroini. Pisãkirenani piokanata. Ininiã erekapeka itxako ninitiri. ⁹ Nimarotari ikaranani apakatako, kotxi nota kamari nota auñte paniãtakiti. Apaka sotato auñte nitxaua nota. Nisãkirauatakasaaki, nisotatone kamapitikari nipaniãtakiti. Nota txari: “Pisa.” Iuasaakipeka isa. Nitxari ãti: “Pina.” Iuasaakipeka ina itxa. “Ia pikama,” nitxari ninitiri. Iuasaakipeka ikamari. Ininiã pisãkirenani apakatapitika —itxari Xesosi.

¹⁰ Isãkire Xesosi kenakotakasaaki, iteene ipotxitari isãkire. Iposo atoko itxa:

—Atão nitxai. Isaeo auakani poião auikari nisãkire. Ia Homano itxaua, iuaritika apiata iua auikari nota posotiire. Kona nitikapanikari kãkiti Isaeo auakari auikiniri nisãkire ia kiki auikiniri atoko. ¹¹ Nota sãpiretai hñte, itomaneri kãkiti ãti uãka atokatxi pokĩkini tixinimoni auakani, atokatxi ereẽkokini tixinimoni auakani apaka, itomaneri itixi auakani kiiniritauatako Teoso auñtetxi ininiãtaãua. Ninoa nipokotako anirimanekata kitxakapirĩka auakanikata. Apraão, Isaki, Xakoo pakinikata inipokotana. ¹² Iuasaaki apanakini Apraão apika mekaniriakori kona sari iua Teoso kiiniritemoni, kotxi ninoa !auikari Teoso sãkire. Piãkatximoni iokanataãkanako. Iuaã itxiapatanako, akatsakatsiriñtauauanako imisiritikona xika —itxa Xesosi sãkire.

¹³ Ininiã Xesosi txari sotatoakori auñte:

—Pisa paapokomoni. Pite auikari niposotiire pinitiri erekape inini ãkapani. Uatxa auape pinirekakiti —itxa Xesosi.

Ininiã initiri iusaakipeka erekape itxa.

*Simão Petro Imakiro Makananitiko
(Marko 1.29-34; Arókasi 4.38-41)*

¹⁴ Iposo atoko Xesosi sari Petro aapokomoni. Iuaã apokasaaki, atamataro Petro imakiro. Osirimata nopini osirĩkanãta. Oãpoomata. ¹⁵ Ininiã Xesosi takapiotaua ouako nopini. Iusaakipeka apoomari xipoka. Ininiã oõkitikaua. Osikakientana ninoa.

Xesosi Makananitana Amianatakani

¹⁶ Mapiãpeka inakasaaki, kãkiti anikana itomaneri maerekati matamatakoti auaiãtotakini iuamoni. Isãkireẽ omitikana maerekani matamatakoni. Imakananitana ikinikana amianatakani. ¹⁷ Ikara atoko itxa Xesosi, kotxi inirekari Isaía sãkire iaõka apokini. Kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakari Isaía inakori txari: Iua tiretariko amianatakari. Imakatzakariko aamianare. Imakananitaua. Iuaka atatsi-irauata ate ĩkapani.

*Kãkiti Xesosi Imoianatinina Nireẽkani
(Arókasi 9.57-62)*

¹⁸ Itomaneri kãkiti iuakata auakasaaki, Xesosi txari imoianariakori:

—Masa ipiniãmoni —itxana.

¹⁹ Iusaakipeka ãti kaiõkatsoparereri apoka Xesosi-moni. Itxa:

—Koerekareri, nota iposope nisini pite nirekini-moni —itxa.

²⁰ Ininiã Xesosi:

—Atauako pinirekatari pisini notakata? Aripa aua auini iriko. Araãkani auari ikoa. Txamari nota kãkiti itari iaxitikiri ! auari nimakiniãtaã — itxa Xesosi.

²¹ Ātipekana apoka Xesosimoni. Xesosi moianari iua. Itxari:

—Niauīte, pauiritano niri nikatanapini merepanika, kotxi kiomātxipekari iua. Eereka nisa pitekata —itxari.

Iteene iua !inirekari isini Xesosikata. ²² Xesosi apakapapiretari:

—Notakata pisa uatxa. Nisākire mauiākani ipīkani atoko itxana. Ininiā pauiritana ipīkani katiniri inirimane nisākire mauiākani —itxa Xesosi.

*Xesosi Iotokakiniri Ītima Pirena
(Marko 4.35-41; Arókasi 8.22-25)*

²³ Iposo atoko, Xesosi imoianariakorikata iereētaua, Īpiriātinina Īkapani. ²⁴ Mokatanitika Ītima kataparari apoākata. Tsakati okari āparaā kanaua āki. Iuasaaki Xesosi imakanāta. ²⁵ Imoianariakori sari iuamoni. Ōpirīkarina. Akiripoakatana:

—Apiananiri, !pauiritapiri apinini. Apinana-panoka —itxana.

²⁶ Ininiā Xesosi:

—Kinirepa hīpīkarauata? Poiāonoka hāuikari niposotiire —itxa.

Iposo atoko ōkitikaua, pinita itxari Ītima, tsakati pakini. Iuasaakipeka Ītima, tsakati pakini iotoka.

²⁷ Ininiā imoianariakori tsorīkaāta. Itxana:

—Natokopa inakaripa ia kiki? Ītima, tsakati pakini kenakotari isākire —itxana imoianariakori.

*Ipi Kiki Maerekani Matamatakoni Auaītotakini
(Marko 5.1-20; Arókasi 8.26-39)*

²⁸ Ipinia apokasaakina Xerasa tōpamoni, itaōkitarina ipi kiki itomane maerekani matamatakoni auaītotakini. Akauariā auanātana. Paneenamana. Ikara xika kākiti pīkari

akauarimoni isinina. ²⁹ Xesosi inaãpotakasaaki, maerekani matamatakoni iĩtoãna auakani akiripoakata:

—Xesosi, Teoso ãkiri pitxaua. Kiripa pinirekaka atemoni? Pite ina uaimoni amisiritiko õti apis-apanika pimisiritiniua ãkapani atxĩiti? —itxarina.

³⁰ Ikara ininiãtaã takote auana itomane irariakori. Ikira atoko inipokonãtana. ³¹ Ininiã maerekani matamatakoni txari:

—Ate pomitikiniã, irariakorimoni piokanataua —itxarina.

³² Ininiã Xesosi:

—Hĩsipeka ninoamoni —itxa.

Iuasaakipeka irariakori iĩtoã iĩroãna. Ininiã imakinikana irariakori miteẽkata. Iokiriĩkatana. Ipoamoni isana. Iuaã ikomokana, axãpoãta itxana. ³³ Ninoa irariakori nĩkatakani miteka sitatximoni. Iuaã ikinika isãpiretana irari ipinini pirena, kiki maerekani matamatakoni auaiĩtotakini pirena apaka. ³⁴ Ininiã ikinimane sitatxikini sari Xesosi itaõkitinina ãkapani. Iua itaõkitakasaakina, amanaãrina ninoa tixine itakanapini ãkapani.

9

Matĩpokotakati Pirena

(Marko 2.1-12; Arókasi 5.17-26)

¹ Ininiã Xesosi iereẽtaua kanauaã. Ikanapiriã iua auinimoni Kapanaoõ sitatxitimoni. ² ãtikaka kikiakori minari matĩpokotakati Xesosimoni. Xesosi imarotari ninoa auikiniri iua sãkire. Ininiã itxari:

—Namarite, pipoxokoniuatoko. Pimaerekani makatxakapeẽkaika —itxa.

³ Iuasaaki aua ātikaka kaiōkatsoparerini iuaã. Ni-noa ākixinireẽ itxana:

—Kona erekari isākire. Teosonanira posotari kākiti maerekani imakatzakini —itxana ninoa.

⁴ Xesosi imarotari maerekati ixinikakitina ākixinireẽna. Ininiã iua txa:

—Kinirepa hūākatari nisākire maerekati inini?

⁵ Nitxari iua imaerekani nimakatzakini, txamari ! himarotari imaerekani atāo nimakatzakini. “Pōkitikaua. Pitīpokota,” nininiã, himarotari nisākire atāo ininiãua, kotxi hītikari. Niposotiire imaerekani nimakatzakini īkapani, niposotiire iua nōkitikini īkapanitxikana. ⁶ Ininiã uatxaika noerekai hīte, Teoso iokanatano nota hītari iaxitikiri īkorapokoritimoni kākiti maerekani nimakatzakini īkapani —itxa Xesosi.

Ininiã itxari matīpokotakatimoni:

—Pōkitikaua. Pisirimata pikoseka, sipe pitxa paapokomoni —itxa Xesosi.

⁷ Iuasaakipeka iua ōkitikaua, aapokomoni sipe itxa. ⁸ Ikara inakari apanakini itikasaaki, ipīkarauatana.

—Peerekari Teoso, kotxi iua oerekari iposotiire kākitimoni —itxana.

Mateo Pirena

(Marko 2.13-17; Arókasi 5.27-32)

⁹ Ikara inakari oereka atoko Xesosi sipeka. Isikasaaki, itaōkitari Mateo inakori. Auītetxiakori txineirote apotiitakari iua. Xesosi napakasaaki, iitopākanāta txineiro apakapiniãtaã. Ininiã Xesosi txari:

—Masa notakata pimoianatinino īkapani.

Ininiã Mateo ōkitikaua, Xesosikata sa itxa.

¹⁰ Eereka Xesosi imoianariakorikata nipokota

Mateo aapoko. Txineiro apotiitakani, apanakini kākiti maerekati kamakani pakini apoka Xesosikata inikinina ĩkapani. Kākiti kona potxitari txineiro apotiitakani, kotxi ninoa sikaro oa txineiro āti uāka auĩteakorimoni. ! Neerekana ninoa. ¹¹ Pariseoakori itikari ninoa nipokotini, ininiā itxana Xesosi moianariakorimoni:

—Kinirepa hĩauĩte nipokota txineiro apotiitakanikata, maerekanikata? —itxana.

¹² Ininiā Xesosi kenakotari ninoa sākire. Itxa:

—Maerekati kamakari amianatakari atoko itxa. Ninoa nirekari erekape ininina. Kākiti mami-anatakani !inirekari ipini sikakarimoni isinina. Amianatakaninoka nirekari ipini sikakarimoni isinina. Hĩte !inirekari nota makatxakiniri hi-maerekani, kotxi hĩte uākatari !auari himaerekani.

¹³ Hĩxinikariko ia Teoso sākire iōkatsopatakori:

Hĩsikaparauata notamoni. Apiaerekata hiamonĩkiniri apanakini.

Nota ina ĩkorapokoriti kona kākiti “atāo inakari-noka kamakarino nota” inakani ĩkapanini, kotxi ninoa uākatari erekarini ininiāuana, txamari kona erekana. Kākiti maerekati kamakani ĩkapanira nina nota uai imaerekanina itakanapinina ĩkapani —itxa Xesosi.

Nipokori Takanapiko Teoso Misākiretiko ĩkapani (Marko 2.18-22; Arókasi 5.33-39)

¹⁴ Eereka Xoāo kapatxisareri moianariakori apoka Xesosimoni. Itxana:

—Ate, pariseoakori pakini atakanapari anipokotini itokata Teoso amisākiretini ĩkapani. Kinirepa pite moianariakori ! itakanapari inikinina Teoso imisākiretinina ĩkapani? —itxana.

15 Ininiã Xesosi apakapapiretana:

—Nota kiiniri kamakari atoko nitxa. Kiki nirekiniã ãtanorouatini, ikamari kiiniri. Iuasaaki imoianariakori kona nirekari imatinaniuatinina, iua ninoakata auakasaaki. Ininiã kona itakanaparina inikinina Teoso imisãkiretinina ãkapani. Åti õti nimaãkaãkako. Nanikaãkako ninoa mauakaniãtaã. Iuasaakiko itakanaparina inikinina Teoso imisãkiretinina ãkapani —itxa Xesosi.

Mãkatxi Tãpanatiko Pirena

16 —Kiomãtxiakori kitxakapirãka auakani sãkirekata kona hãkoketapiri nota sãkire. Ikara hãkaminiã, ininiã mãkatxi kitxakari amaneriã hãtãpanatini atoko itxa. Mãkatxi kitxakari amaneriã kona hãtãpanatape, kotxi parokasaakiri, amaneri txikika, ininiã ikatsorãkari mãkatxi kitxakari. Ininiã mitari itsorãkare. Mãkatxi amaneri nota oerekakiti atoko. Mãkatxi kitxakari, kãkiti kitxakapirãka oerekakiti atoko itxa. Hãkoketiniãri kitxakapirãka oerekakiti, amaneri oerekakitikata, imakinika xipoka.

Sako Aamata Kamakori

17 —Kitxakapirãka kãkiti takari iãriã sako aamata kamakori ãki. Iuasaaki kona kãkiti takari amaneri iãriã kitxakari mata ãki, kotxi iãriã txiõkaãtakasaaki, itiãkaãpota. Ininiã omata kitxakari tsorakitako, kotxi paikori. Kona itiãka. Ininiã iãriã katxaka. Iãriã, aamata pakini xipoka. Amaneri matariã itakaãka iãriã amaneri. Ikara atoko ininiã, erekapitikari. Kona ixipokapaniko.

Iua atokokana kona h̄koketapiriko kiom̄txi kitx-akapir̄ka oerekakiti nota oerekakitikata –itxa Xesosi s̄akire.

Xoteoakori Aūte Pirena
(*Marko 5.21-43; Arókasi 8.40-56*)

¹⁸ Xesosi s̄akirauatapanika, inakasaaki Xoteoakori aūte apoka iuamoni. Ikapotoreēkaua Xesosi apisatoō. Itxa:

–Namarite opinanapanoka. Masa. Piuako pitaka oa nopini, ininiã kona opina –itxari Xesosi.

¹⁹ Ininiã Xesosi imoianariakorikata ōkitikaua, iuakata sa itxana.

Xesosi M̄ka Mātakakaro
(*Mateo 9.20-22; Arókasi 8.43-48*)

²⁰ Isikasaakina, sito apoka iua porikimoni. Oamianare oārēka !iotokiniãro. Tosikanani oami-anatini. Oāpokasaaki, omātakari im̄ka imapotomatare. ²¹ Oākixinireē otxa:

–Im̄ka nimātakiniã, erekape nitxako –otxa.

Ininiã otikakari im̄ka. ²² Iuasaakipeka Xesosi kirioka, atamata itxaro:

–Namarite, kataparaxinire pitxako. Pauikari niposotiire, ininiã erekapekai –itxaro.

Iuasaakipeka oa erekape.

Xáiro Ākero Ōkitikiko Pirena
(*Marko 5.35-43; Arókasi 8.49-56*)

²³ Iposo atoko Xesosi sari Xoteoakori aūte aapokomoni. Iuaã apokasaaki, iïroã. Itikari sokonaki xōkakani, itomaneri k̄akiti txiapatakani apaka. ²⁴ Ininiã Xesosi:

–Mapara h̄sa, kotxi oa amarini kona opina. Omakanãta –itxa Xesosi.

Ininiã ninoa napetari Xesosi:

—! Omakanāta. Opīpe. Pite ! imarotari — inapetarina.

²⁵ Ikinimane mapara isikasaakina, Xesosi sari oa ātokoromoni. Imaīkaro ouako. Iuasaakipeka oōkitikaua. ²⁶ Ikara ene iaripireta iua tōpa.

Xesosi Kōsiārepeka Txīkitakari Mōsiāreti

²⁷ Iposo atoko Xesosi sipe. Iuasaaki ipi mōsiāreni sari iua tikini. Iuasaaki ninoa akiripoakata:

—Tavii apika mekanirii, piamonīkaua ate — itxana.

²⁸ Aapokotxi Xesosi ĩroākasaaki, ninoa ĩroā apaka. Ininiā Xesosi:

—Hāuikatari niposotiniri erekapeka nitxīkitakinii hīte? —itxa Xesosi.

Ininiā ninoa:

—Ari, Apiananiri —itxana.

²⁹ Ininiā itakapiotaua ninoa oki nopini. Ininiā itxa:

—Ari, hāuikakiti iaōka itxako —itxa Xesosi.

³⁰ Iuasaakipeka ninoa kōsiārepeka itxana. Ininiā Xesosi:

—Kona hīsāpiretapiri nikamakiti apanakinimoni —itxa Xesosi.

³¹ Eereka ninoa sipe. Txamari iaripiretarina ikamakiti ikinika iua tōpa.

Masākireti Pirena

³² Ninoa kiki potorikasaaki, masākireti anikaāka Xesosimoni. Iua kona kasākireri, maerekati matamatakoti auaītotakiti xika. ³³ Iuasaaki Xesosi omitikari iua maerekati matamatakoti. Iuasaakipeka iua kiki sākirauata. Itomaneri kākiti itikari. Iuasaakiika ninoa tikoka. Ininiā itxana:

—Ikinika Iseao tixiniā auakani, mitxi ! itika-panikari ĩkora atoko inakari —itxana.

³⁴ Txamari pariseoakori txari:

—Xesosi omitikari maerekati matamatakoti Satanasi posotiireẽ —itxana.

Na atão ninoa sãkire.

Xesosi Ikini Sitatxiti Sini

³⁵ Ininiã Xesosi sari ikini sitatxiti tõpa. Aapokotxi auuniãtaã apaka isa. Oerekarauata aiko Xoteo apotiitiniãtaãua. Isãpiretari Teoso iokanapirena erekari, Teoso auĩtetxi ininiãua pirena. Apaka erekapeka itxĩkitakana ikinipoko amianatakani. Ikini sereti amianari aua kãkitimoni. Ikinika imakananita.

³⁶ Atamatakasaakina ninoa kãkitipokoni, iamoniãkana ninoa, kotxi soti auĩte minĩkatakoni atoko itxana, kotxi !imarotarina isinimonina. Imaãkauana. ³⁷ Ininiã itxari imoianariakori:

—Kaiãori kãkiti iposope auikiniri nisãkire, txamari !imarotarina nisãkire, kotxi !ikenakotapanirina. Ninoa kikiõ erekari atoko itxana. Imakinika iposope iuaã. Ininiã iposope auikininina nisãkire. Txamari, poiãoka parĩkauatakani aua nisãkire isãpiretinina ãkapani. ³⁸ Ininiãkara himisãkiretariko Apiananiri iaxitikiri iokanatinina parĩkauatakani iua sãkire auiãkani apotiitinina ãkapani. Ikara atoko hĩtxako Teosomoni —itxa Xesosi.

10

Xesosi Mereẽna Tosi Imoianariakori
(Marko 3.13-19; Arókasi 6.12-16)

¹ Xesosi mereẽna tosi imoianariakori. Isikari iposotiire ninoamoni maerekati matamatakoti omitikinina ãkapani. Isikari iposotiire ninoamoni amianatakani imakananitinina ãkapani, ikinika

amianari inokasaakina ninoa amianatakani.
² Naia imoianariakori uāka: Merepitipanika auari Simão Petro inakorima, apaka itari Ātree inakorima. Auari Txiakoma, apaka itari Xoōoma. Ninoa Sepeteo anaakori. ³ Auari Piripima, Patoromeoma, Tomeema. Apaka auari Mateoma, txineiro apotiitakari. Apaka āti Txiakoma, Aoepo ākiri. Aua Tateoma. ⁴ Aua Simāoma, Homano omanatakari. Apaka aua Xotasi Isikariotxi inakorima. Iua Xesosi mīkapiritakari itxaua. Ninoa Xesosi moianariakori itxauana.

*Xesosi Iokanatana Imoianariakori Kākitimoni
 (Marko 6.7-13; Arókasi 9.1-6)*

⁵ Ininiā Xesosi iokanatana ninoa isākire isāpiretinina. Ia atoko ōtākikana:

—Kona hīsipeko Xoteo minakonimoni, apaka Samaria tōpa sitatxitimoni kona hīsipeko. ⁶ Hīsako kākiti Isaeo tixinikinimoni. Hinirimanemoni, Xoteoakorimoni hīsako. Ninoa soti auīte pīpinanaākani atoko itxana. ⁷ Hāpokasaaki kākitimoni, hītxariko: “Teoso ikinimane auīte ininiua manapi paītiki apokako.” ⁸ Himakananitanako amianatakani. Maere matati erekapeka hītxīkitakako apaka. Ipīkani hōkitikako. Homitikariko maerekati matamatakoti kākiti auaītotakini. Ikara atoko hīkamako. Kona hīte ikitxitari Teoso hāpakapakiti īkapani. Ininiā ikara atokokana hītxako. Kona hinirekapiri kākiti iīkitxitinii hīte, hīte sikakiti īkapani. ⁹ Kona hanikapero txineiro oro kamakoro. Pirata kamakoro, ātiāo txineiro apaka, kona hanikape. ¹⁰ Uatxa hianaxititakasaaki, sako mata !hanikape. Āti himāka !hanikape. Āti hīkiti

mata kona hanikape. Hītsonere !hanikape. Kona himaākapeua, kotxi parīkauatakani apakapariko nipokori. Hinirekakiti apokapitikako.

¹¹ —Sitatxi hāpokasaaki, hinitari kākiti Teoso sākire kenakotakani, hīte apakapakani. Hīkaikota ninoakata. Eereka kona hīsipe āti aapokomoni hīkaikotini īkapani. ¹² Aapokotxi āki hīiroāksaaki, hītxako: “Erekari Teoso sikakiti kaikotako hītekata,” hītxako. ¹³ Kākiti ipoxokoniritika apakapiniāi, hītxako: “Teoso takari erekari hītemoni,” hītxako. Imanirekakaniāi, hītxariko: “Teoso kona takari erekari hītemoni.” ¹⁴ Atxiīti aapokotxi hāpokasaaki, kākiti iuaātaā !apakapai. Atxiīti ! inirekarina hīsākire, ininiā iusaaki hīsipeka. Hītakanapariko iuaātaā. Hīpotorikasaaki, himakatzakari kipatxi hīkiti mataā auakari. Ininiā iusaaki ninoa imarotari Teoso kona apokaerekatana. ¹⁵ Hīxinikariko ia nisākire. Kākiti misiritiko ōti apokasaaki, ninoa apiata misiritaāka. Sotoma sitatxiti auakani, Komoha sitatxiti auakani pakini misiritaāka poiāoka —itxa Xesosi.

Misirikaretxi Pirena
(*Marko 13.9-13; Arókasi 21.12-19*)

¹⁶ Iuaīkana Xesosi sākirauata:

—Erepaniko, pamonōkoniri. Hīte soti auīte atoko hītxa, kotxi !kaposotiirei hīte, iuaritika niokanatai kākitimoni. Ninoa ākiti atoko, ininiā erepaniko. Ininiā kimarorei hītxako. Imini kimaroreri atoko hītxako. Ininiā maerekati ninoa auakiti kona misiritai. Iusaakiika kamoā atoko hītxako, kotxi kamoā limisiritari kākiti.

¹⁷ —Erepaniko. Araōkire hītxako. Auako kākiti kinirāo anikinii maxikatiīka kākiti misiritiko

mereëkanimoni. Apanakini xirokaiko hïte maxikatïïka aiko ãki Xoteo apotiitiniãtaãua. ¹⁸ Nota sãkire hãuikini xika hanikaãkako auïtetxiakorimoni himisiritiko himarotini ïkapani. Ikara atoko ininiã, iuasaaki erekapitikari, kotxi hïsapiretariko nota sãkire iuaã auakanimoni, Xoteo minakonimoni apaka.

¹⁹ –Kãkiti misiritiko mereëkarimoni hanikikosaaki, kona himaãkapeua hïskirauatini apisa. Teoso sikaiko hïsapirena tïkane. ²⁰ Sãkiretxi hïsapiretakiti kona hïte sãkireni. Erekarereri Matamatakoti, iuarako sikariko sãkiretxi hïskirauatini ïkapani iuasaaki.

²¹ –Ãti õti hïtari sikaiko hïte homanatakinimoni okinii ïkapani, kotxi hïte auikari nota sãkire. Iua atokokanerako irïtxi sikariko imi ãtimoni okiniri ïkapani, kotxi imi auikari nota sãkire. Auako apaka imi omanatinina iri, inoro pakini, kotxi inoro, iri pakini auikari nota sãkire. Iua sikanako ãtimoni okinina ïkapani. ²² Ikinimane omanataiko hïte nota sãkire hãuikini xika, iuaritika hãuikiniãri nisãkire ãtipirika, nimakatzakai himapinakani ïkapani. ²³ Sitatxiã hãuakasaaki, himisiritikosaaki, ãti sitatxitimoni himitekako. Atão nota sãpiretai hïte. Kona hïte xipokapaniri hïparïka ikini sitatxiti Isaeo tixini hïtari iaxitikiri kanapiriini apisa –itxa Xesosi sãkire.

Apiatakari, Poiãori Pakini

²⁴ Iuaïkana Xesosi sãkirauata:

–Apaiaõkarauatakari poião. Koerekarereri apiata. Apaka nitiritxi poião. Iauïte apiata. ²⁵ Apakatapitika apaiaõkarauatakari koerekarereri imarotakitï iaõka imarotini. Iua atokokanera

nitiritxi iua auñte atoko inini. Apanakini akiritano nota “Peosepoo,” Satanasi inakori. Ininiã itakauãkatai hñte hñuãka apia maerekati, kotxi nota anaakorirai hñte –itxa Xesosi.

Kipatakori !Auari

(Arókasi 12.1-3)

²⁶ –Ininiã kona !hñpñkapena ninoa maerekati kamakani, kotxi nota kanapiriãkasaaki, kona kipatakori auapanika. Ikinika imarotaãkako. ²⁷ Hñtemoni ñkanõka nimaasakapiretakiti, ikara nisãkire hñkiripoakatako aapokotxi nopini imakinika kãkiti imarotiniri ñkapani. Uatxa hñtemoninani nisãpiretakiti ãti õti ikinimanemoni hñãpiretako.

Kipa Apñka?

(Arókasi 12.4-7)

²⁸ Kona hñpñkapena hñto okakani, kotxi !iposotarina hñxinire okinina. Hñpñkariko Teoso, kotxi iuanokara posotari iokanatinii hñte, hñto, hñxinire pakini maerekani misiritikoãtaã. Iuara hñpñkako.

²⁹ –Ipi kotipiriki ñki poião, ãtika txineiro oñanoka. Iuaritika hñri iaxiti auakari turetana ninoa. Imauritakaniãri, kona ãtika ipina.

³⁰ Kipakinipa piãko pikiiã auakari aua? ! Pimarotari. Teoso imarotapitikari, kotxi iteene inñkatai, ininiãkara !hñpñkarauatape. ³¹ Kotipiriki ñki poião, iuaritika Teoso turetari kotipiriki. Ininiãkara kona hñpñkarauatape. Kaiãopokori kotipiriki auiniã, iuaritika hñte ñki apiata, ininiã Teoso turetapatikai hñte –itxa Xesosi.

Xesosi Tiretakani, Xesosi Manirekakani Pakini

(Arókasi 12.8-9)

³² Xesosi sãkirauatapanika:

—Apanakini apisatoõ hĩsãpiretiniãri: “Xesosi nakiti nitxaua nota,” iua atokokanerako nitxariko niri iaxiti auakari apisatoõ: “Nota nakitipitikara iua,” nitxako —itxa Xesosi. ³³ Hĩsãpiretiniãri apanakini: “Xesosi nakiti !nitxaua nota,” iusaaki nisãpiretari niri iaxiti auakari: “Kona nota nakitini iua.”

Pinirekakiti Pirena

(Marko 8.34-35; Arókasi 12.49-53; 14.26-27)

³⁴ —Kona hĩxinikapiri nota ĩkorapokoriti napokini neenamtxi nixipokini ĩkapani. Kotxi kãkiti auikari nisãkire, ininiã eereka apanakini omanatana. Kona neenamtxi xipokapanika, kotxi nota minari niposotiire maerekati nixipokini ĩkapani. ³⁵ Nota apokini xika imi omanatana iri, inoro pakini, kotxi ninoa auikari nisãkire. Tĩĩrotxi omanataro oimakiro, kotxi ãto omanatano nota, ãto turetano nota. ³⁶ Iusaaki pinirimane pimokaiakarinarako itxauanako.

³⁷ —Poiãoka pitiretiniãno nota, apiata pitiretiniãna pinoro, piri pakini, kona erekari nimoianari pininiua. Apiata pitiretiniãna pamariteakori, kona erekari nimoianari pininiua. ³⁸ Nota kinirão moianataka hinakasaaki, notakata hĩsa. Himamĩteenekakanisaakiri himisiritiko nota ĩkapani, ininiã !apakata himoianatinino. ³⁹ —Pite ãtipirika kaminiãri piteka nireẽkitinoka, ininiã pinireẽkiti xipokapitikako pitekata. Pite nireẽkiti xipokiniã, nota sãkire pauikini xika, pite auapininiika txako Teosokata —itxa Xesosi.

Hĩte Apakapakani Pirena

(Marko 9.41)

⁴⁰ Iuaĩkana Xesosi sãkirauata:
 –Kãkiti hĩte apakapakani, apakapano nota apaka. Nota apakapakari apakapari nota iokanatakari apaka. ⁴¹ Papakapiniãri Teoso sãkire sãpiretakari, kotxi iua sãpiretari Teoso sãkire, ininiã papakapari erekari Teoso sikakiti iua apakapakiti iaõka. Papakapiniãri atão inakari kamakari, kotxi iua kamari atão inakari, ininiã papakapari erekari Teoso sikakiti iua apakapakiti iaõka. ⁴² Pisikiniãri ãparaã nimoianari poiãorimoni iãtini ĩkapani, kotxi nimoianari itxaua, Teoso ĩkitxitapitikai pite –itxa Xesosi.

11

Xoão Kapatxisareri Tikini Sikani *(Arókasi 7.18-35)*

¹ Xesosi moianariakori tosi pakini isãkire oerekini xipoka atoko, Xesosi sipe. Isa ãti sitatxitimoni, eereka ãti sitatxitimoni Kariréia tõpa itxaãpota oerekarauatakasaaki. Teoso sãkire isãpiretari kãkiti.

² Xoão kapatxisareri, kateia ãki auakasaaki, ikenakoenetari Xesosi kamakiti, ininiã iokanatarari ipi imoianariakori Xesosimonikari.

³ Ininiã Xoão txari imoianariakori:
 –Hĩpimaãri Xesosi: “Pitekani iaxiti ĩkari, kãkiti iãtapakiti pitxataua? ãtikani atxiĩti aiãtapakiti pitxataua?” hĩtxariko –itxa Xoão.

Ininiã ninoa sipe. Ipimaãrina Xesosi Xoão sãkire iaõka. ⁴ Ininiã Xesosi apakapapiretana:

–Hĩkanapiriã Xoãomoni. Hĩsãpiretari hĩkenakotakiti, hãtamatakiti pakini. ⁵ Hĩte atamatapekari mõiãreti kõiãrepeka inini.

Matīpokotakati tīpokotapeka. Hātamatapekari maere matati erekapeka inini. Makenakokiti kakenakokipeka. Ipīkani ōkitikapekaua. Teoso iokanapirena erekari sāpiretapeēkaika minakati mauapikinitinimoni. Pakini hātamatapeka. Ikara hīsāpiretako Xoãomoni. ⁶ Kākiti iteene auikiniāri nota sākire, Teoso takari erekari iuamoni. Ikara nisākire hīsāpiretari Xoão –itxa Xesosi.

⁷ Ininiā ninoa sipe. Isikasaakina, Xesosi sāpiretari Xoão pirena itomaneri kākitimoni. Ia atoko itxa:

–Kipa ĩkai hīte, Xoão kapatxisarerimoni hīsikasaaki, āparaã makipakaniātaã iua auakasaaki? Hīte sari iuamoni, kotxi ātixika isākire aua. Teoso sākirenoka isāpireta. Ītima āpokaxitikasaaki, katsotati ipinimoni ipapīka, iuaĭkana ipinimoni ipapīka inini atoko kākiti, kotxi isākire kita āti, isākire uatxa ātiāo, isākire katana iuaĭkana ātiāo, itxaāpota isākire. Ikara atoko !itxa Xoão.

⁸ –Kipa ĩkai hīte Xoãomoni hīsikasaaki? Hīte sari iuamoni, kotxi !inirekari tiitxi, txineiro pakini. ! Kakaroneri imāka, kotxi likaikota auītetxi aapoko. Auītetxi aapoko peereri mākaxi.

⁹ –Kipa ĩkai hīte iuamoni hīsikasaaki? Hīte sari iuamoni, kotxi iua Teoso sākire sāpiretakari itxaua. Atāopitika Teoso sākire sāpiretakari itxaua. Iua Xoão Teoso sākire sāpiretakari apiari.

¹⁰ –Teoso sākire iōkatsopatakori kitxakapirīka txari:

Niokanatariko nisākire sāpiretakari kākitimoni pite apisa, papokini isāpiretini ĩkapani, kākiti iposope inini ĩkapani.

11 Atãopitikara. Ikinimane sauaki Xoão kapatxisareri apiatakari itxaua. Iuaritika Teoso auĩtetakari poiãori inakari apia imarotariko Teoso kamakiti tĩkane. 12 Xoão auakasaaki Teoso auĩtetakani misiritaãka, kotxi kãkiti kaneenamari naiatana ninoa. Ninoa nirekari ixipokinirina Teoso auĩtetxi ininiua ĩkorapokoriti. Uatxapiima auapanika ikara atoko inakari. 13 Xoão apokini apisapanika, ikinika Teoso sãkire sãpiretakani, ĩkinika Teoso sãkire iõkatsopatakani, sãpiretari Teoso auĩtetxi ininiua pirena. Xoão apokasaaki, iua apaka oerekari Teoso auĩtetxi ininiua pirena.

14 –Kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakani sãpiretaua:

Āti Teoso sãkire sãpiretakari Erĩasi atoko inakari apokako,

itxana. Iuakara Xoão. Hãuikiniãri nisãkire, hãuikariko iuara apokapeka. 15 Kakenakokii, ininiã hĩkenakotariko nisãkire –itxa Xesosĩ.

16 –Kanatokopa itxa kãkiti ĩkorasaaki auakani? Amarini sarauatini atoko itxana ĩkorasaaki auakani. Ninoa amarini topãka tiitxi amotikoãtaã. Apanakini amarini txitana apanakini amarini. Itxana: 17 “Ate xikarauata hĩte serenini ĩkapani, txamari ! hĩserena. Kãkiti pĩkasaaki xikariti axikareta, txamari ! hĩtxiapata.” Ninoa amarini sarauatini atoko itxana ĩkorasaaki auakani, 18 kotxi Xoão kapatxisareri apoka ĩkorapokoriti. Itakanapari inikini Teoso imisãkiretini ĩkapani. !Iãtari ovaã. Iuaritika hĩte txari: “Maerekati matamatakoti auaĩtotari Xoão,” hĩtxari. 19 Nota hĩtari iaxitikiri apoka ĩkorapokoriti. !Nitakanapari ninikini. Ikinĩõtika ninipokota. Niãtari ovaã.

Ininiã hĩte txari: “Iua kiki ixori. Poãtakari iua. Iua moianatana txineiro apakapakani, kãkiti maerekati kamakani,” himisãkirepirenãtano. Kimaroreri atão inakari kamari erekarinani. Kãkiti atamatakasaakiri ikamakiti, imarotari kimaroreri atão inakari ininiua –itxa Xesosi.

*Sitatxi Auakani Teoso Sãkire Mauiãkani
(Arókasi 10.13-15)*

²⁰ Ininiã Xesosi pinitana Korasiĩ sitatxiti auakani, Petsáita sitatxiti auakani pakini, kotxi kaiãopokori iposotiire ikamapeka iuaãtaã, iuaritika kona itakanaparina maerekati. ²¹ Xesosi txana ninoa:

–Kãkiti Korasiĩ auakani himisiritaãkako. Kãkiti Petsáita auakani hĩte apaka misiritaãkako. Kitx-akapirĩka Txiro, Sitoõ pakini sitatxitikini kamari maerekati, ininiã Teoso xipokana ninoa arikatxiã. Ninoa atamataãkamariko nota posotiire hĩte atamatiniri atokokana, ininiã ninoa mãkatamariko sako mata. Itakamariko atapani iĩtoãna. Ikara atoko ininiã, ninoa oerekari maerekati itakanap-inina. ²² Nisãpiretai hĩte ia: “Kãkiti misiritiko õtisaaki, Txirokini, Sitoõkini pakini misiritaãka poião. Hĩte apiata.” ²³ Hĩte Kapanaoõkinipekana, Teoso ãkiri aua hĩtekata. Hĩte itikapekari ito posotiiretxi iaxitikiri. Txamari hõkakatapeẽkako maerekani misiritikoãtaã. Nikamakiti hĩtemoni Sotoma auakani sauaki nikamaãkamako, kona ninoa xipokamako. Auapanikamanako. ²⁴ Ininiã nitxai hĩte: “Himisiritikosaaki, apiata himisiritãka. Poiãoka Sotomakini misiritaãka,” –itxa Xesosi.

Teoso Imarore Apakapakani
(Arókasi 10.21-22)

²⁵ Iuasaaki Xesosi misãkiretari iri:

—Niri, pitixine auakani auïte pitxaua. Uai ikini itixiti auakani auïte apaka pitxaua. Peerekai pite, kotxi na poerekari pimarore kãkiti kimarorerinimoni, iuikakanimoni. Pite oerekari pimarore kãkiti poiãorinimoni, miuikakanimoni. ²⁶ Ari niri, ikara atoko pinireka. Ikara atoko papokaerekata —itxari iri.

²⁷ Eereka imisãkiretari kãkiti:

—Niri sikapekano ikinika. Kãkiti !imarotano nota Teoso ãkiri nininiua. Nirinokara atão imarotano nota. Apaka kãkiti na atão imarotari niri. Notanokara imarotari niri, kotxi iua ãkiri nitxaua. Kãkiti nirekiniãri imarotiniri niri, nota oerekari niri iuamoni.

²⁸ —Iteene minari atoko itxa himaerekani. Hinireka hïtakanapiniri iua, txama ! hïposota hïtakanapiniri. Hïspakiniã himaerekani xika, hina notamoni hïtomatini ïkapani. Iuasaaki nimakatzakari himaerekani. ²⁹ Hïtakariko nipaniãtakiti hãkixinireẽ. Hãpaiaõkariko nota pirena. Erekapitikari hãpaiaõkiniri ninirekakiti, kotxi kona kaneenamano. Kona nota napetari kãkiti. Niuikiniua ! auari. Ikara atoko ininiã, hïxinire tomatapitika. ³⁰ Hïposotapitikari nipaniãtakiti hïkamini, notakata hïparïkauatiniã. Nipaniãtakiti ! kasãpaniri. Kona kamimari. Peerekari nipaniãtakiti —itxa Xesosi.

12

Tomatiko Ôti Pirena
(Marko 2.23-28; Arókasi 6.1-5)

¹ Mapaõti atoko tomatiko õtisaaki, Xesosi imoianariakorikata napaãpota triko takikoõtaã. Inatxitanana. Inapaãpotakasaakina, imakatzakarona triko iki mapaki inikinirona ïkapani. ² Pariseoakori ikara itikasaaki, itxarina Xesosi:

—Patamata. Pimoianariakori kamari ate mauritakiniti. Ninoa parïkauata tomatiko õtisaaki — itxana.

³ Ininiã Xesosi:

—Atxiïti kona hãtatsopatapanikari Taviini kamakiti imoianariakorikata kitxakapirïka inatxitakasaakina? ⁴ Iua ïroã Teoso misãkiretikoõtaã. Imoianariakorikata inikari komiri Teosomoni sikakori. Sasetotxinokara auiritaãka iua komiri inikinina. Apanakini ! auiritaãka inikiniri. Iuaritika ninoa sasetotxiakori tiretari Taviini, imoianariakori pakini inatxitakasaakina. ⁵ Atxiïti kona hãtatsopatapanikari Moisesini iõkatsopatakiti. Iua auiritari sasetotxi parïkauatini tomatiko õtisaaki, Teoso misãkiretiko aikotiã. Iusaaki ninoa ! ikamari maerekati, kotxi iparïkauatana Teoso misãkiretiko aikotiã. ⁶ Atão nisãpiretai, hïte paniãtakiti poiãori. Nota paniãtakiti apiari. ⁷ Teoso sãkire iteene hãuikasaaki, kona hãpoïtana kãkiti maxikatiïka, kotxi Teoso sãkire txari:

Nota nirekari apanakini hïtoretini. Pimatiretakanisaakiri ãti, ! apakata pisikarauatini notamoni. Iusaaki kona ninirekari pisikakiti, itxa Teoso kitxakapirïka.

⁸ —Nota hïtari iaxitikiri posotari ikinipoko ninirekiti nikamini tomatiko õtisaaki, kotxi Apiananiri nitxaua —itxa Xesosi.

Motĩkauakotakari Pirena
(Marko 3.1-6; Arókasi 6.6-11)

⁹ Xesosi ikara inaãka atoko, isa aiko Xoteoakori apotiitiniãtaãua. ¹⁰ Iuaã aua kiki motĩkauakotakari. Iuaã aua apaka pariseoakori Xesosi kinirão apoĩtaka inakani tomatiko õtisaaki iparĩkauatini xika. Ninoa amanaãri Xesosi:

—Atauako apakata atxĩiti tomatiko õtisaaki, erekape pitxĩkitakiniri kãkiti? —itxarina.

¹¹ Ininiã Xesosi pimaãna:

—Hĩpira soti auĩte tomatiko õtisaaki aariko ãki irikiniã, himaktxakatari? Atãopitikara Teoso sãkire auiritapitikari kãkiti makatxakiniri ipira tomatiko õtisaaki. ¹² Soti auĩte poiãori, kãkiti apiari. Ininiã Teoso sãkire auiritapitikari tomatiko õti erekape nitxĩkitakiniri kãkiti —itxa Xesosi.

¹³ Ininiã itxari kiki motĩkauakotakarimoni:

—Poerekauakotauako —itxa.

Oerekauakotakasaakiua, erekapeka itxa, ipini uako atokopeka itxa. ¹⁴ Iuasaaki pariseoakori sipeka atoko, ninoakakarika misãkiretakakauana:

—Natokopa atxatari Xesosi aõkini? —
itxakakana.

Nitiritxi Teoso Mereẽkiti

¹⁵ Xesosi imarotakasaakiri ninoa okaenetiniri iua, iuasaakipeka Xesosi sipeka. Itomaneri kãkiti sa iuakata. Ikinika amianatakani erekapeka itxĩkitaka. ¹⁶ Xesosi !auiritana isãpiretinirina ikamakiti apanakinimoni. ¹⁷ Ikara atoko itxa Xesosi, Teoso sãkire sãpiretakari Isaía inakori sãpiretakiti iaõka apokini ĩkapani. Ia atoko itxa Teoso Isaíamoni:

¹⁸ Ia ninitiri nimereẽkiti. Ia nitiretakiti napokaerekatakiti. Nota sikariko Erekari

Matamatakoti iuamoni. Iua sãpiretariko nota sãkire Xoteo minakonimoni.

19 ! Kataparasãkireri ahoa kimaporiti ãtiniãpo isãkirauatakasaaki. ! Ineenamauata. ! Itxitakaka apanakinikata kãkiti napiniãtaã.

20 Apanakini Teoso sãkire auiãkani oiõkapeta ãkixinireẽna. Itapara !auari. Ninoa aanaia katxitoãkori atoko itxana. Iuaritika kona imapirinikari iua aanaia katxitoãkori. Iua atokokana kona ixipokari iua sãkire auiãkani mataparani. Itiretana. Apanakini Teoso sãkire auiãkani, kona iteene auikari Teoso sãkire. Ininiã ninoa tirikapi iopinikare xapitikiri atoko itxana, iuaritika kona iua oakari. Iua atokokana kona ixipokana Teoso sãkire auiãkani. Ikamaãpotari erekari, erekarinoka kãiatini ãkapani.

21 Xoteo minakaniua auikariko iua sãkire. Itxa Isaia sãpirena kitxakapirãka.

*Maerekani Matamatakoni Omitikiko
(Marko 3.20-30; Arókasi 11.14-23)*

22 Iuasaaki kãkiti anikari kiki maerekati matamatakoti auãitotakiti Xesosimoni. ! Isãkirauata. Mõsiãreti itxaua iua, maerekati matamatakoti xika. Xesosi erekapeka txãkitakari iua. Iuasaaki kõsiãrepeka, kasãkirepeka itxa.

23 Iuasaaki kaiãopokori kãkiti iuaã tсорãkaãta. Ininiã ipimaãkakauana:

—Atauako ia kiki aãuãte Taviini apika mekanirikani? Atxiãti Teoso iokanatakitikani? —itxana.

24 Pariseoakori ikara ikenakotakasaakina:

—Konapitini. Maerekati matamatakoti auñte Peosepoo inakori sikari iposotiire Xesosimoni maerekati matamatakoti omitikini ïkapani — itxana pariseoakori.

²⁵ Xesosi imarotari ikara ixinikakitina. Ininiã itxa Xesosi:

—Kãkiti tixine auakani ninoakakarika inaiatakakiniãuana, ixipokakakauana. Iarikape-nako. Iua atokokana kãkiti aapokoã auakani inaiatakakiniãuana, ixipokakakauanako. ²⁶ Iua atokokana Satanasi nitiriakori, ninoakakarika inaiatakakiniãuana, ixipokako Satanasi tapara.

²⁷ Hñte sãkire, Peosepoo sikari iposotiire notamoni maerekati matamatakoti nomitikini ïkapani. Ininiã nota pimaã: “Kipa sikari posotiiretxi hñte moianariakorimoni, maerekati matamatakoti omitikinina ïkapani?” Himoianariakori sãpiretai: “Teosonoka sikari posotiiretxi maerekati matamatakoti omitikakanimoni.” ²⁸ Teoso posotiireẽ nomitikari maerekani matamatakoni. ïkara atoko ininiã, Teoso oerekai iua apokapeka hñtemoni hñauñte inini ïkapani.

²⁹ —Kiki pataparari iua aapoko auiniã, kona kññtiriri ïroã ïtiriuatini ïkapani. Kññtiriri iaxirikiniãri iua kiki pataparari, iusaakiika apakata ïññirñkiniri itii.

³⁰ —Notakata maparñkauatakani omanatano nota. Imamoianatakaniãno, inirekari niparñka ixipokini. ³¹ —Ininiã nisãpiretai. Apakata

Teoso makatxakiniri ikinipoko maerekati kãkiti kamakiti, imaerekani Teoso imisãkirepiretini pakini. Txamari Erekari Matamatakoti misãkirepiretakari maerekani makatxakiko kona auari. ³² Kãkiti misãkirepiretiniãno nota

h̃tari iaxitikiri, eereka amanainiãri Teoso ikara imaerekani imakatzakini, ininiã Teoso makatzakapitikari. Kãkiti misãkirepiretiniãri Erekarri Matamatakoti, !kimakatzakikori ikara maerekati ikamakiti –itxa Xesosi.

Aamina Iri Pirena
(*Arókasi 6.43-45*)

³³ Ininiã Xesosi sãkirauata iuaĩkana pariseoakori-
moni:

–Aamina atoko h̃txa. Aamina erekari ininiã, iri erekari apaka. Aamina maerekati ininiã, iri apaka !erekari. Patamatiniãri amãtiiri, pimarotari imina. ³⁴ Nimarotai h̃te. Imini katsiiri atoko h̃txaua h̃te. H̃te maerekati kamakanii. Ininiã !h̃posotari erekari h̃sãpiretini, kotxi hãkixinire !erekari. Hinamaã h̃sãpiretakiti hãkixinireẽ potoriãkari itxaua. ³⁵ Kãkiti erekari ininiã, erekari-noka isãkire, kotxi iua ãkixinireẽ erekarinoka aua. Kãkiti maerekati ininiã, isãkire maerekati apaka, kotxi maerekatinoka auari iua ãkixinireẽ. ³⁶ Atão nisãpiretai h̃te. Ikinipoko kãkiti sãkire Teoso atamakaerekata xipokatxi õtisaaki. Iuusaaki Teoso mereẽri kãkiti misiritiko. Maxikatiĩka h̃sãpiretakiti kona apakata. Kona iua potxitari. Ininiã iuusaaki iua pimaã: “Kinirepa ikara atoko pisãkire?” itxako. ³⁷ Pisãkire ereka ininiã, ixika !auari Teoso misiritinii. Pisãkire maerekati ininiã, pisãkire maerekati xika Teoso misiritai –itxa Xesosi.

Pariseoakori Nirekari Xesosi Oerekiniri Iposotire
(*Marko 8.11-12; Arókasi 11.29-32*)

³⁸ Ætikaka kaiõkatsoparerini, pariseoakori pakini txari:

—Koerekareri, takaõtxikari Teoso posotiire porekaua ate, aãtamatiniri ìkapani, Teoso iokanatinii ìkorapokoriti aimarotini ìkapani —itxarina.

³⁹ Xesosi apakapapiretana:

—Kãkiti uatxarini ! erekana. Itakanaparina Teoso. Hïte nirekari noerekinii Teoso takaõtxikare, iposotiire. Konapitini. Kona noerekai hïte. Kitxakapirïka Teoso sãkire sãpiretakari Xonasini inakori auakasaaki, Teoso kamari posotiiretxi. Ikara atoko inakari posotiiretxi Xonasini auakasaaki, iuaïkana ikamapanikariko. Iua posotiiretxi Teoso takaõtxikare itxapanikaua hïte ìkapani. Iua takaõtxikarinoka Teoso takaõtxikare hïte ìkapani. ⁴⁰ Xonasi kaikota ximaki mitari tikako ãki ipi ãti pakini õti. Iua atokokanerako hïtari iaxitikiri napako ipi ãti pakini õti ipïkani auiniãtaã.

⁴¹ —Itixi xipokini õtisaaki, kãkiti Nínivi sitatxiti auakani sãkirauatapitikako. Ninoa txai hïte: “Kona erekai hïte, kotxi !hïtakanapari himaerekani. Ate takanapari amaerekani Xonasi sãkire akenakotakasaaki,” itxanako ninoa. Uatxa uai aua hïte apisatoõ Xonasi apiatakari. Imisãkiretai hïte, iuaritika kona !hïtakanapari himaerekani.

⁴² —Xipokatxi õtisaaki, sito Sapaa auakani auïte sãkirauatapitikako. Oa õtakoxiti auakaro, iuaritika osari Saromãomoni imatire okenakotini ìkapani. Uatxa apopeka Saromão apiatakari, iuaritika hïte !auikari nota sãkire —itxa Xesosi.

*Maerekati Matamatakoti Kanapiriini Pirena
(Arókasi 11.24-26)*

⁴³ Iuaïkana Xesosi sãkirauata:

—Maerekati matamatakoti kiki auaĩtotakiti takanapakasaakiri iua kiki, iua maerekati matamatakoti saãpota ãparaã makipakaniãtaã, ikaikotiniãtaã inĩtini ĩkapani, txamari ! apokari. ⁴⁴ Ininiã itxa: “Nikanapiriãpiriko mitxi nauinimoni nipotorikinimonikari,” itxa iua maerekati matamatakoti. Ininiã ikanapiriã. Apokasaaki, ãti iuaã auakari ! auari. Oeretapeẽkaika. Iposope ãti auini ĩkapani. ⁴⁵ Ininiã apana apikomoni setxi pakini maerekani matamatakoni apia maerekanitakani. Imakinikana aua iua kiki ĩtoã. Ininiã iua kiki mitxi poiãoka imaerekani, eereka apia maerekanita. ĩkara atoko itxako kãkiti uatxarini maerekani —itxa Xesosi.

Xesosi Inoro, Itariakori Pakini
(*Marko 3.31-35; Arókasi 8.19-21*)

⁴⁶ Xesosi sãkirauata itomane kãkitimoni, inakasaaki oãpoka inoro, itariakorikata. Iporikiti auana. Ipĩkapiretarina. ⁴⁷ Ininiã ãti txari Xesosi:

—Pinoro, pitariakori ikiraã iporikiti auana. Inirekakarina imisãkiretinii pite —itxa.

⁴⁸ Ininiã Xesosi:

—Keropa ninoro? Kiripa nitariakori? —itxa Xesosi.

⁴⁹ Ininiã imioakari imoianariakori:

—Hãtamata. Uai aua ninoro, nitariakori pakini.

⁵⁰ Niri iaxitikiri nirekaãkiti kamakanira, ninoara nitariakori, nitaroakoro, ninoro txaua —itxa Xesosi.

13

Katakareri Pirena
(*Marko 4.1-9; Arókasi 8.4-8*)

¹ Iua òtisaaki Xesosi takanapari iua aapokotxi. Ipoa tiniã isa. Iuaã ipoa tiniã iitopãka. ² Iuaã auana itomaneri kãkiti. Apotiitauana iua takote. Ininiã kanaua ãki iereëtaua, topãka itxa oerekarauatini ìkapani. Ninoa kaikota imiriĩ. ³ Ininiã itori sãpirenatxi atão inakari oerekiko isãpiretana ninoa Teoso imarotinina ìkapani.

Ia atoko itxa:

—Katakareri potorika itakarauatini ìkapani. ⁴ Takari iki itakaãpotakasaaki, okaãpotakasaaki, ãtikaka irika kimapori tiniãpo. Kotipiriki apoka. Inikari imakinika. ⁵ Apanakini irika kai auiniãtaã. Poiãoka kipatxi auari, ininiã mokatanitika ipitxaka. ⁶ Txamari, atokatxi papatakari inakasaaki, arikari iua takari. Otxiaroka, kotxi kona kakotsari. ⁷ Apanakinipekana irika aanaia auiniãtaã. Ininiã aanaia aneë takari takote. Aãpitsa iapinokari takari, oka txari. ⁸ Apanakinipekana irika kipatxi erekariãtaã. Ininiã iriuata. ãtiãtaã ãti takari iriuata seĩ oki pakini. ãtiãtaã takari iriuata sesëta oki pakini. ãtiãtaã ãti takari iriuata trĩa oki pakini. ⁹ Kakenakokii, ininiã hĩkenakotariko nisãkire —itxa Xesosi.

*Kãkiti Mimarotakiniti Xesosi Sãpiretini Pirena
(Marko 4.10-12; Arókasi 8.9-10)*

¹⁰ Imoianariakori apoka Xesosimoni. Ipimaãrina:

—Kinirepa sãpirenatxi atão inakari oerekiko pisãpiretari kãkiti? —itxarina.

¹¹ Ininiã Xesosi:

—Kākiti xinikiniāri Teoso auñtetxi ininiāua pirena, auapitika kaiāopokori ninoa mimarotakiniti, kotxi Teoso kona oerekana ninoa. Teoso oerekai hñte ninoa mimarotakiniti. ¹² Teoso sākire auakiti, iua sākire kīpitakari, Teoso sikari apikomoni imaroretxi iuamoni. Txamari Teoso sākire kenakotakari, isākire makīpitakati, imarore xapiti iuamoni auakari makatxakaākako. ¹³ Nisākirauatakasaaki kākitikata, nisāpiretana sāpirenatxi atāo inakari oerekiko, kotxi kokiri kākiti, iuaritika ! atamatari Teoso kamakiti. Kakenakokiri kākiti, iuaritika ! imarotari Teoso sākire. ¹⁴ Ininiā apokapeka Isaía sākire kitxakapirīka, kotxi iua sāpiretari Teoso sākire:

Hīkenakotapiikamari nisākire, iuaritika ! himarotari. Hītikapiikamari nikamakiti, iuaritika ! himarotari,

¹⁵ kotxi ! hinirekari himarotiniri atāo inakari. ! Hinirekaikari nisākire hīkenakotini. ! Hinirekaikari nikamakiti hātamatini. Hinirekaākamariko, hātamatamariko nikamakiti. Hinirekaākamariko, hīkenakotamariko nisākire. Hinirekaākamariko, himarotamariko nisākire. Hīkanapiriaākamako notamoni, nimaktxakamariko himaerekani,

itxa Teoso.

¹⁶ —Hñtepekana, Teoso sikari erekari hñtemoni, kotxi hōki atamatapitikari iua kamakiti. Hīkenakoki kenakotapitikari iua sākire. ¹⁷ Atāo nisāpiretai. Itomaneri Teoso sākire sāpiretakani, apanakini kiki atāo inakari kamakani pakini kitxakapirīka nirekari atamatiniri

h̄ite atamatakiti, txamari kona atamatarina. Inirekarina ikenakotinirina h̄ite kenakotakiti, txamari kona ikenakotarina –itxa Xesosi.

Katakareri Pirena Oerekiko
(Marko 4.13-20; Arókasi 8.11-15)

¹⁸ Xesosi s̄akirauan̄atapanika:

–H̄itakaõtxikari ikara s̄apirenatxi at̄ao inakari oerekiko, katakareri pirena. Noerekai ikara. ¹⁹ K̄akiti kenakotakasaakiri Teoso aūitexi ininiua pirena, imimarotakanīari ikenakotakiti, kimapori k̄akiti katxaratakiti ikotaxiti atoko itxa iua ãkixinire, kotxi Satanasi apoka iuamoni. Imakatzakari Teoso s̄akire iua ãkixinireẽ apokakari. Teoso s̄akire takariki atoko itxa.

²⁰ –Takariki kai aūiniãtaã iriãkari, Teoso s̄akire ipoxokoniritika apakapakari atoko itxa.

²¹ Itxama kona okanani aua, kotxi kona kakotsari. Omanatiko inakasaaki, inapetiko inakasaaki, Teoso s̄akire auikini xika, itakanapari Teoso s̄akire auikini.

²² –Ãti k̄akitipekana kenakotari Teoso s̄akire, txamari ixinikapikari tiitxi, nipokori, ipar̄ika pakini. Ikinipoko ixinikapika, ininiã maerekaxiniretinoka itxa. Txineiro ipotxitini xika !inirekaikari Teoso s̄akire. Takariki aanaia aūiniãtaã iriãkari atoko itxa iua. Takari mariti atoko itxa iua ãkixinire.

²³ –Ãti k̄akitipekana ikenakotakasaakiri Teoso s̄akire, at̄ao iua auikari. Iua ãkixinire kipatxi erekari atoko itxa. Takari mininiua atoko, iua k̄akiti minari atxīiti sēi pakini k̄akiti Teosomoni is̄akire auikinina ãkapani. Atxīiti iminari ses̄eta pakini k̄akiti. Atxīiti iminari tr̄ita pakini k̄akiti Teosomoni is̄akire auikinina ãkapani –itxa Xesosi.

Katsotati Ahoisi Atoko Inakaro

²⁴ Iuaīkana Xesosi sāpiretari āti sāpirenatxi atāo inakari oerekiko. Ininiā ia atoko itxa:

—Teoso auītetxi ininiua ia atoko itxa. Teoso katakareri atoko itxa. Iua katakareri takari erekari takariki ikikioteē. ²⁵ Āti īkanōkati ikinimane imakasaaki, imokaiakari apoka. Itakaro katsotati ahoisi atoko inakaro ahoisi sauaki. Kona !otxa. Iposo atoko īkorape itxa. ²⁶ Takari aneēka atoko, oriuata. Iuasaaki kākiti imarotapekari katsotati ahoisi atoko inakaro auapeka. Kona otxa. ²⁷ Ininiā katakareri nitiriakori apoka iauītemonina. “Auītetxi, pite takaro takariki erekaro. Nanipa oina katsotati?” itxana ninoa.

²⁸ —“Amokaiakari takari,” itxa.

—“Pinirekatari amaporokiniri?” itxana initiriakori.

²⁹ —“Kona. Katsotati himaporokiniā, atxiīti himaporokaro nitakare apaka. ³⁰ Hītakanapari imakinika aneinina īkapani. Oamikosaakirako, omakatzakaāka. Ininiā iuasaakiko nipaniātaiko hīte: ‘Merepanika himakatzakaroko katsotati. Hāpotiitaro. Xaminamoni oka inaākako. Iposo atoko hāpotiitari ahoisi. Hītakari nikiena nīkatiko aikoti āki.’”

Mostata Pirena

(Marko 4.30-32; Arókasi 13.18-19)

³¹ Iuaīkana Xesosi oerekari āti sāpirenatxi atāo inakari oerekiko. Ininiā ia atoko itxa:

—Teoso auītetxi ininiua, kiki takiniro mostata iki ikikioteē atoko itxa. ³² Mostata iki axapitiki. Apanakini takariki apiata, iuaritika oaneēka

atoko amananiikaro. Aamina otxaua. Ininiã kotipiriki ina. Ikamari ikoa okatiã —itxa Xesosi.

Tirekakari Pani
(*Arókasi 13.20-21*)

³³ Xesosi iuaĩkana sãpiretari sãpirenatxi atão inakari oerekiko. Ininiã ia atoko itxa Xesosi:

—Teoso auĩtetxi ininiãtaãua ĩkorapokoriti ia atokokana itxa. Sito kosekari tirekakari pani. Okoketari axapiti tirekakari pani kaiãopokori triko panikata, ãparaãkata. Eereka ikinika ipe tirekaãpota otxa.

Sãkiretxi Atão Inakari Oerekiko
(*Marko 4.33-34*)

³⁴ Xesosi sãkirauatakasaaki kãkitikata, isãpiretari sãpirenatxi atão inakari oerekiko. Ikara sãpirenatxinokara isãpiretari kãkiti. ³⁵ Ininiã kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakari sãpiretakiti apokapeka, kotxi iua txari:

Nisãkirauatakasaaki kãkitikata, nisãpiretari sãpirenatxi atão inakari oerekiko. Itixi kamikosaakipanika aua kãkiti mimarotakiniti. Ikara noerekako kãkitimoni, itxa Teoso sãkire.

Xesosi Sãpiretari Katsotati Pirena

³⁶ Eereka Xesosi takanapana ninoa kãkitipokoni. ĩroã aapokotxi. Imoianariakori apoka iuamoni. Itxana:

—Poerekaua ate ikara sãpirenatxi atão inakari oerekiko, katsotati pirena, mixikanani pisãpiretakiti. Ate !imarotari —itxana.

³⁷ Ininiã Xesosi:

—Hītari iaxitikiri, iua erekari oki taākari itxaua. ³⁸ Itixi iua kiki atoko itxa. Teoso auītetakani takariki erekari atoko itxana. Kākiti Satanasi nakitiakori iua katsotati atoko itxana. ³⁹ Katsotati takakari Teoso nakitiakori mokaiakari itxaua. Satanasi itxaua. Itixi xipokini ōti iua takari amiko ōti atoko itxa. Teoso nitiriakori iaxitikini ninoa takari amakani atoko itxana. ⁴⁰ Iua katsotati apotiitaāka, xaminamoni oka inaāka. Iua atokotxikana inaāka itixi xipokini ōti. ⁴¹ Hītari iaxitikiri iokanatanako iniritiakori itiximoni. Apotiitarinako maerekati oerekakani. Apotiitarinako ikinimane maerekati kamakani. ⁴² Iposo atoko Teoso nitiriakori okana ninoa xaminamoni. Iuaā iteene itxiapatana. Akatsatsiriūtaua. ⁴³ Iusaaki atāo inakarinoka kamakani aua iotximerena Teoso auītetxi ininiātaāua. Atokatxi iotximere atoko itxa ninoa iotximere. Kakenakokii, ininiā hīkenakotariko nisākire —itxa Xesosi.

Txineiro Kipatakoro Pirena

⁴⁴ —Teoso auītetxi ininiua, txineiro itomanero kipatakoro atoko itxa. Oa txineiro kipataāka kiki. Āti ōti kiki napaāpotakasaaki, apokaro, ininiā iuaīkana ikipataro. Iteene ipoxokoniua, ininiā ivētxitari ikinika itii, iua kiki iamotini īkapani. Eereka sa itxa iua kiki iamotini īkapani. Ikara atoko itxa Teoso auītetxi ininiua.

Pérora Inakori Pirena

⁴⁵ —Teoso auītetxi ininiua, pérora iamotakari atoko itxa. Iua nitari pérora apia erekari. ⁴⁶ Pérora iteene erekari apokiniā, ikinika itii ivētixita iua pérora iamotini īkapani.

Hetxi Pirena

47 –Teoso auñtetxi ininiua hetxi ipoañ tañkori atoko itxa. Ikini sereti ximaki apotiita hetxi. 48 Ixãpokasaaki kaiotaroariti kosekaãpotari itakoãmoni. Iuaã kaiotaroariti iitopãka. Imereẽrina ximaki. Ximaki erekari kotariã itaka. Kãkiti maniãkiniti mapara oka. 49 Xipokatxi õtisaaki ikara atoko itxa. Teoso nitiriakori mereẽriko kãkiti. Mapara itakarina erekarini. Mapara itakarina maerekani. 50 Ininiã xaminamoni okanako kãkiti maerekati kamakani. Iuaã itxiñtana. Akerakitatsiriñtauana, kotxi patsiiri.

Kitxakapirñka Oerekakori, Amaneri Oerekakori Pakini

51 Xesosi pimaãna imoianariakori:

–Hñte imarotatari ikara atoko inakari nisãpiretakiti? –itxa.

–Ari, aimarotapitikari –itxarina.

52 Ininiã Xesosi:

–Kaiõkatsopareri oerekikosaaki Teoso auñtetxi ininiua imarotini ñkapani, imarotari amaneri oerekakori, apaka kitxakari oerekakori. Kaapokori atoko itxa. Iua kaapokori makatxakari apokaerekatakiti mareta ãki inñkatakiti. Amaneri, kitxakari apaka imakatxaka.

Nasaree Auakani Kona Auakari Xesosi Sãkire (Marko 6.1-6; Arókasi 4.16-30)

53 Ikara sãpirenatxi atão inakari oerekiko ixipokapiretaka atoko, Xesosi sipe. 54 Ikanapiriã Nasaree sitatxitimoni. Ininiã oerekarauata aiko Xoteoakori apotiitiniãtaãua. Ininiã kãkiti tsorñkaãta isãkire ikenakotakasaakina. Itxana:

—Kiripa sikatari iua imarore? Kiripa sikaposoti-iretari iua? ⁵⁵ Aapokotxi kamakari ākiri iua. Inoro Maria. Itariakori Txiako, Xoão, Simão, Xotasi pakini. ⁵⁶ Itaroakoro uai apaka aua. Nanipa apaiaōkari ikinika imarore? —itxana.

⁵⁷ Ininiã kona inirekarina iua. Ininiã Xesosi txari:

—Teoso sākire sāpiretakari paxitaãka, txamari Teoso sākire sāpiretakari itixineē auakasaaki, inirimane sauaki auakasaaki, !ipaxitaãka. Isākire ! auikaãka —itxa Xesosi.

⁵⁸ Ininiã Xesosi kona kamari itori Teoso posoti-ire iuaã Nasaree sitatxiti auakani ĩkapani, kotxi kākiti iuaākini !auikari isākire.

14

Xoão Kapatxisareri Ipinini Pirena (Marko 6.14-29; Arókasi 9.7-9)

¹ Iuasaaki Erotxi Kariréia auakani auíte txaua. Iuasaaki ikenakopiretari Xesosi pirena. ² Iuasaaki itxana initiriakori:

—Iua Xoão kapatxisareri ipĩpekariika ōkitapekaua. Iuakara Xesosi txaua. Ininiã uatxa apiata iposota ikamini —itxa Erotxi.

Txamari Xesosipitikara. Kona Xoãoni iua. ³ Mitxi Erotxi paniātari Xoão kapatxisareri iaxirikiko, itari Piripi ĩtanoro xika. Ouãka Erotxia. Oomanatari Xoão, ininiã itakaãka kateia āki.

⁴ Mitxi Xoão kapatxisareri txari Erotximoni:

—Kona erekari pitari ĩtanorokata pisirĩkini. ! Apakata pikamakiti —itxa.

⁵ Ininiã Erotxi nirekamari okiniri Xoão, iuaritika kona okari, kotxi ipĩkana Xoão sākire auiaākani. Ninoa uākatari Xoão, Teoso sākire

sāpiretakari ininiua. ⁶ Erotxi kamari kiiniri auini ōti pirena. Erotxia ākero serena iua Erotxi apisatoō, ikemaĩtxitakini apisatoō pakini. Ininiā oserenini kamari ninoa poxokoniuatini. ⁷ Ininiā Erotxi poxokoniuatakasaaki itxa:

—Nisikai imakinika pinireēkiti pitemoni — itxaro oa.

Ininiā osari onoromoni. ⁸ Onoro nirekari Xoão okiko, ininiākara oamanaāri Xoão kii prato nopini. Ininiā otxari Erotximoni:

—Xoão kapatxisareri kii ninireka prato nopini.

⁹ Ininiā Erotxi kona erekaxinireri. Kipa ikama? Kotxi ikinimane ikemaĩtxitakini kenakotari isikaenetiniri oa nirekakiti oamoni. Ininiā iua paniātari oa nirekakiti sikiko oamoni. ¹⁰ Ininiā iua iokanatarari sotatoakori kateiamoni Xoão kii tsotakiko ĩkapani. ¹¹ Ininiā ninoa minari ikii prato nopini. Isikarina oamoni. Oa sikari onoromoni. ¹² Eereka Xoão moianariakori sari kateiamoni. Ninoa anikari iito akauarimoni. Iuaā ikatarina. Eereka ninoa sari Xesosimoni. Isāpiretarina Xesosi Xoão ipinini pirena.

Sĭko Mio Kākiti Xesosi Sikakienatini
(Marko 6.30-44; Arókasi 9.10-17; Xoão 6.1-14)

¹³ Xesosi kenakopiretakasaakiri Xoão okiko, ipotorika kanauaā. Ātiātaā iuanani auini nire isa, txamari itomaneri kākiti imarotari Xesosi sinimoni. Ininiā itakanaparina sitatxi. Isana imiriī iua sinimoni. ¹⁴ Iua kanĭkiĩtakasaaki, atapari kākiti apokaāpotini. Ininiā iua amonĭkana ninoa. Imakananitana amianatakani.

¹⁵ Mapiāpeka inakasaaki, imoianariakori apoka iuamoni. Itxarina:

—Mapiãpeka. Uai aapokotxi mauakaniãtaã, ininiã uai nipokori ! auari. Piokanatari kãkiti aapokotximoni, ininiã iamotarina nipokori iuaãtaã —itxana imoianariakori.

¹⁶ Xesosi apakapapiretana:

—Nota kona iokanatana isinina. Hĩtekarako sikakienatana ninoa —itxa Xesosi.

¹⁷ Ininiã ninoa:

—Komiri ipi ipi ãti pakininokara aua atemoni. Ipi ximaki apaka aua. !Apakata —itxana.

¹⁸ Ininiã Xesosi:

—Himina uai notamoni —itxa.

Ininiã imoianariakori minari Xesosimoni.

¹⁹ Eereka iua paniãtari kãkiti xiti topãkini. Eereka ikosekari komiri siko, ximaki ipi pakini. Ininiã iua ionakaãta iaxiti. Itxari:

—Niri pisikakiti peerekari —itxa.

Ininiã imaxinikaãpotari. Isikaãpotana imoianariakori. Ninoa sikaãpotana kãkiti. ²⁰ Ikinikana nipokota. Ikinimane:

—Kamitopekua ate —itxana.

Eereka imoianariakori apotiitari itetakori. Ininiã xãpokaka itxarina tosi kotari. ²¹ Iuasaaki siko mio kikiãkini nipokota. Sitoãkini, amarini pakini nipokota apaka.

Xesosi Ipoa Nopini Itipokotini

(Marko 6.45-52; Xoão 6.15-21)

²² Eereka ipaniãtana imoianariakori kanauaã iereëtiniua iua apisa ipiriãtinina ikapani. Ninoa sipeka. Iua kaikota kãkiti itakapiretini nire.

²³ Kãkiti itakapiretanapaka atoko, Xesosi sari oxiratarimoni, Teoso imisãkiretini nire. Ikanõkapeka inakasaaki, iuanani iuaã aua. ²⁴ Iuasaaki kanaua

ipoa apanīkakiāpeka. Ītima apiākatáro kanaua. Ininiā tsakati iteene apoākata.

²⁵ Imaropirīkatapeka inakasaaki Xesosi sari ni-noamoni. Itīpokota ipoa nopini. ²⁶ Imoianariakori atapakasaakiri Xesosi ipoa nopini itīpokotini, ni-noa pīkarauata.

—Kamiri napani —itxana.

Akiripoakatana. ²⁷ Iuasaakipeka Xesosi:

—Kataparaxinire hītxako. Notara. Kona hīpīkarauatape —itxa.

²⁸ Ininiā Petro sākirauata:

—Apiananiri. Xesosi pininiāua, pipaniātano pite-moni napokini ipoa nopini —itxa Petro.

²⁹ Ininiā Xesosi:

—Uai pina —itxari.

Ininiā Petro katxaka. Ipotorika ianini ipoa nopini Xesosimoni isini. ³⁰ Txamari kataparari ĩtimati itikasaaki, ipīkarauata, ininiā ipatapiā itairakaāpota. Ininiā iua akirikata:

—Apiananiri. Pimaīkano.

³¹ Iuasaakipeka Xesosi maīkari iua. Itxari:

—Poiāoka pauikari niposotiire. Kinirepa kona atāo pauikari? —itxa Xesosi.

³² Iuaīkana morōkoka itxauana kanaua āki. Iuasaaki ĩtima iotoka. ³³ Imoianariakori kapotoreēkaua Xesosi apisatoō:

—Apiananiri pitxaua. Atāopitikara Teoso ākiripitikarai —itxana.

Xesosi Makananitana Amianatakani Xenesareekini

(Marko 6.53-56)

³⁴ Ipoa ĩpiriātana, Xenesaree tōpamoni apoka itxana. ³⁵ Iuaā kākiti imarotari Xesosi, ininiā

iokanapireta kākiti ninoa tixine takote auakani-
moni:

—Amianatakani himina.

Ininiā kākiti minari itomane amianatakani Xe-
sosimoni. ³⁶ Amianatakani amanaāri Xesosi:

—Pauiritaua pimāka mapotomatare atakapio-
tini—itxana.

Ikinimane imāka takapiotakani makanani-
taāka.

15

Xoteoakori Iikite Pirena (Marko 7.1-13)

¹ Iuasaaki pariseoakori, kaiōkatsopareriakori
pakini apoka Xesosimoni. Xerosareēkini ninoa.
Ipimaārina Xesosi:

² —Kinirepa pimoianariakori kona kamari
aātokiriakorini sākire iaōka, kotxi inipokotakasaak-
ina, kona arokauakotauana—itxana.

³ Ininiā Xesosi apakapapiretana:

—Hītepekana, kinirepa kona hīte kamari Teoso
sākire iaōka? Hīte kamari hōereēkitinokara, ⁴ kotxi
Teoso txari: “Pipaxitariko piri. Pipaxitaroko
pinoro.” Apaka Teoso txari: “Piri, pinoro
pimisākirepiretiniā, pokaākako.” ⁵ Txamari
hīte oerekari kākiti: “Kākiti auakiti iri, inoro
pakini nirekiniā, iua manirekakaniāri isikiniri
ninoamoni, isāpiretana: ‘Ia nota auakiti nisika
Teosomoni.’” Ininiā ! isikari ninoa nirekakiti
ninoamoni. ⁶ Ininiā hīte oerekari kākiti
mapaxitakanina iri, inoro pakini. Ininiākara hīte
sākire hōereēkiti kipatari Teoso sākire. ⁷ Hīte txari:
“Akamapitikari Teoso sākire iaōka,” txamari kona

h̄ite kamari. Atãopitikara Isaía sãkire kitxakapir̄ika. Iua sãpiretari Teoso sãkire h̄ite pirena. Teoso txari:

⁸ Kamisirienererini ninoa kãkiti. Ninoa sãkireēnanira ipaxitanona. Ākixinireēna ! inirekanona.

⁹ Maxikatīika ninoa kapotoreēkaua nota apisatoõ. Maxikatīika ninoa txano: “Ateosone pitx-
aua,” kotxi ninoa ! oerekari nota sãkire. Ninoaka sãkire oerekana, txamari “Teoso sãkire asãpiretai” itxana.

Itxa Teoso Isaíamoni kitxakapir̄ika –itxa Xesosi.

*Ākixiniretxi Txiko Pirena
(Marko 7.14-23)*

¹⁰ Xesosi akiritana kãkiti, ininiã itxana:

–H̄ikenakota himarotini ĩkapani. ¹¹ Nipokori, pi-
ixirãkakiti kona kamatxikotari pãkixinire. Pisãkire
maerekati, pinamaã potoriãkari, iuara txikotapi-
tikari pãkixinire –itxa Xesosi.

¹² Iuasaaki Xesosi moianariakori apoka iua-
moni. Itxarina:

–Pimarotatari pariseoakori ! apokaerekatari
ikara pisãkire ninoamoni?

¹³ Ininiã Xesosi:

–Kãkiti takari atoko itxa. Ininiã ikinika takari
niri iaxitikiri mataãkiniti maporokaãkako. ¹⁴ Kona
himaãkatapena pariseoakori. Īkiikakani mõsiãreni
atoko itxana. Mõsiãreti m̄ikiikiniãri mõsiãreti,
ikinipoko irikako aariko ãki. Iua atokokana
maerekati õtãkikiniãri maerekati, imakinika ni-
noa sari imisiritikoãtaã –itxa Xesosi.

¹⁵ Ininiã Petro:

–Poerekaua ate ikara sãpirenatxi atão inakari
oerekiko. Ate limarotari –itxa.

¹⁶ Ininiã Xesosi:

—Hĩte apanakini atoko hĩtxa atxiĩti? Kona himarotapanikari? ¹⁷ Himarotari. Nipokori hinamaã hĩxirãkakiti hĩtikakomoni isa. Eereka hĩtikatakasaaki, inapa. ¹⁸ Hĩsãkire hinamaã pokĩkakari potorika hãkixinireẽ. Iuara txikotari kãkiti ãkixinire. ¹⁹ Kotxi hãkixinireẽ hĩxinikakiti maerekati potorika. Okaniuatakatxi, ãti kãkiti ĩtanorokata sirĩkiko nire, anokaretxi, ĩtiriuatakatxi, misirieneretxi, ãti misãkirepiretiko pakini potorika hãkixinireẽ. ²⁰ Ikara atoko inakarinanira txikotari kãkiti ãkixinire. Kãkiti marokauakotakaniua kona txikotari ãkixinire —ĩtxa Xesosi.

*Xoteo Minakatoua Auikiniri Xesosi Sãkire
(Marko 7.24-30)*

²¹ Ikara atoko inaãka atoko Xesosi sipe. Isipeka Txiro, Sitoõ pakini tōpamoni. ²² Iuasaaki sito Kanaaãkero, iuaã auakaro, apoka Xesosimoni. Iteene oamanaãri:

—Apiananiri, Tavii apika mekaniri, piamonĩkano. Maerekati matamatakoti auaitotaro namarite. Iua iteene misiritaro oa —otxari.

²³ Txamari Xesosi kona apakapapiretaro oa. Imoianariakori apoka Xesosimoni. Itxana:

—Piokanataro, osipekako. Atemoni ãtipirika oãkiripoanãta —itxana. ²⁴ Xesosi apakapapiretaro oa:

—Niokanataãka Isaeokini ninĩkatini ĩkapani. Ni-noa soti auĩte pĩpinanaãkani atoko itxana. Txamari pite kona Isaeokero. Pite ãto uãka —ĩtxa.

²⁵ Iuaritika oa sito apoka iuamoni. Okaporetoreãkaua iua apisatoõ. Ininiã oa:

—Apiananiri, pimakananitaro namarite —otxari.

²⁶ Ininiã Xesosi:

—Isaekini amarini atoko. Nota ninoa iri atoko. Kona erekari amarini komirite nimixirikini, anāpamoni nisikini ĩkapani —itxaro.

²⁷ Ininiã oa:

—Ari, atãopitikara pisãkire. Anãpa atoko nitxaua, iuaritika anãpa nikari nipokori iriãkari kaapokori patapi koa —otxa.

²⁸ Ininiã Xesosi:

—Atãopitikara. Sito, pite iteene auikari niposoti-ire. Pinirekakiti nikamapitikako —itxaro.

Iuusaakipeka oimi erekapeka otxa.

Xesosi Erekapeka Txĩkitakari Kãkiti

²⁹ Eereka Xesosi sari Kariréia poatimoni. Iuaã oxiratari nopini topãka itxa. ³⁰ Itomane kãkiti iuamoni apoka. Ninoa minari iuamoni kãkiti mōsiãreni, masãkireni, matĩpokotakani, apanakini amianatakani itomaneri pakini. Xesosi makananitana ninoa. ³¹ Kãkiti iuaã auakani tsorĩkaãta, kotxi itikarina Xesosi makananitinina amianatakani. Kãkiti masãkireti sãkirauatapeka. Kãkiti matĩpokotakati tĩpokotapeka. Mōsiãreti, kōsiãrepeka itxapeka. Ikinimane txari:

—Peerekari Teoso, Isaeo auakani Teosone —itxana.

Xesosi Sikakienatana Ipi Ipi Pakini Mio Kãkiti (Marko 8.1-10)

³² Xesosi akiritana imoianariakori. Itxana:

—Nota amonĩkana naia kãkiti. Ipi õti, ãti õti pakini notakata auana. Uatxa kona minakati kona auari inikinina ĩkapani. Kona nota iokanatana ninoa natxiritika, kotxi arikama ipĩtaxititamana, irika itxamana —itxa Xesosi.

³³ Ininiã imoianariakori txari:

—Nanipa ate apokari nipokori komiri naia kākiti asikakienatini? —itxana.

³⁴ Ininiã Xesosi:

—Kipakinipa komiri aua hĩtemoni? —itxa Xesosi.

Ininiã ninoa:

—Setxi komiri, ātikaka ximaki axapitiri pakini —itxana.

³⁵ Ininiã Xesosi:

—Hĩpaniātana kākiti xiti topākini —itxa Xesosi.

³⁶ Eereka imaĩkari ninoa setxi komiri, ximaki pakini. Itxari Teoso:

—Erekapitikari ia komiri, ximaki pakini pite sikakiti.

Mapixinika itxari komiri, ximakikata. Eereka xanakaãpota itxari imoianariakorimoni. Ininiã ninoa xanakaãpotari kākitimoni. ³⁷ Ikinika nipokota. Kamitopeka itxana. Imoianariakori xãpokakari setxi kotari nipokori itetakori. ³⁸ Ipi ipi pakini mio kikiãkini nipokotapeka, apaka sitoãkini, amarini pakini. ³⁹ Eereka Xesosi iokanatana kākiti aapokomonina. Iposo atoko iereẽtaua kanaua āki. Makataã tõpamoni isa.

16

Teoso Takaõtxikare

(Marko 8.11-13; Arókasi 12.54-56)

¹ Pariseoakori, satoseoakori pakini sari Xesosi-moni. Inirekarina Xesosi kerokiniri, ininiã itxarina Xesosi:

—Takaõtxikari, Teoso posotiire poerekaua ate, aãtamatiniri ĩkapani, Teoso iokanatinii ĩkorapokoriti aimarotini ĩkapani —itxarina.

² Txamari Xesosi txana:

—Na noerekai. Mapiānikata iaxiti pōkamarari inakasaaki: “Peereōtiri katana,” hītxa. ³ Iua atokokana īkanōkapanika iaxiti pōkamarari, piākaxitita inakasaaki: “Āparaānapani. Kataparari ītimatipani,” hītxa. Himarotapitikari takaōtxikari iaxiti auakari. Txamari kona himarotari Teoso kamanātakiti īkorakanani. Hīsākirauatakasaaki, kākiti erekarini atoko hītxa, txamari maerekati hīkama. ⁴ Kākiti uatxarini !erekana. Itakanaparina Teoso. Hīte nirekari noerekinii Teoso takaōtxikare, iposotiire. Konapitini. Kona noerekai hīte. Kitxakapirīka Teoso sākire sāpiretakari Xonasi inakori auakasaaki, Teoso kamari posotiiretxi. Ikara atoko inakari posotiiretxi Xonasi auakasaaki, iuaīkana ikamapanikariko. Iua posotiiretxi Teoso takaōtxikare itxapanikaua hīte īkapani. Iua takaōtxikarinoka Teoso takaōtxikare hīte īkapani —itxa Xesosi.

Iposo atoko Xesosi takanapana, sipe itxa.

*Pāo Tireēkari Pirena
(Marko 8.14-21)*

⁵ Xesosi imoianariakorikata ĩpiriātari ipoa. Ip-
iniā apokasaakina, imoianariakori xinikaro pāo
imaxinīkaretakitona. ⁶ Iuasaaki Xesosi otākikana
ninoa:

—Erepaniko. Pariseoakori, satoseoakori pakini
pāote tireēkari pamonōkoniri —itxana imoianari-
akori.

⁷ Ininiā imoianariakori misākiretakakaua:

—Pāo amaxinīkaretini xika Xesosi ikara atoko
txaua ate —itxana imoianariakori.

⁸ Xesosi imarotari imisākiretakakiniuana, ininiā
iua:

—Kinirepa himisākiretakakaua, pāo himaxinīkaretini xika? Kona iteene hāuikari ninīkatini. ⁹ Atauako kona kiīkitepanikai hīte? Atauako himaxinīkaretapekari pāo sīkonoka sīko mio kākiti nisikakienatini? Hīxinikariko kipakinipa kotari hīxāpokaka pāo itetakoro? ¹⁰ Atauako kona hīxinikatari āti ōti ipi ipi pakini mio kākiti setxinoka pāo nisikakienatini? Hīxinikariko kipakinipa kotari hīxāpokaka pāo itetakoro? ¹¹ Hīte nōtākikasaaki: “Erepaniko. Pariseoakori, satoseoakori pakini pāote tīreēkari pamonōkoniri,” ninakasaakii, kinirepa kona himarotatari kona pāoni ikara atoko nitxai hīte? —itxa Xesosi ninoamoni.

¹² Iuasaakiika imarotarina kona pāo tīreēkarini monōkori txaua. Imarotarina pariseoakori, satoseoakori pakini sākirera, ninoa oereēkitira, monōkori txaua.

*Petro Auikari Xesosi Teoso Ākiri Ininiāua
(Marko 8.27-30; Arókasi 9.18-21)*

¹³ Xesosi sari Sesaréia-Piripi sitatxiti takote. Iuaā ipimaāna imoianariakori:

—Kipa kākiti uākatano nota hītari iaxitikiri?

¹⁴ Ininiā imoianariakori:

—Ātikaka uākatai Xoāoni kapatxisarerini iuaīkana ōkitikaua inakarīi. Apanakini uākatai Eríasini iuaīkana ōkitikaua inakarīi. Apanakinipekana uākatai Xeremiani iuaīkana ōkitikaua inakarīi. Minakanisaaki ātikaka: “Āti Teoso sākire sāpiretakarini iuaīkana ōkitikaua inakarīi,” itxaina —itxarina.

¹⁵ Ininiā Xesosi:

—Hītepekana, kipa hīte uākatano nota? —itxana ninoa.

16 Simão Petro apakapapiretari:

—Teoso mereëkitirai pite. Teoso mapĩkati ãkirirai pite —itxari iua.

17 Ininiã Xesosi:

—Simão Petro, Xoã ãkiri, Teoso takari erekari pitemoni, kotxi kona kãkitini sãpiretai Teoso ãkiri nininiua. Niri iaxitikirira sãpiretai.

18 Nisãpirenauatapanika pitemoni. Piuãka Petro. Kai sorotxikana piuãka. Kai aapokotxiti kamakari mereëri kai kaikori xiti itakini ãkapani, aapokotxi iua kai nopini ikamini ãkapani, ininiã aapokotxi ! irika, kotxi kaikori nopini aua. Aapokotxi kamakari takari kai kaikori xiti. Iua kai atoko itxa ikara Teoso sãkire, isãpiretakiti pitemoni. Kãkiti nota nakitiakori naapoko atoko, ninoa sauaki nauini ãkapani. Napotiinãtapanikari kãkiti naapoko ãkapani. Satanasi tapara kona posotapaniri ixipokiniri ia naapoko. 19 Nipaniãtai Teoso sãkire pisãpiretini kãkitimoni. Xavi nisikinii atoko itxa ikara, kotxi kãkiti auikasaakiri Teoso sãkire iĩroã Teoso auĩtetxi ininiãtaãua. Ìkorapokoriti kãkiti kamakiti pimauiritakaniã, Teoso tixine apaka ! auiritaãka. Ìkorapokoriti kãkiti kamakiti pauiritiniã, apaka auiritaãka Teoso tixine —Xesosi txari Petro.

20 Iposo atoko Xesosi:

—Teoso mereëkiti nininiua, apanakinimoni ! kasãpirena hĩtxapeko —itxana imoianariakori.

Xesosi Sãpiretari Ipinini

(Marko 8.31-9.1; Arókasi 9.22-27)

21 Iua õtisaaki Xesosi potorika isãpiretinina imoianariakori:

—Nisako Xerosareẽmoni. Iuaã kiomãtxiakori, kaiõkatsoparerini, sasetotxi auĩteakori pakini misir-itanoko. Iposo atoko oka ninaãkako. Ipi ãti õtisaaki iuaĩkana nõkitikaãkako. Iuaĩkana aua nitxako — itxana.

²² Ininiã Petro misãkiretari Xesosi iuanoka in-akasaaki. Itapararitika itxari:

—Konapitini, kona ikara atoko inakari kona auapani pitemoni, Apiananiri. Kona Teoso auir-itananiri ikara atoko piniko —itxari.

²³ Ininiã Xesosi kirioka Petromoni.

—Pisipiniikaua Satanasi. Nikimapore katoka-pareri atoko pitxa, kotxi pite nireẽkiti kãkiti nireẽkiti atokotxikana. Pite nireẽkiti kona Teoso nireẽkiti atokoni —itxari.

Xesosi Moianari Atão Inakari
(Marko 8.34-38; Arókasi 9.23-27)

²⁴ Iposo atoko Xesosi misãkiretana imoianari-akori:

—Notakata kinirão sika pinakasaaki, piteka nireẽkiti kona pinirekape. Notakata kinirão sika pinakasaaki, nota misiritiko atokokana pimisiritaãkako. Ia atoko pinirekiniã, notakata pisapitikako. ²⁵ Pite ãtipirika kaminiãri pite nireẽkitinoka, ininiã pinireẽkiti xipokapitikako pitekata. Pite nireẽkiti pimanirekakaniã, nota sãkire pauikini xika, Teoso iokanapirena erekari pisãpiretini xika, pite auapininiika txako Teosokata. ²⁶ Atxiĩti papakapari ikinipoko tiitxi, ikini itixiti auakani tii, pinakiti ikapani. Atxiĩti iua tiitxi xika kona pikĩpitari Teoso sãkire, ininiã kona pikaikota ãtipirika Teosokata. Ikara atoko ininiã, erekari atxiĩti ikinipoko tiitxi auinii? Konapitini. Apiaerekata Teosokata ãtipirika pikaikotini.

! Apakata kākiti iikitxitiniri Teoso, iuamoni isini ĩkapani. ²⁷ Nota hītari iaxitikiri apokako ninitiriakorikata. Iuasaaki niri iotximeretxikana nota iotximeretako. Iuasaakirako erekari isika erekari kamakanimoni. Iparĩkana ĩki isika iparĩkana iaõka. Txamari imisiritanako maerekati kamakani. ²⁸ Atãopitikara nisãpiretai hĩte. Uai uatxa aua kākiti, ninoa imarotapanikariko nota hītari iaxitikiri auĩtetxi nininiua. Ikara imarotinina apisa kona ipinapanikana –itxa Xesosi.

17

Moisesi, Eríasi Pakini
(*Marko 9.2-13; Arókasi 9.28-36*)

¹ Seisi õti napaka atoko Xesosi anikana Petro, Txiako, Xoão pakini. Xoão Txiako itari. Ikanĩkana oxiratarari nopinixiti. Ninoanani anika iuaã. ² Iuaã ninoa atamatari iua. Ipinimonipo itxapeka. Itoõ iotximere atokatxi iotximere atoko itxa. Imãka serõka ipinikare atoko itxa. ³ Iuasaakipeka Moisesi, Eríasi pakini tokiã iuaã, misãkireta itxarina Xesosi. ⁴ Ininiã Petro akiritari Xesosi:

–Apiananiri, erekapitikari uai aãuini. Pinirekiniãri, nota kamari ipi ãti pakini papiri uai. Pite nakiti ĩkapani, Moisesi nakiti ĩkapani, Eríasi nakiti ĩkapani nikama.

⁵ Petro sãkirauanãtakasaaki, katxiãri pomẽkoriri ninoa nopini apoka. Katxiãri ãki Teoso txari:

–Ere namarite, nitiretakiti. Napokaerekatari iua, kotxi ikamari ninirekakiti. Hĩkenakotariko iua sãkire.

⁶ Xesosi moianariakori ikara atoko inakari ikenakotakasaakina, iteene ipĩkarauatana, ininiã

iriãkatana xitipe. Itoõna ikipatana. ⁷ Xesosi sari ninoamoni. Itakauakotaua ninoa nopini. — Hõkitikaua. Kona hĩpĩkarauatape —itxana.

⁸ Ininiã itikapokotana. Xesosinoka aua.

⁹ Oxiratari xirata iokiriiãpotakasaakina, Xesosi txana ninoa:

—Kona hĩsãpiretapiri apanakinimoni hĩtikakiti. Nota hĩtari iaxitikiri nipina iuaĩkana naua ninaka atokoikarako hĩtikakiti mixikanani hĩsãpiretako — itxana.

—Ateeneka —itxarina.

¹⁰ Xesosi moianariakori pimaãri iua:

—Kinirepa kaiõkatsoparerini oerekaua: “Eríasi apokako Teoso mereẽkiti apokini apisa?”

¹¹ Ininiã Xesosi apakapapiretana ninoa:

—Ari, atãopitikara ninoa sãkire. Merepitipanika Eríasi apokapitika. Iua kamari imakinika iposope inini ĩkapani. ¹² Ari, nisãpiretai, Eríasi apokapeka. Txamari kãkiti !imarotari iua. Imisiritarina iua inireẽkitina iaõka. Iua atokotxikana itxanonako nota hĩtari iaxitikiri. Imisiritanona —Xesosi txana Petro, Txiako, Xoão pakini.

¹³ Ininiã imoianariakori imarotari Xesosi sãkire. Eríasi, Xoão kapatxisareri itxaua.

Amarini, Maerekati Matamatakoti Auaĩtotakiti Pirena

(Marko 9.14-29; Arókasi 9.37-43)

¹⁴ Ikanapiriãkana atoko, itomaneri kãkiti apotitiniãtaãua apokasaakina, kiki apoka Xesosimoni. Ikapotoreẽkaua iua apisatoõ. ¹⁵ Itxari:

—Apiananiri, piamonĩkari namarite. Maerekati matamatakoti auaĩtotari iua. Atatsiirauata. Xaminaã irikapika. Kãuaãriã ikomokapika.

16 Niminamari namarite pimoianariakorimoni. Ninoa kona posotari erekapeka itxĩkitakinirina.

17 Ininiã Xesosi txari:

—! Kauikarei hĩte. Maerekati kamakanii hĩte. Kipakinikananipa Teoso nirekatari hĩtekata nauini? Kipakinikananipa Teoso nirekatari hĩte nimĩteenekini? Himinari amarini notamoni — itxana.

18 Apokaãka atoko, Xesosi txitari iua maerekati matamatakoti:

—Pisipe.

Ininiã iua maerekati sipe. Iusaakipeka iua amarini erekapeka itxa.

19 Eereka imoianariakori apoka Xesosimoni. Iusaaki ninoanoka aua iuakata. Imisãkiretarina:

—Kanatokopa ininiãpa ate kona posotari maerekati matamatakoti aomitikini?

20 Ininiã Xesosi:

—Kona atãoni hãuikari nisãkire, ininiã kona hĩposotari homitikiniri iua. Atãoenepitikara nisãpiretai hĩte. Mostata iki axapitikiri. Axapitipitika nisãkire hãuikiniã, mostata iki atoko nisãkire hãuikiniã, hĩposotari ia õtanoxiratarari hĩpaniãtini: “Pite oxiratarari, uai posipika, ikaimoni pisa,” ininiã oxiratarari sapitikamako. Hĩte posotari ikinipoko hinireẽkiti hĩkamini. 21 Txamari himamisãkiretakaniãri Teoso, hinipokotini himatakanapakaniã Teoso himisãkiretini ikapani, ininiãra kona hĩposotari maerekati matamatakoti homitikini —itxa Xesosi.

Xesosi Iuaĩkana Sãpiretari Ipinini

(Marko 9.30-32; Arókasi 9.43-45)

22 Kariréia tõpa apokasaakina, Xesosi misãkiretana imoianariakori:

—Nota, hītari iaxitikirino mīkapiritaākako. Nisikaākako kikiakorimoni inirekaākitina ikaminina tīkane. ²³ Ninoa okano nota. Ipi āti pakini ōtisaaki iuaīkana nōkitikauako, iuaīkana aua nitxako —itxana ninoa.

Ikara inakari ikenakotakasaakina, imatinaniu-atana.

Txineiro Teoso Misākiretiko Aikoti Īkapani

²⁴ Kapanaoō sitatxiti apokasaakina, kikiakori sari Petromoni. Ninoa kiki apakaparo txineiro Teoso misākiretiko aikoti nīkatakani amanaākito. Ipimaārina Petro:

—Hīte oerekakari sikataro txineiro Teoso misākiretiko aikoti nīkatakani amanaākito? — itxarina iua Petro.

²⁵ Ininiā Petro:

—Ari, isikapitikaro —itxa.

Eereka Petro ĩroā aapokotxi āki ikara sākiretxiti Xesosi isāpiretini ĩkapani. Xesosi sākirauata, Petro masākirauatakani apisa:

—Petro, ikini itixiti kipa sikataro txineiro auītetxiakorimoni? Atauako auītetxi nirimane sikataro? Atauako kākiti ātiātaā ĩkanikani sikataro? —itxari.

²⁶ —Kākiti ātiātaā ĩkani sikaro txineiro auītetximoni —itxa Petro.

—Ari atāopitikara. Ininiā kona auītetxi nirimaneni sikaro txineiro iuamoni. Iuaritika asikapitikaro. ²⁷ Txineiro amasikakaniā,

txineiro apotiitakani ! apokaerekataua. ! Anirekari ikara atoko inakari. Ininiā ipoa pisa. Pokatsaāta. Pimanamākarō ximaki merepitipanika pimaīkakito. Onamaā papokaro txineiro ota aīkitxirauatini ĩkapani. Oa txineiro ota apakata nota sikakito ĩkapani, pite sikakito

ĭkapani apaka. Panika. Pisikaro oa txineiro Teoso misăkiretiko aikoti nĭkatakanimoni –itxa Xesosi.

Ininiă Petro kamari Xesosi săkire iaōka.

18

Kiripa Kăkiti Apiatakari Txataua?

(Marko 9.33-37; Arókasi 9.46-48)

¹ Iuasaaki Xesosi moianariakori apoka iuamoni. –Teoso auĭtetxi ininiătaăua, kipa kăkiti apiatakari txataua? –itxana.

² Xesosi akiritari amarini axapitiri. Ninoa apisatoō taka itxari.

³ –Atăopitikara nota săkire. Himaerekani himatakanapakanisaaki, Teoso nireėkiti himakamakanisaaki, amarini axapitiri atoko himinakanisaaki, kona hĭsapani Teoso auĭtetxi ininiătaăua. ⁴ Ia amarini axapitiri !iuikaua. Kăkiti ia amarini atoko inakarira, iuaka poiăotakiniăua, iuara apiatakari itxaua Teoso auĭtetxi ininiătaăua.

⁵ Nota nireėkiti pikamakasaaki, pipoxokoniritika papakapiniări amarini ia atoko inakari pinakasaaki, papakapano nota apaka –itxa Xesosi.

Maerekati Oerekakari

(Marko 9.42-48; Arókasi 17.1-2)

⁶ Xesosi săpirenauatapanika:

–Kăkiti txĭkitakiniări amarini, nota săkire auiăkari, maerekati ikamini, ! apakata. Erekariko kai mitari iua kăkiti maerekati oerekakari iaxirikanokitaăkamako, iposo atoko ipoa apanĭkakiă okaăkamako ipinini ĭkapani. ⁷ Kăkiti ikini itixiti auakani misiritaăkako, kotxi auari kăkiti maerekati apanakini kamini txĭkitakakani.

Auapika kākiti ikara atoko inakani. Ninoa misiritaākako. ⁸ Piuako txīkitakiniāi maerekati pikamini, ininiā pitsotakari, oka pitxariko. Pikiti txīkitakiniāi maerekati pikamini, ininiā pitsotakari, oka pitxariko. Kotxi maerekati pikaminiā arikatxi maxipokatimoni pokaākako. Apiaerekata mauakotikai pauini ātipirika Teosokata. Apiaerekata makititikai pauini ātipirika Teosokata. Pauiritiniāri maerekati pikamini txīkitaākari pitekata ikaikotiniā, ininiā pite kamari maerekati apaka, ininiā arikatxi maxipokatimoni pokaākako. ⁹ Iua atokokana poki txīkitakiniāi maerekati pikamini, pimaporoka, oka pitxariko. Kotxi maerekati pikaminiā, arikatximoni maerekani misiritikoātaā pokaākako. Apiaerekata Teosokata ātipirika pauini āti pokinoka pauini. Kona pauiritapiri maerekati pikamini txīkitaākari pitekata ikaikotini –itxa Xesosi sākire.

*Soti Auīte Pīpinanaākari
(Arókasi 15.3-7)*

¹⁰ —Ikinipoko amarini pipaxitako, kotxi niri tixine aua niri nitiriakori. Ninoa nīkatari amarini. Niri apisatoō ātipirika initiriakori auapika, ininiā kākiti mapaxitakaniāri amarini, isāpiretarina niri.

¹¹ Nota hītari iaxitikiri napoka ĩkorapokoriti kākiti pīpinanaākani atoko inakani napokini ĩkapani, kotxi limarotarina Teoso kimapore.

¹² —Kiātokopa itxa hīxinikakiti? Kiki aua ipiraakori soti auīte seī pakini. Txamari ātika pīpinanaka. Kiātokopa itxa? Itakanapari ipiraakori novēta novi pakini. Isari oxiratarimoni. Initari iua pīpinanaākari. ¹³ Ipiraakori novēta novi na

pīpinanaka, ininiã ipoxokoniyata. Apokasaakiri iua pīpinanaãkari, iteene ipoxokoniyata. ¹⁴ Iua atokokana hīri iaxitikiri kona nirekari amarini ātika pīpinanakini. Hīri nirekari imakinika amarini imarotiniri ikimapore iuamoni sikari apo —itxa Xesosi sākire.

Maerekati Pitemoni Kamakari

¹⁵ —Pitari nisākire auiākari kaminiãri maerekati pitemoni, ininiã pisa iuamoni. Pitenoka pisa iuamoni. Iuanani pimisākiretako. Põtākikiniri ikīpitakasaaki, pimoianari iuaĩkana itxapekaua. ¹⁶ Põtākikiniri imakīpitakanisaaki, ipi kākiti panikako iuamoni. Ipi minakanisaaki ātika panika iuamoni. Ininiã iuaĩkana põtākikari iua maerekati kamakari. Iuasaaki pitekata sikani apaka õtākikari. Kotxi Teoso sākire iõkatsopatakori oerekaua kākiti sākire kenakotakani, kākiti kamakiti itikakani ipi āti pakini auiniã, apakata apanakini atão inakari imarotini ĩkapani. Ipi āti minakanisaaki, ipi apakata. ¹⁷ Ninoa pitekata sikani sākire imakīpitakanisaaki, pisãpiretana kākiti Teoso misākiretikoãtaã apotiitakaniua. Ninoa ikinipoko Teoso sākire auiãkani õtākikariko iua. Imakīpitakanisaakiri ninoa sākire, himarotari atão maerekati kamakari itxaua iua. Teoso sākire mauĩkati atoko itxaua iua, kotxi kona inirekari õtākikiko. Ate mokaiakari moianari atoko itxaua —itxa Xesosi sākire.

Pauiritakiti, Pimauiritakiniti Pakini

¹⁸ —Atãopitikara nitxai hĩte. ĩkorapokoriti kākiti kamakiti himauiritakiniti, Teoso tixine apaka ! auiritaãka. ĩkorapokoriti kākiti kamakiti hãuiritakiti, apaka auiritaãka Teoso tixineẽ.

19 –Apikomoni ia nisãpiretai. Pite xinikakitixikana ãti xinikiniã apaka, hinirekakiti hamanainiãri Teoso, niri iaxitikiri sikapitikai hamanaãkiti. 20 Kãkiti apotiitakasaakiua nota ixinikinina ïkapani, nota ninoakata aua. Atxiïti ipi ãtinoka aua. Atxiïti ipinoka aua. Iuaritika nota aua ninoakata –itxa Xesosi.

Nitiritxi ãti Matiretakati

21 Petro sari Xesosimoni, pimaã itxari Xesosi:

–Apiananiri, kipakinikatapa napakapari nitari, maerekati ikaminano ãtipirika inakasaaki? Setxikata atxiïti?

22 Ininiã Xesosi:

–Kona, kona setxikatani papakapari iua. Setxikata setêta papakapari iua, ininiã ãtipirika papakapariko.

23 –Apikomoni noerekai papakapiniri kãkiti, maerekati ikamakasaaki pitemoni. Teoso auïtetxi ininiua patrão ia atoko inakari itxa. Ia patrão nirekari initiriakori iïkitxitiniri iua. 24 Ininiã iua iaõtaro txineiro isikakitopeka. Iuasaaki initiri minaãka iuamoni. Mitxipeka iua patrão sikari tesi mirão txineiro ota iua initirimoni. Txineiropokoni. Oa txineiro isikasaaki, itxari initiri: “ãti õti iuaïkana pisikano oia nitxineirote,” itxari initirimoni. Txamari, !isikaro, kotxi !oãuaika. 25 Kona katxineiroteri. Ininiã ipatrãote paniãtari ivêtxitiko iua, ïtanoro, imiakori, itii ikinipoko, ipatrãote iïkitxitini ïkapani. 26 Iua initiri ikara inakari sãkiretxiti ikenakotakasaaki, ipatrãote apisatoõ ikapotoreëkaua. Itxari iua: “Piãtaparoko. Ikinika pitxineirote nisikaiko,” itxari ipatrãotemoni.

27 –Ininiã ipatrãote amonĩkari. “Kona ninirekaikaro nitxineirote pisikinino.” Ininiã auiritari isini.

28 –Ininiã sipe itxa. Iua nitiritxi mitxi sikapekaro txineiro iua inakito seĩ ota ãti ipatrãote nitirimoni. Poiãonoka oa txineiro. Iuasaaki, aapokomoni isikasaaki, aõkitari iua ãti nitiritxi ipatrãote nitiri. Imaĩkari inoakiã. “Uatxa psikano nitxineirote,” itxari.

29 –Ininiã imoianari kapotoreẽkaua iua apisatoõ. “Piãtaparoko. Ikinika pitxineirote nisikaiko,” itxari.

30 –Txamari mitxiri nitiritxi: “!Niãtapaikaroko,” itxari. Ininiã kateiamoni ieretakakitãkari imoianari txineiro xika. “Ikinika nitxineirote pisikasaakiikanoko, pikatxakako,” itxari. 31 Ikara inakari ene apanakini iua patrão nitiriakori kenakotakasaaki, ninoa naiataua. Ininiã isana ipatrãotemonina. Isãpiretarina initiri iokanatiniri ãti initiri kateiamoni. 32 Ininiã iua patrão akiritari iua initiri: “Pite maerekati pitxaua, kotxi kita pite amanaãno nota niamonĩkinii, ininiã pĩkitxitinino !ninarekaika. 33 Kinirepa kona pite amonĩkari pimoianari nota amonĩkinii atokokana? Kona erekai,” itxari.

34 –Ininiã ipatrãote iteene naiataua. Iokanatari iua kateiamoni imisiritikomoni ipatrãote txineirote okinika imasikakanisaaki.

35 Ininiã Xesosi xipokapiretari ia isãpirena:

–Niri iaxitikiri iua atokokana txaiko hĩte, maerekati ãti kamakasaakii hĩtemoni himamaxinĩkaretakaniã hãkixinireẽ –itxa Xesosi.

19

Kiki Ītanorokata Itakanapakakini

(Mateo 5.31-32; Marko 10.1-12; Arókasi 16.18)

¹ Ikara inaka atoko Xesosi potorika Kariréia tōpa. Isa Xotéia tōpamoni uini Xotāo ipiniā.

² Iuaā itomaneri kākiti sari iuamoni. Erekapeka itxīkitakana amianatakani.

³ Pariseoakori apaka sari iuamoni. Inirekarina Xesosi kerokiniri isākire. Ininiā ipimaārina Xesosi:

—Auiritaāka atxiīti kiki takanapiniro ĩtanoro, itakanapiniro inirekasaaki? —itxarina.

⁴ Ininiā Xesosi:

—Hīte imarotapekari ia Teoso sākire iōkatsopatakori:

Kitzakapirīka merepitipanika ikinipoko Kamakari kamari kākiti, kiki inini, sito onini apaka ikamari kākiti.

⁵ Ikara atoko ininiā, kiki takanapari iri, inoro pakini, ĩtanorokata auini ĩkapani, ininiā ninoā ātika atoko itxauana,

itxa Teoso sākire iōkatsopatakori. ⁶ Ininiā kona ipi !itxaikauana. Ātika itxauana. Ikara atoko ininiā, !erekari kākiti kaiarikiniri Teoso apotiitakini — Xesosi txana ninoā.

⁷ Ininiā ninoā pariseoakori pimaāri:

—Ikara atoko ininiā, kinirepa Moisesi paniātari kiki iōkatsopatiniri aātsopa, ĩtanoro itakanapini aātsopate, ininiā eereka auiritari iua iokanatiniro oa?

⁸ Ininiā Xesosi apakapapiretana:

—Moisesi auiritai hītanoro hītakanapini, kotxi paikori hīxinire. Teoso nireēkiti himanirekakani xikara, Moisesi auiritai hītanoro hītakanapini.

Txamari kitxakapirīka merepitipanika kona kiki takanaparo ĩtanoro. ⁹ Ininiã nıtxai hıte, kiki takanapiniãro ĩtanoro, ãtikata masirĩkatoka, iua kamari maerekati. Itakiniãro ãto sito, maerekati apiata ikama, kotxi !imaãkatari Teoso paniãtakiti. Oa itakanapakito taãkari apaka kamari maerekati –Xesosi txana ninoa.

¹⁰ Ininiã imoianariakori ikara ikenakotakasaakina, itxarina Xesosi:

–İtaniritxi, ĩtanorotxi ! auiritaãka itakanapakakinina, ininiã erekapiimana imĩtaniriuatakanina –itxarina.

¹¹ Ininiã Xesosi:

–Erekapitikari kãkiti ĩtanorouatini. ãtikakanoka Teoso kona nirekari ĩtanorouatinina. ¹² İxika auapitika kãkiti mĩtanorouatakani. Kotxi ãtikaka kiki auakasaaki, iĩtona kona apakata ninoa takiniro sito. Apanakinipekana ikisauakatsikitiko xika kona ninoa posota itakinirona sito. Apanakinipekana kona nirekari ĩtanorouatini Teoso auĩtetxi ininiãua ãtipirika isãpiretini ĩkapani. Teoso manirekakaniãri pite ĩtanorouatini, ininiã kona pĩtanorouatape –itxa Xesosi.

Xesosimoni Amarini Apokini

(Marko 10.13-16; Arókasi 18.15-17)

¹³ İposo atoko kãkiti minana amarini Xesosimoni. İnirekarina ninoa kii nopini iuako itakini. İnirekarina Xesosi misãkiretiniri Teoso amarini ĩkapani. Txamari imoianariakori txitana. !Auiritana amarini anikinina Xesosimoni. ¹⁴ Ininiã Xesosi txana imoianariakori:

–Hãuiritanako amarini notamoni apokini. Kona hıtokakapena notamoni apokinina. Kotxi kãkiti Teoso auĩtetakani amarini atoko itxauana –itxana.

15 Ininiã iuako itaka ninoa kii nopini. Iposo atoko ãkorape itxa.

*Ãtokori Ito Txineiroteri
(Marko 10.17-31; Arókasi 18.18-30)*

16 Ãtokori apoka Xesosimoni.

—Koerekareri erekarii, kiripa erekari nikama ãtipirika Teosokata nauini ãkapani? —itxari.

17 Ininiã Xesosi:

—Kininiãpa “erekari” pitxano? Kãkiti erekari ! auari. Teosonanira erekari. Teosokata ãtipirika pauini pinirekiniã, pikamariko Teoso paniãtakiti.

18 —Ãkiripa? —itxa.

Ininiã Xesosi:

—! Pokaniuatape. ! Pisirãkape ãti ãtanorokata. ! Pãitiriuatape. Poxiene ! pikamape. 19 Piri, pinoro pakini pipaxitako. Pitiretanako apanakini, piteka pitiretiniua atokokana, pitxapaniko —itxari.

20 —Nikamapitikari ikara atoko pinakiti. Kiripa apikomoni nikamaã Teosokata ãtipirika nauini ãkapani? —itxari.

21 —Ikinika kinirão kamaka pinakasaaki, ikinika pitii pivãtxitako. Txineiro papakapakito pisika kãkiti matxineirotenimoni. ãkara atoko inakari pikaminiã, Teoso tixine papokasaaki ikinipoko erekari auiniiko pite. Pitii pivãtxitaka atoko, notakata sa pitxako —Xesosi txari.

22 Iua ãtokori ikara ikenakotakasaaki, isipe. Imatinaninoka itxari ãtokori, kotxi kaiãori itii. ! Inirekari itii ivãtxitini. 23 Ininiã Xesosi txana imoianariakori:

—Atãopitikara ia nitxai hãte. Pamimari katxineiroterini auãtetiniri Teoso. 24 Apikomoni nisãpiretai. Atauako kamero napatari ãkorike

sonakiã? Apia mimari kãkiti katxineiroterini auñtetiniri Teoso –itxana.

²⁵ Xesosi moianariakori ikara ikenakotakasaakina, itsorĩkaãtana. Ninoa uãkatari katxineiroterinimoni txineiro aua, kotxi Teoso apokaerekatana ninoa, ininiã txineiro isika ninoamoni, ninoa uãkatakiti. Ininiã ninoa pimaãri:

–Katxineiroteri maposotakaniãri Teoso tixinemoni isini, kipa posotari iuaã isini? –itxanãtana.

²⁶ Xesosi atamatana. Apakapapiretana:

–Kãkitika kona posotari. Teoso posotari ikinipoko ikamini.

²⁷ Petro misãkiretari Xesosi:

–Atepekana, ate takanapapekari ikinipoko pitekata asini ñkapani. Ikara atoko aniniã, kiripa ate apakapako? –itxari.

²⁸ Ininiã Xesosi:

–Atãopitikara nitxai hñte. Nota, hñtari iaxitikiri niitopãkako auñtetxi itopanere nopini. Iuasaaki ikini itixiti amaneri itxauako. Ikinipoko atamatanoko nota hñtari iaxitikiri iotximere. Iuasaaki hñte nisãkire kñpitakanii apaka topãkako auñtetxi itopanere nopini. Iua iitopaneretxi tosi pakini. Tosi nirimantxi Isaeo tixine auakani auñteakori hñtxauako.

²⁹ Atxiñti nota ñkapani pitakanapari paapoko, pitariakori, pitaroakoro. Atxiñti nota ñkapani pitakanapari piri, pinoro, pamarite. Atxiñti pitakanapari pikikiote nota ñkapani. Ikara pitakanapakasaaki nota ñkapani, apiata papakapariko. Itori papakapariko. Ikara atoko pininiã nota ñkapani, ãtipirika paua Teosokata.

³⁰ Itori kãkiti apiarini uatxa, itixi xipokini õtisaaki poiãorini itxapekauana. Uatxa

itori kākiti poiāorini, apiarini itxapekauana itixi xipokini ōtisaaki —itxa Xesosi sākire.

20

Ova Takakoriātaā Parīkauatakani

¹ Xesosi txari:

—Teoso auñtetxi ininiua ia kakikioteri atoko itxa. Ia kakikioteri takapekari txipokori ova inakoro ikikioteē. Ovanoka itaka. Oiōpeka onakasaaki, iua kakikioteri potorika īkanōkapanika. Initari parīkauatakani ova amakani īkapani. ² Aōkitakasaakina, ipimaāna: “Hinirekatari parīkatxi?” itxa.

—“Ari, anirekapitikari,” itxana.

—“Atauako ātoka txineiro ota pirata kamakori apakata āti ōti pokamara piparīka īki īkapani?” itxana.

—“Ari, apakatapitika,” itxana. Kotxi ātoka ota pirata kamakori iuasaaki atāo parīkatxi īki āti ōti pokamara kākiti parīkauatini īki. Ininiā itakaremoni iokanatana iparīkauatinina īkapani.

³ —Novi oarape inakasaaki iuaīkana ipotorika. Nipokori vētxitikoātaāmoni isa. Iuaā atamatana kākiti maparīkauatakani. ⁴ Ininiā imisākiretana: “Hīte apaka atxiīti nirekatari hīparīkauatini nitakareātaā, ininiā niūkitxitai atāo inakari hīparīka īki,” itxa. Ininiā ninoa apaka sari.

⁵ —Apaniāxitipeka inakasaaki iuaīkana iokanatana apanakini parīkauatakani itakaremoni. Itinītkitakasaaki iuaīkana iokanatana apanakini parīkauatakani itakaremoni. Mitxi isākire atokokana itxa isākire ninoamoni. ⁶ Mapiānikata takotepeka inakasaaki iuaīkana isa parīkauatakani inisini. Apokapanikana

maparĩkauatakani. Ipimaãna: “Kinirepa ia õti maparĩkauatakanika hĩtxa?” itxana.

7 –“Kotxi kona kãkiti sikaua parĩkatxi,” itxarina.

–“Nitakareãtaã hĩsa. Iuaã hĩparĩkauata. Hĩte apakapariko hĩparĩka ĩki erekari,” itxana.

8 –Ĩkanõkapeka inakasaaki kakikioteri akiritari initiri apiari: “Parĩkauatakani pakirita. Piĩkitxitana. Merepanika piĩkitxitana kikata parĩkauatakani. Eereka piĩkitxitana tinĩtikita parĩkauatakani, pitxaãpotako,” itxari.

9 –Kikata parĩkauatakani imakinikana apakapari ãtoka txineiro ota pirata kamakori. ¹⁰ Kikiãkini ĩkanõkapanika parĩkauatakani ikara itikasaakina, oãkatarina: “Ate apakaparoko apiatako aparĩka ĩki,” itxamana. Ætoka txineiro ota pirata kamakoro imakinikana apakapana. ¹¹ Txineiro apakapakana atoko, omanãkarauatana. “!Erekari kakikioteri,” itxanãtana. ¹² Ininiã ninoa txari iua: “Naia kikata parĩkauatakani poiãoka iparĩkauatana. Æto oaranoka iparĩkauanãtana. Ate parĩkauata ikiniõtika kapatakariã. Ate parĩkauatapitipo, txamari pite ĩkitxitaua ate naia piĩkitxitini atokokana. Kona erekai,” itxarina.

¹³ –Iua kakikioteri apakapapiretana: “Nitiretakini, kona nota misirienetai hĩte. ĩkanõkapanika nipimaãi: ‘Atauako ãtoka txineiro ota pirata kamakori apakata ãti õti pokamara piparĩka ĩki ĩkapani?’ nitxai mixikanani. Ininiã hĩte: ‘Ari, apakatapitika,’ hĩtxa. Ininiã na nimisirienetai hĩte. ¹⁴ Ininiã txineiro nisikakito hanikaika. Haãpokomoni hĩsipeka. Nota nirekari niĩkitxitinina hĩte tikini parĩkauatakani hĩte

nīkitxitini iaōka. ¹⁵ Atauako kona erekari nota txineirote ninirekakitimoni nisikini? Hīte xikotano, erekari nikamini xika,” itxana ninoa.

¹⁶ Xesosi xipokari isāpirena:

—Itori kākiti apiarini uatxa, itixi xipokini ōtisaaki poiāorini itxapekauana. Uatxa itori kākiti poiāorini, apiarini itxapekauana itixi xipokini ōtisaaki. Teoso aiatana kaiāopokori kākiti itixine isinina ĩkapani, txamari poiāonoka iua mereē —itxa Xesosi.

Iuaĭkana Xesosi Sāpiretari Ipinini
(*Marko 10.32-34; Arókasi 18.31-34*)

¹⁷ Xesosi Xerosareēmoni ikimaporitakasaaki, akiritana imoianariakori. Ninoanoka imisākireta.

¹⁸ —Hīkenakotari nisākire. Xerosareēmoni asako. Iuaā nota hītari iaxitikiri mĭkapiritaākako. Sasetotxi auĭteakori, kaiōkatsoparerini pakinimoni nisikaākako, ininiā ninoa apotiitaua. Iuusaakiko ninoa txari: “Okaākapitikako.” ¹⁹ Eereka ninoa sikano Xoteo minakonimoni. Ninoa napetano. Ixirokitatanona aāpitsaā. Iposo atoko aamina ĩpiriāmitakariā tokakita ninaākako, oka itxanonako. Ipi āti ōtisaaki nōkitikauako, iuaĭkana aua nitxako —itxa imoianariakorimoni.

Txiako, Xoāo Pakini Amanaākiti
(*Marko 10.35-45*)

²⁰ Eereka Sepeteo ĩtanoro apoka Xesosimoni. Ominana imi Txiako, Xoāo pakini. Ninoa Txiako, Xoāo pakini Xesosi moianariakori. Okapotoreēkaua iua apisatoō.

—Atauako ninirekakiti pikaminano? —otxari.

²¹ —Kipa pinireka? —itxaro.

—Ikinimane auñte pinakasaakiua, ninirekari naia ipi namariteni auñtetxiakori ininiãuana pitekata. Pauiritatana pitekata iitopãkinina, ãti pikikomoni inini, ãti pisaneremoni inini? —otxari.

²² Ininiã Xesosi apakapapiretana ninoa:

—! Himarotari hamanaãkiti. Mapaõti napa atoko iteene nimisiritaãkako. Atauako hĩposotatari hãtatsiitiniri notakata? —itxana ninoa.

—Aposotapitika —itxarina.

²³ —Atãopitikara hãtatsiirauata notakata, txamari kona notani mereẽna kãkiti nikikomoni, nisanaremonì topãkakani ìkapani. Nirira mereẽpekana ninoa kãkiti notakata topãkini ìkapani —itxana.

²⁴ Apanakini Xesosi moianariakori kenakoenetari Txiako, Xoão pakini amanaãri Xesosi auñtetxi ininiuana ìkapani, ininiã omanatana. ²⁵ Ininiã Xesosi akiritana ninoa imakinikana iuamoni.

—Himarotari Xoteo minakaniua auñteakori paniãtari kãkiti ìkinika auñteakori nireẽkiti ikaminina ìkapani. Kona atão itiretana kãkiti. Kãkiti kona kamari auñtetxiakori mauiritakinìti.

²⁶ Kona ninoa auñtetxiakori atoko !hĩtxape. Atão apiari pininiua pinirekiniã, pimoianatariko apanakini. ²⁷ Apanakini auñte pininiã pinirekiniã, nitiritxi pitxauako merepanika. ²⁸ Ikara atoko nitxa nota hĩtari ìaxitikiri ìkorapokoriti napokasaaki. Ninitiri !auari. Ìkorapokoriti napoka, kãkiti nitiri nininiua ìkapani, kãkiti nitiretini ìkapani.

Ìkorapokoriti napoka nipinini ìkapani, kaiãopokori kãkiti mapinakani ìkapani, kotxi nota ìkitxirauata ninoa mapinakani ìkapani —itxana ninoa.

Ipi Mōsiāreni Xesosi Makananitini
(Marko 10.46-52; Arókasi 18.35-43)

²⁹ Xerikoo sitatxiti ipotorikasaakina, itomaneri kākiti sari Xesosikata, imoianariakori pakinikata.

³⁰ Iuasaaki ipi mōsiāreni topākanāta kimapori tiniāpo. Xesosi napaāpotini ikenakotakasaakina, akiritana:

—Apiananiri, aāuīte Taviini apika mekanirii, pi-amonīkaua ate —itxarina.

³¹ Kākiti iuaā pinitana:

—Himaātako —itxana.

Txamari apiata akirikatana:

—Apiananiri, aāuīte Taviini apika mekanirii, pi-amonīkaua ate —itxarina.

³² Ininiā Xesosi iotoka. Akiritana ninoa mōsiāreni. Apokana iuamoni.

—Kipa hinireka nikaminii hīte? —itxa.

³³ —Apiananiri, aītikapokotini anireka.

³⁴ Ininiā Xesosi amonīkana. Okina nopini itakari iuako. Iuasaakipeka kōsiārepekana, sa itxana Xesosikata.

21

Xesosi Xerosareē Apokaāpotini
(Marko 11.1-11; Arókasi 19.28-40; Xoāo 12.12-19)

¹ Xesosi imoianariakorikata imatokoāpotari Xerosareē. Apokana Petxipaxee inakori aapokotxiti, ōtanoxiratari takote Oriva inakori xiratamoni. Iuaā Xesosi iokanatana ipi imoianariakori aapokotximoni.

² —Hīsa ikiraā kaixiti auakari aapokotxitiā. Iuaxiti hāpokasaaki, hāpokaroko xomēta iaxiriākoro oimikata. Hīkoxirikana. Uaimoni mina hīttxanako.

³ Āti misākiretakasaakii: “Kinirepa hīkaxirikatari

pirãtxi?” Ininiã hĩte: “Apiananiri nirekana,” hĩtxako. Ininiã iua auiritai himininina –itxana ninoa.

⁴ Kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakari sãpiretapekari ikara atoko inakari. Ininiã iua sãpiretakiti kitxakapirĩka atão inakari apokapeka.

⁵ Iua txari:

Hĩtxariko Xerosareẽ auakanimoni: “Hãtamata, Hĩauĩte apokaãpota hĩtemoni. ! Kaneenamari. Xomẽta nopini iitopãkanãta. Xomẽta ãkiri nopini isaãpota,” hĩtxako ninoamoni,

itxa Teoso sãkire sãpiretakari kitxakapirĩkapeka.

⁶ Ininiã Xesosi moianariakori sari. Ipaniãtakiti iaõka ikamana. ⁷ Ininiã imınaro xomẽta oimikata. Itakarina imãkana inopinina Xesosi topãkini ĩkapani. Ininiã Xesosi topãka xomẽta ãkiri nopini. ⁸ Itomaneri kãkiti katamẽkari imãkana kimapori ãpo. Apanakini sauakari aãxike. Ikasirĩkaxikeãpotarina aãxike kimapori ãpo. Ikara atoko ikamana, Xesosi paxitiko oerekinina ĩkapani. Imãkana nopini, aãxike nopini, xomẽta napaãpota.

⁹ Kãkitipokoni ĩkiikakani. Kãkitipokoni Xesosi tikini ĩkani. Imakinika saãpotakasaakina, akirikatana:

–Peerekari Tavii apika mekaniri. Teoso posoti-irekata ĩkari, Teoso nireẽkiti kamakari iua. Teoso sikariko erekari iuamoni. Peerekari Teoso, iaxiti apiko nopinixiti auakari. Apiananiri itxaua – itxaãpokatana.

¹⁰ Ininiã Xesosi apokapeka Xerosareẽ. Iuasaaki ikinimane Xerosareẽ auakani tsorĩkaãta.

–Kirinapanipa ikira kiki inatari? – itxanãtakakana.

¹¹ Kãkiti Xesosikata ĩkani sãpiretana:

—Xesosikara ikira. Teoso sākire sāpiretakari, ikira. Nasaree sitatxitikiri, Kariréia tōpa auakari ikira —itxana.

Pirātxi Vētxitakani Omitikiko
(*Marko 11.15-19; Arókasi 19.45-48; Xoão 2.13-22*)

¹² Xesosi ĩroã aiko āki Teoso misākiretikoãtaã. Omitikenatana tiitxi vētxitakani. Amotiitakani Teoso misākiretikoãtaã auakani omitikenata. Ikitakari txineiro vētxitakani mesate. Kamao vētxitakani topākini apaka ikitaka. ¹³ Xesosi misākiretana:

—Teoso sākire iōkatsopatakori txari:

Ia naapoko, “Teoso misākiretiko aikoti” akiritaākako, itxa. Txamari hĭte txĭkitakari ia aiko kiĭtiririni iomaātiniãtaã ininiua —itxa Xesosi.

¹⁴ Mokirini, kākiti matĭpokotakani pakini apoka Xesosimoni Teoso misākiretiko aikotiã. Erekapeka itxĭkitakana ninoa. ¹⁵ Iuasaaki amarini Teoso misākiretikoã auakani iteene akirikata:

—Peerekari aãũte Taviini apika mekaniri — itxanãtana.

Sasetotxi aũteakori, kaiōkatsoparerini pakini itikari Xesosi posotiire, kākiti erekapeka itxĭkitakini. Ninoa kenakotari amarini akiritakiti:

—Peerekari aãũte Taviini apika mekaniri.

Ininiãkara ninoa omanãkarauata. ¹⁶ Ininiã imisākiretarina Xesosi:

—Pikenakotatari ikara amarini akiritakiti? — itxana.

—Nikenakotapitikari. Hĭte atatsopatapekari ia Teoso sākire iōkatsopatakori:

Ātokoriakori, amarini pakini, ninoapeka apaka txariko: “Peerekari iua,” itxanako,

itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori. Ininiã Teoso sãkire iaõka ninoa kamanãta. Ininiã erekapitikari ninoa akiritakiti –itxa Xesosi.

¹⁷ Iposo atoko itakanapana. Ìkorape itxa. Itakanapari Xerosareẽ. Isa aapokotximoni Petãnia inakorimoni. Iuaã itxiaka.

*Piko Mina Marito Pirena
(Marko 11.12-14, 20-25)*

¹⁸ Katimatinĩkata iuaĩkana Xesosi sari sitatximoni. Ipixinipokoriti inatxita. ¹⁹ Atamataro piko mina kimapori ìtiniãpo. Isa oamoni txipokori itximini ìkapani. Txamari otsopanani auaro. Iuusaaki itxa:

–Kona kariikaiko –itxaro.

Iuusaakipeka otxiaroka.

²⁰ Imoianariakori ikara itikasaakina, itsoriki-taãtana.

–Ìi natokopa otxape katimari otxiarokini? – itxanãtana ninoa.

²¹ Ininiã Xesosi:

–Atão nisãpiretai. Teoso sãkire hãuikiniã, hĩte posotari hĩkaminiri mixikanani nikamakiti atoko inakari. Piko mina txiarokini nitxĩkitakini atoko, hĩposota hĩkamini. Teoso sãkire iteene hãuikiniã, apiata hĩkamako. Hĩposotamariko hĩpaniãtiniri ikira ixirata: “Põkitikaua. Ipoamoni oka pitxaua.” Iuusaakipekamako ixirata ipoamoni oka itxam-auako. ²² Pite atão pauikiniãri Teoso sãkire, iua pimisãkiretakasaaki, ìkinipoko pamanaãkiti Teoso sikai –itxa Xesosi.

*Xesosi Paniãtakari Moerekakoni
(Marko 11.27-33; Arókasi 20.1-8)*

²³ Xesosi ñroã Teoso misãkiretiko aikotiã. Kãkiti oerekasaaki, sasetotxi auñteakori, kiomãtxiakori pakini apoka iuaã. Ipimaãrina Xesosi:

—Kipaniãpa pikamari ñkora pikamakiti? Kipa paniãtai? —itxarina.

²⁴ Ininiã Xesosi:

—Nota apaka pimarauatako hñtemoni. Ñtinoka nipimaãiko hñte. Nota pimaãkitiko hñtemoni hñsãpiretiniãno, nota apaka sãpiretai hñte hñpimaãkiti notamoni, ininiã nisãpiretai nota paniãtakari uãka apaka. ²⁵ Ia nipimaãi hñte: “Kipa paniãtari Xoõoni ipatxisarauatini? Teosokani paniãtari Xoõo? Kãkitikani paniãtari Xoõo?” —itxana.

Ininiã ninoa misãkiretakakaua:

—“Teoso paniãtari,” aniniã, “Kinirepa kona hñuikatari isãkire?” Xesosi txamaua eereka. ²⁶ “Kãkitira paniãtari Xoõo,” aniniã, apanakini omanatamaua, kotxi ninoa uãkatari Xoõo Teoso sãkire sãpiretakari ininiua.

Ikara atoko itxana imisãkiretakakiniuana.

²⁷ Ininiã apakapapiretana:

—!Aimarotari iua paniãtakari.

Ininiã Xesosi:

—Nota apaka kona sãpiretai nota paniãtakari uãka.

Iri Sãkire Kñpitakari, Iri Sãkire Makñpitakati Pakini

²⁸ —Hñxinikariko ia nisãpiretakitiko: Kiki auari ipi imi. Akiritari anekari. “Namarite uatxa piparñkauata nitakare ova auiniãtaã,” itxari imi.

²⁹ —Ininiã imi anekari: “!Nisapani. !Ninirekari niparñkauatini,” itxari. Eereka ixinikaxitinãta. “Ari, nisapitikako,” ininiã isa iri takaremoni.

30 —Iua kiki akiritari imi maneritakari. Ipaniātari iua atokokana. Iua imi: “Ari, nisapitikako.” Txamari, !isari.

31 —Ininiã ĩkiripa kamatarari iri paniātakiti? —itxa Xesosi.

Ininiã ninoa kiomãtxiakori, sasetotxi auĩteakori pakini apakapapiretari:

—Anekarira.

Ininiã Xesosi:

—Atãopitika nisãpiretai hĩte. Kiĩtiriri apokako Teoso auĩtetxi ininiãtaãua hĩte apisapanika. Kanokarero apokako Teoso auĩtetxi ininiãtaãua hĩte apisapanika. ³² Kotxi Xoão kapatxisarerini apoka hĩtemoni. Oerekai erekari kimaporiti. Txamari kona hĩte auikari isãkire. Kiĩtiriri, kanokarero pakini auikari isãkire. Iuasaaki himarotari ninoa maerekati kamakani takanapiniri imaerekanina. Ikamarina erekarinoka. Hĩte itikapekari. Txamari hĩte kona takanapari himaerekani. Kona hãuikari Xoão sãkire, ininiã iua kiki sãkire makĩpitakati atoko hĩtxa, kotxi hĩsãkire: “Akĩpitapitikari Teoso sãkire,” txamari kona hĩkĩpitari —itxa Xesosi.

Parĩkauatakani Maerekani
(Marko 12.1-12; Arókasi 20.9-19)

33 —Āti sãpirenatxi atão inakari oerekiko nisãpiretai. Hĩkenakota —Xesosi txana.

—Kiki kakikioteri takaro txipokori ova inakoro. Ovanoka itaka. Iposo atoko ĩpiriketaro. Eereka iuaãtaã ikamari ova katsonakiko. Iposo atoko ikamari aapokotxi õtanori, ĩkinipoko itakare atamatinĩ ĩkapani. Iposo atoko ĩĩkitxitana kikiãkini itakare nĩkatakani ĩkapani. Ininiã ninoa nĩkatari itakare.

Eereka kakikioteri sari āti itixiti. ³⁴ Ova manapi inakasaaki, iokanatana initiriakori itakare nīkatakanimoni, ova apakapinina ĩkapani.

³⁵ —Txamari, ninoa maĩkapena initiriakori. Ixirokitatarina āti. Okapirina āti. Āti kai soroā ikiporonakana. ³⁶ Iuaĩkana iua kakikioteri iokanatana initiriakori. Iuasaaki ito iokanata. Mitxirini atokokana itakare nīkatakani txapena ninoani. ³⁷ Eereka imapotōkire iokanataru imi ninoamoni. Iuākatari: “Namarite iua, ininiā ninoa paxitari iua,” itxa.

³⁸ —Txamari, imi atapakasaakina, imisākiretakakana: “Erepani imi. Maōkari, ininiā okinika itakare kaikotināua atemoni.” ³⁹ Ininiā imaĩkarina imi. Kikio xiripirexiti anikarina. Iuaā oka itxapirina.

Ininiā Xesosi pimaāri kākiti iua takote auakani:

⁴⁰ —Ininiā iua kakikioteri ĩkasaaki, kiātokopa itxatanako ninoa kikiākini? —itxa Xesosi.

⁴¹ Ininiā ninoa iua takote auakani apakapapiretari:

—Kakikioteri okanako ninoa maerekati kamakani. ĩkitxitanako apanakini itakare nīkatakani ĩkapani, ininiā ninoa sikapitikaroko ova oiōkasaaki —itxarina Xesosi.

⁴² Ininiā Xesosi:

—Hīte atatsopatapekari ia iōkatsopatakori Teoso sākire:

Kai aapokotxi kamakani kona nirekari āti kai soro. Iua kai imanirekakiniti kai apiari itxapekaua. Apanakini kai soro maĩkakari itxāua. Teosokara txīkitakari ikara atoko inini. Ikara peerekari atemoni.

Nota hītari iaxitikiri iua kai atoko nitxaua. Peerekari Teoso, kotxi nota hītari iaxitikiri kākiti manirekakiniti. Teoso txīkitakano nota apiananiri nininiāua.

⁴³—Ininiā nisāpiretai hīte, Teoso kona hīauīte !itx-aikauako. Iua mereēriko apanakini kākiti inakiti-akori īkapani. Ninoa kamapitikari Teoso nireēkiti.

⁴⁴Apikomoni Teoso sākire iōkatsopatakori sāpiretaua iua kai apiari atoko inakari. Itxari:

Kākiti iua kai nopini irikasaaki, ikarouata iua. Kai kākiti nopini irikiniā, !auaika kākiti,

—Xesosi txana ninoa.

⁴⁵ Sasetotxi auīteakori, pariseoakori pakini kenakotakasaakiri ikara sāpirenatxi atāo inakari oerekiko Xesosi sāpiretakiti, ninoa ! apokaerekatarina isāpirena, kotxi imarotarina ninoa takari nīkatakani maerekani atoko inakani itxauana. ⁴⁶Ininiā ia xika inirekarina imaīkinirina. Txamari ! imaīkarina, kotxi ipīkarina kākiti iuaā apotiitakaniua. Kākitimoni Xesosi atāo Teoso sākire sāpiretakari itxaua.

22

Kiiniri Ītanorouatiko Pirena (Arókasi 14.15-24)

¹ Iuaīkana Xesosi sākirauatakasaaki kākitikata, isāpiretari sāpirenatxi atāo inakari oerekiko. Itxari:

²—Teoso auītetxi ininiāua ia auītetxi atokokana. Ia auītetxi kamari kiiniri imi Ītanorouatini īkapani.

³ Ipaniātari initiriakori akiritinina ikemaītxitakini kiiniriā ininina īkapani. Txamari ikemaītxitakini ! inirekari ikiiniriteē isinina. ⁴ Iuaīkana iokanitari apanakini initiriakori ikemaītxitakinimoni. “Hītxanako: ‘Nipokori iposopeka. Nokapekari

kema auïte, kema auïte ãkiri pakini. Païpepokori. Imakinika niposotapekari. Hïsapoka kiinirimoni, hïtxanako.” Ininiã ninoa kamari isãkire iaõka.

⁵ —Txamari ikemaïtxitakini ! imaãkapiretarina. Iparïkamoni isana. Ætikaka sari kikiomoni. Apanakini sari ãtiãtaã tiitxi ivëtxitinimoni.

⁶ Apanakinipekana maïkapena initiriakori, noropata, oka itxapena. ⁷ Iua auïtetxi ikara inakariene ikenakotakasaaki, iteene inaiataua. Iokanatari isotatoneakori ninoamoni. Ininiã okapena ninoa kokanirini. Iotikapirina ninoa aapoko.

⁸ —Eereka iua auïtetxi akiritana apanakini initiriakori: “Kiiniri namarite ïtanorouatini pirena iposopeka. Txamari merepitipanika nikemaïtxitakini !erekana. ⁹ Iua atoko ininiã, hïsa ahoaãtaã, kãkiti napanakiniãtaã. Hïkemaïtxitana ikinimane haõkitakini,” itxana ninoa.

¹⁰ —Ininiã isana ahoaãtaã. Ikemaïtxitana ikinimane aõkitakini. Apotiitarina kãkiti itanapoko. Maerekani, erekarini pakini apotiitana. Anikana kiinirimoni, ininiã kãkitipokoni xãpoãkata.

¹¹ —Iua auïtetxi atamatana ikemaïtxitakini. Atamatariki kiki mãkatxi ïtanorouatikosaaki ieretaãkori mieretaãkati. ¹² Ininiã akiritari iua: “Nimoianari, kiãtokopa piïroã naapoko, kotxi mãkatxi ïtanorouatikosaaki ieretaãkori kona pieretaka?” Iua kona kasãkireri.

¹³ —Ininiã iua auïtetxi paniãtari initiriakori: “Hi-maïkariko. Hïaxirikariko iuako, ikitinota pakini, anika hïtxariko mapara. Piãkatximoni hõkariko,” itxana initiriakori. Iuaãtaã kãkiti txiapatiniãtaã, kãkiti akerakitatsiriïtiniãtaã.

¹⁴ Xesosi xipokapiretari isãpirena.

—Itomaneri kemaïtxitakoni. Txamari poiãoka mereëkoni —itxana ninoamoni.

*Homano Auïte Ìkitxitiko Pirena
(Marko 12.13-17; Arókasi 20.19-26)*

¹⁵ Ninoa pariseoakori sipeka. Eereka apoti-
itauana. Imisãkiretakakana. Ixinikaxitinãtarina:

—Anirekari Xesosi kerokiniri isãkire, aãpoïtiniri ìkapani. Ininiã kiãtokopa atxatari apimainiri ikerokiniri ìkapani? —itxanãtakakana.

¹⁶ Ininiã ninoa pariseoakori paniãtana ãtikaka ninoa oerekakini, apaka ãtikaka Erotxi sãkire auiaãkani, Xesosimoni isinina ìkapani. Ininiã isana iuamoni. Imisãkiretarina. Pariseo sãkire iaõka isãpiretana.

—Koerekareri, aimarotari atãoenepitikara pisãkire. Atãoenepitikara pisãpiretari Teoso nireëkiti akamini ìkapani. Pite na pïkarauata xatiki kãkiti sãkire xika. ãtinoka pisãkire pisãpireta ikinakariti kãkitimoni. Apanakinimoni pisãpiretakiti iuatxikana pisãpiretari apanakininapemoni.

¹⁷ Ininiã pisãpiretaua. Atãokani txineiro asikini Homanoakori auïtemoni, Sesa inakorimoni? Apakata amasikakaniri iuamoni? —itxarina iua.

¹⁸ Xesosi imarotari ninoa nirekari ikerokiniri isãkire. Ininiãkara itxana:

—Kinirepa hinirekari nikerokiniri nisãkire? Kona erekai hïte. Hïsãkirauatakasaaki, kãkiti erekarini atoko hïtxa, txamari maerekati hïkama.

¹⁹ Hõerekano txineiro ota Homano auïte asikini ìkapani.

Ininiã iminarona txineiro ota.

²⁰ —Kisanõkapa ia? Kiuãkapa aua uai? —itxana ninoa.

²¹ —Ari, Homano auïte —itxana.

—Ininiãkara hĩsakariko Sesamoni iua nakiti. Hĩsakariko Teosomoni iua nakiti —Xesosi txana ninoa.

²² Ikara apakapapirenatxi ikenakotakasaakina itsorĩkaãtana.

—Paimatireri iua —itxanãtakakana.

Ininiã itakanaparina, sipeka itxana.

Ipĩkari Ōkitikiniua Mauikakoni

(Marko 12.18-27; Arókasi 20.27-40)

²³ Iua ōtisaakipeka ãtikaka satoseo apoka Xesosomoni. Satoseo inakoni !auikari ipĩkani iuaĩkana Ōkitikiniua.

²⁴ —Koerekareri, Moisesinira oerekari ia sãkiretxiti: “Kiki meenetipanika ipininiã, iua itari takaroko tikinitakoro. Iua itari keene ininiã, itakauãkatari amarini iua itarini ipĩpekarini uãka,” itxa Moisesini. ²⁵ Setxi itaritxiakori aua mitxi ĩkorapokoriti. Apia anekatakari ĩtaniriuata. Eereka ipĩpe meenetika, ininiã itari takaro iuani tikinitakito. ²⁶ Iua atokokana iua itari ipĩpe meenetika. ãti itari iuaĩkana takaro iuani tikinitakito. Txamari iua atokokana ipĩpe meenetika. Iua atokokana txaãpota ikinika itariakori. ²⁷ Eereka oa sito apaka opĩpe. ²⁸ Ininiã ipĩkani iuaĩkana ōkitikasaakia iuaĩkana auãki ininina, ĩkiripa oĩtaniri aua oakata iuasaaki? Kotxi ikinimane ninoa setxi itariakori takapekaro oa —itxarina iua.

²⁹ Ininiã Xesosi:

—Hĩte kerokari, kotxi !himarotari Teoso sãkire iõkatsopatakori. !Himarotari Teoso posotiire apaka. ³⁰ Ipĩkani iuaĩkana aua inakasaaki, kona ninoa ĩtaniriuataika. Teoso nitiriakori iaxitikini atokopeka itxanako. ³¹ Hĩte !auikari ipĩkani

õkitikiniua iuaĩkana auãki inini. Atauako kona hãtatsopatapanikari Teoso sãpiretakiti hĩtemoni? Iara isãpiretai:

³² Apraõo, Isaki, Xakoo pakini Teosonekarano nota,

itxa Teoso. Ininiã Apraõo, Isaki, Xakoo pakini auãkipanika itxana, kotxi auãki inakani Teosonera iua. Ninoa uatxa auãki inakani, kotxi kona ipĩkani Teosoneni Teoso –itxa Xesosi.

Iuasaaki kãkitipokoni kenakotari ikara Xesosi sãkire. ³³ Xesosi sãkire ikenakotakasaakina, it-sorĩkaãtana, kotxi paimatireri Xesosi apakapapiretakiti satoseoakorimoni.

Teoso Paniãtakiti Apiari Akamini

(Marko 12.28-34)

³⁴ Xesosi iĩkiteritika apakapapiretari satoseo pimainiri, ininiã satoseo ! ipimarauataika. Pariseoakori kenakotari ikara, ininiã apotiitauana. ³⁵ Pariseo, Moisesi sãkire oerekakari, iua nirekamari Xesosi kerokiniri isãkire. Ininiã ipimaãri:

³⁶ –Koerekareri, iĩkiripa Teoso paniãtakiti apiari txataua? Kipa apiaerekata Teoso nireẽkiti akamini? –itxa.

³⁷ Ininiã Xesosi apakapapiretari:

–“Pitiretariko Apiananiri piTeosone, ikinipoko pinireẽkitiã, ikini pãkixinireẽ, ikinipoko pixinikakitiã pakini.” ³⁸ Ikara atoko inakari Teoso merepitipanika paniãtaua akamini. Ia ipaniãtakiti akamini apiari itxaua. ³⁹ Iuaĩkana Teoso paniãtaua. Ia ipaniãtakiti apaka apiari. Merepanika ipaniãtakiti akamini atoko itxa. “Piteka pitiretiniãua atokotxikana, pitiretariko

ãti.” ⁴⁰ Iteene atiretiniãri Teoso, iteene atiretiniãri ãti, ininiã akamapitikari apanakini Teoso paniãtakiti, Moisesinimoni isãpiretakiti. Iteene atiretiniãri Teoso, iteene atiretiniãri ãti, ininiã akamapitikari Teoso sãkire sãpiretakani paniãtakiti apaka –Xesosi txari iua.

*Teoso Mereẽkiti Tavii Apika Mekaniri
(Marko 12.35-37; Arókasi 20.41-44)*

⁴¹ Pariseoakori apotiitapanikaua inakasaaki, Xesosi pimaãna ninoa:

⁴² –Teoso mereẽkiti pisãpiretano. Kiripa apika mekaniripa iua? –itxana ninoa.

Ninoa apakapapireta:

–Ari, Taviini apika mekanirira –itxana.

⁴³ Ininiã Xesosi:

–Ikara atoko ininiã, kinirepa Erekaru Mata-matakoti kamasãkiretari Tavii: “Teoso mereẽkiti niauĩte itxaua,” ina sãkiretini? ⁴⁴ Kotxi Tavii txari:

Apiananiri misãkiretari niauĩte: “Nota kikomoni piitopãkiniritika nixipokariko pimokaiakariakori. Nikamariko ninoa pikiti pitakiniãtaã atoko ininiua,” Apiananiri txari niauĩte,

itxa Taviini. ⁴⁵ Ininiã Tavii akiritari Teoso mereẽkiti “niauĩte.” Ikara atoko ininiã, kiãtokopa itxa Teoso mereẽkiti Taviini apika mekaniri ininiãua? –Xesosi txari pariseoakori.

⁴⁶ Kona imarotarina, ininiã kona kasãkirena ninoa. Ikara eereka kona kãkiti pimarauataika Xesosimoni, kotxi ipĩkarina Xesosi imarore.

23

Xoteo Auñteakori Maerekani

(Marko 12.38-40; Arókasi 11.37-54; 20.45-46)

¹ Ininiã Xesosi misäkiretana imoianariakori, it-omaneri kãkiti iuaã auakani apaka. ² Ia atoko isãpiretana:

—Kaiõkatsoparerini, pariseoakori pakini, Moisesini sãkire oerekakani itxauana. ³ Ininiãra ikinika kaiõkatsoparerini, pariseoakori pakini paniãtakiti hĩkamako, kotxi ninoa sãpiretari Moisesini sãkire Teoso oerekakiti. Ikara erekari. Txamari kona ninoa kamari Moisesini paniãtakiti. Ikara !erekari. Ininiã ninoa kamakiti atoko !hĩkamape. Kotxi isãkirena erekari, txamari ikamakitina !erekari. ⁴ Ninoa kaiõkatsoparerini, pariseoakori pakini, kiki ia atoko inakarì ninoa. Ia kiki takari iminani imoianariakori porikiã, txamari iuaka na xatiki nirekari iporikitiniri. Kaiõkatsoparerini, pariseoakori pakini, ikara kiki atoko itxana. Ninoa paniãtakiti iua iminani atoko itxa.

⁵ —Pariseoakori kamari erekari apanakini atamatini ìkapaninoka, ereka ininina apanakini uãkatini ìkapaninoka. Himarotari kãkiti ieretakari Teoso sãkire iõkatsopatakori aãkoana xapitikiri ãki. Eereka iaxirikarina iteëtaãna, iuakonotaãna pakini. Ninoa kaiõkatsoparerini, pariseoakori pakini takari aãkoana mitari apanakini atamatini ìkapaninoka. Pañtanori itsarãpe imãkana apanakini atamatini ìkapani. ⁶ Kiinirisaaki ninoa nirekari kãkiti potxitiniãtaã iitopãkinina. Aiko ãki Xoteoakori apotiitiniãtaãua inirekarina kãkiti potxitiniãtaã iitopãkinina.

⁷ Apokaerekatarina okapiretikona ipaxitikona kienatxi vētxitikoãtaã. Apokaerekatarina kãkiti akiritinina: “Koerekareri” inikona.

⁸ –Txamari, ãtinani hïte oereëkari txaua, Teoso mereëkitira iua. Koerekareri hiniko ! hãuiritapeko, kotxi himakinikara hïtaritakakaua.

⁹ Kona ïkorapokoriti auakari “niri,” ! hïtxape, kotxi ãtinani aïri auari iaxiti auakari. ¹⁰ Apaka apanakini akiritinii “aãuïte,” ! hãuiritapeko, kotxi ãtinani hïauïte. Teoso mereëkiti itxaua. ¹¹ Auïtetxi pininiua pinirekiniã, apanakini nitiri atoko pitxauako. ¹² Iua “Auïtetxi nitxaua,” inakari, Teoso txïkitakariko nitiritxi itxauako. Iua “Nitiritxi nitxaua,” inakari, Teoso txïkitakariko auïtetxi itxauako.

*Xoteo Auïteakori Misiritaãkako
(Marko 12.40; Arókasi 11.37-44, 52; 20.47)*

¹³ Iuaïkana Xesosi sãkirauata:

–Erepaniko hïte kaiõkatsoparerinii, pariseoakorii pakini. Hïsäkire atxiïti erekari, txamari kona hïkamari hïsäkire iaõka. Kinirão ïroãkari apisapanika aapokotxi tore totakani atoko hïtxa, kotxi hïte iotokakari kãkiti Teoso sãkire atão auikini, ininiãkara hïte iotokakari kãkiti ïroini Teoso auïtetxi ininiãtaãua. Hïte kona ïroã. Apaka kona hïte auiritana kinirão ïroãkani. ¹⁴ Erepaniko hïte kaiõkatsoparerinii, pariseoakorii pakini. Hïsäkire atxiïti erekari, txamari kona hïkamari hïsäkire iaõka. Hïte mixirikari tikinitakoro aapoko. Himisirienetana. Teosokata hïsäkirauatakasaaki, itori sãkiretxi hïkama apanakini, “paimatirena” inini ïkapaninokara. Ikara xika himisiritiko apiatako.

15 –Erepaniko hīte kaiōkatsoparerinii, pariseoakorū pakini. Hīsākire atxiīti erekari, txamari kona hīkamari hīsākire iaōka. Hīte sari ōtakoxiti. Hīpiriātari kāuaāri. Imiriū ōtakoxiti hīsa, hīsākire auikakari hinitini īkapani. Ātinoka hīsākire auikakari auiniā, iuaritika hīsa iuaxiti. Eereka hōerekari iua ikinipoko himarotakiti. Eereka hīte maerekani xika, iua kiki maerekani apiatako. Isapitika hītekata maerekani misiritikoātaā.

16 –Erepaniko hīte. Mōsiāreni atoko hītxa, iuaritika hinirekari hōerekiniri Teoso kimapore apanakinimoni. ! Hīposotari. Hīte oerekari apanakini ia hīsākire: “‘Ia nikamapitikako’ pinakasaaki, Teoso misākiretiko aikoti pakiriuākatakasaaki, pimakamakaniāri, kona pimisiritaākako,” itxa hīte sākire. Iuaīkana hīte sākire: “‘Nikamapitkariko,’ pinakasaaki, Teoso misākiretiko aikoti āki auakaro oro pakiriuākatakasaaki, pikamapitkariko pikamaenetakiti. Ikara pimakamakanisaaki, pimisiritaākako,” itxa hīte sākire.

17 –Hīte mōsiāreni atoko. Kona kiūkitei hīte. Īkiripa apiari? Orokani? Teoso misākiretiko aikotikani? Teoso misākiretiko aikoti apiari, kotxi oa oro aiko āki aua, ininiā aiko txīkitakaro oro Teoso nakito oniniāua.

18 –Hīte oerekari apanakini ia hīsākire apaka: “‘Nikamapitkariko’ pinakasaaki, Teosomoni sikakori takikoātaā pakiriuākatakasaaki, pikamaenetakiti pimakamakaniā, kona pimisiritaākako. ‘Nikamapitikako’, pinakasaaki, Teosomoni sikakori takikoātaā nopini takakori pakiriuākatakasaaki, pikamapitkariko

pikamaenetakiti. Pimakamakanisaakiri, pimisiritaãkako,” itxa hĩte sãkire.

¹⁹ Hĩte mõiãreni atoko hĩtxa. ! Kiĩkitei hĩte. Īkiripa apiata? Sikakorikani? Sikakori takikoãtaãkani? Sikakori takikoãtaã apiata, kotxi sikakori inopini takikosaaki, iusaakipeka Teoso nakitipeka. Ininiã sikakori takikoãtaã txĩkitakari sikakori Teoso nakiti ininiãua. ²⁰ Ininiã pisãpiretakasaakiri Teoso pikamaenetakiti, Teoso sikakori takikoãtaã pakiriuãkatiniã, iuatxikana iua nopini auakari pakiriuãkata. ²¹ Pakiriuãkatakasaakiri Teoso misãkiretiko aikoti, iua atokotxikana pakiriuãkatari Teoso, kotxi iua aiko ãki aua. ²² Pakiriuãkatakasaakiri Teoso tixine, ininiã iua atokotxikana pakiriuãkatari Teoso topãkini. Iua atokotxikana pakiriuãkatari Teoso, kotxi Teoso topãkini nopini iitopãka Teoso.

²³ –Erepaniko hĩte kaiõkatsoparerinii, pariseoakorii pakini. Hĩsãkire atxiĩti erekari, txamari kona hĩkamari hĩsãkire iaõka. Ipixini hinakiti hĩsikari Teosomoni. Tesi hĩtii auiniãi, hĩsikari ãti Teosomoni. Tesi txineiro ota auiniãi, hĩsikari ãto Teosomoni, hĩtxaãpota. Ikara hĩkamakiti erekari. Nipokori koke, oteraã, erva tosi, komĩnio, axapitikiri inakari, iuaritika ipixini hĩsika Teosomoni. Ikara Teoso paniãtakiti hĩkamapitika. Txamari, Teoso paniãtakiti apiari !hĩkama, kotxi !hĩkamari atão apanakinimoni. !Hiamonĩkana apanakini. Hĩkamaenetakiti !hĩkama. Ikinika Teoso paniãtakiti hĩkamako. ²⁴ Mõiãreni atoko hĩtxaua, iuaritika hinirekari hõerekiniri Teoso kimapore apanakinimoni. !Hĩposotari. Himakatzakaro xikiri iãriã ãki komokakaro, txamari hĩixirapoataro

kamero, kotxi Teoso paniātakiti poiāori hīkama, txamari ipaniātakiti apiari kona hīkama.

²⁵ –Erepaniko hīte kaiōkatsoparerinii, pariseoakorii pakini. Hīsākire atxiīti erekari, txamari kona hīkamari hīsākire iaōka. Hōeretari hīto maparakiri, txamari hākixinireē ! erekari. Papotxinanii, patirenanii, paītirii.

²⁶ Hīte pariseoakorii, mōsiāreni atoko hītxa. Merepitipanika himakatzakariko maerekati hākixinire auakari, ininiā hīto erekatxikana. Hākixinire ereka ininiā, hīkamakiti ereka apaka.

²⁷ –Erepaniko hīte kaiōkatsoparerinii, pariseoakorii pakini. Hīsākire atxiīti erekari, txamari kona hīkamari hīsākire iaōka. Kai auīte iriko, ipīkari takikoātaā atoko hītxa. Mapara txīta kasarori minapaākapeka, ininiā mapara peerekari. Txamari, iriko āki ipinakari api, arakapoakatakari aua. ²⁸ Iua atokokanera hītxa. Kākiti uākatai hīte atāo inakarinoka kamakani hininiua, kotxi hinopini ererini hītxa^{ua}. Txamari, hākixinire ! ereri, kotxi maerekatinoka hīkama. Hīsākire atxiīti erekari, txamari kona hīkamari hīsākire iaōka –itxa Xesosi sākire.

*Xoteo Auīteakori Misiritiko
(Arókasi 11.47-51)*

²⁹ Iuaīkana Xesosi sākirauata:

–Erepaniko hīte kaiōkatsoparerinii, pariseoakorii pakini. Hīsākire atxiīti erekari, txamari kona hīkamari hīsākire iaōka. Hīkamari akauari Teoso sākire sāpiretakanini īkapani. Peereri akauari hīkama. Hīkamari akauari ipīkani atāo inakarinoka kamakani īkapani. Txīta himinapa akauariā. Aāui hītaka iuaātaā. ³⁰ Hīt^{xari}: “Kitxakapirīka aātokiriakorini okana Teoso sākire

sāpiretakani. Atepitika auaākamako iusaaki, konimako ate okana ninoa,” hīt̄xa. ³¹ Teoso sākire sāpiretakanini okakani mekaniriakori hīt̄xaua hīte. Kotxi hītekara txari: “Aātokiriakorini okana Teoso sākire sāpiretakani.” Hīte maerekati kamakani ninoa atokokana hīt̄xa. ³² Hātokiriakorini mipotorikari Teoso sākire sāpiretakani okinina. Hīte xipokapanikanako ātikaka kaikotakani Teoso sākire sāpiretakani.

³³ –Imini atoko hīt̄xa. Imini anaakori atoko hīt̄xa hīte. Himisiritaākapitikako maerekani misiritikoātaā. Himitekini ! auari. ³⁴ Ininiā nisāpiretai hīte. Niokanatanapanikari hītemoni Teoso sākire sāpiretakani, Teoso iokanapirena imarotakani, koerekarerini pakini niokanata hītemoni. Txamari ātikaka hōka, aamina ĩpiriāmitakari nopini hīt̄okakitana apanakini. Apanakinipekana hīxirokitata aiko Xoteo apotiitiniātaāua. Eereka hāsikatikinitana ninoa āti sitatxitimoni sikani, eereka āti sitatxitimoni, eereka āti sitatxitimoni hīt̄xaāponāta ninoa hāsikatikinitini. ³⁵ Ininiā hīte misiritaākkako ikinika atāo inakari kamakani okiko xika. Kitxakapirika Apeo inakorini okapeēka. Atāo inakari kamakari iua. Ikinimane okapekoni tikinimoni okapeēka Sakariani, Parakia ākiri. Iua Sakariani okapeēka sikakori takikoātaā takote Teoso misākiretiko aikoti āki. ³⁶ Atāopitikara nisāpiretai hīte. Kākiti uatxa auakani apakapariko misirikaretxi ninoa erekarini okapekoni xika –it̄xa Xesosi sākire.

Xerosareē Xesosi Tiretini
(*Arókasi 13.31-35*)

³⁷ Iuaīkana Xesosi sākirauata:

—Xerosareë auakanii, Xerosareë auakanii, hïte okapekana Teoso sãkire sãpiretakani. Kai soroã hïkiporonakana ninoa hïtemoni Teoso iokanatakini. Kaiãokatani ninirekamari ninïkatinii, patari oimiakori omïkita patapi otakini atokokana nitxanakamaiko hïte. Txamari ! hãuiritano nota nïkatinii. ³⁸ Ikara atoko inakari xika haãpoko asikaãkako. Teoso ! auaika hïtekata. ³⁹ Nisãpiretai. Ia õti hãtamatanoko, eereka ! hãtamataikano. “Teoso takari erekari uaimoni ïkarimoni, Apiananiri posotiireë ïkarimoni,” hinakasaaki, iusaakinanirako hãtamatanoko nota —itxa Xesosi.

24

Teoso Misãkiretiko Aikoti Irikiko (*Marko 13.1-2; Arókasi 21.5-6*)

¹ Teoso misãkiretiko aikoti Xesosi potorikasaakipeka, imoianariakori apoka iuamoni.

—Patamata. Peerepokori aikoniri —itxarina.

² Ininiã Xesosi:

—Ari, hãtamatatari ere aikoniri? Atãopitikara nisãpiretai hïte. Koniko kai kaikotapani ãti kai nopini. Imakinika kai irikaãkako —itxana.

Misirikaretxi Apokaenetini (*Marko 13.3-13; Arókasi 21.7-19*)

³ Iposo atoko Xesosi sari oxiratarimoni, Oriva inakorimoni. Iuaã topãka itxa. Imoianariakori sari iuamoni. Ninoanoka auari iuaãtaã.

—Pisãpiretaua kirisaakiparako aiko Teoso misãkiretiko irikataãkako. Natokopa ininiãparako ate imarotatari pite kaiama kanapirikape pinini? Natokopa ininiãparako aimarotatari itixi xipokini õti kaiamapeka inini õti? —itxarina Xesosi.

4 Ininiã Xesosi:

—Erepaniko. ! Hãuiritapena apanakini misirienetini. ⁵ Kotxi apokako kãkiti itomaneri “Teoso mereëkiti nitxaua nota,” inakani. Ninoa misirienetana itomaneri. ⁶ Hïkenakopiretariko neenamatzì ene uaimoni, õtakoxiti apaka. Iuaritika ! hïpïkarauatape. Kotxi auapitikako neenamatzì. Txamari itixi xipokini õti ! apokapanika. ⁷ Ikara inakari apisapanika, ãti uãka neenamauatako ãti uãkakata. Apanakini auïte inirimanekata neenamauatako apanakini auïtekata inirimane pakinikata. Ætiãtaã kãkiti inikoriãriko natxi. Ætiãtaã amianari inokanako kãkiti. Ætiãtaã itixi iakeëkatakato. ⁸ Ikara atoko itxako misirikaretxi potorikini. Sito amarini tsii atoko itxako iuasaaki.

⁹ —Iuasaaki hïte maïkaãkako, himisiritiko ïkapani. Iposo atoko oka hinaãkako. Nisãkire hãuikini xika ikinimane omanataiko hïte. ¹⁰ Iuasaaki itomaneri ! auikaikari Teoso sãkire. Itakanapapekarina Teoso kimapore. Imïkapiritakakanako. Omanatakakanako. ¹¹ Apokako kãkiti “Nota Teoso sãkire sãpiretakari nitxaua,” inakari. Txamari kona atão. Ninoa misirienetanako itomaneri kãkiti. ¹² Kãkiti tìretiko poiãotako, kotxi maerekanitxi iarikako ikini itixitimoni. ¹³ Iuasaaki kãkiti mïteenekiniãri misirikaretxi, imatakanapakaniãri Teoso sãkire, auapikako ãtipirika Teosokata. ¹⁴ Teoso iokanapirena erekari, Teoso auïtetxi ininiãua, sãpiretaãkako ikini itixiti auakani, ikini kãkititi imarotniri ïkapani. Ikara inakari auaãka atokoikarako itixi xipokini õti apokako.

Iteene Maerekanitxi Apokini
(Marko 13.14-23; Arókasi 21.20-24)

¹⁵ Xesosi sãpirenauatapanika:

—Hĩte itikariko iteene maerekati kamakari timini aiko Teoso misãkiretiko ãki. Kitxakapirĩka Tanieo inakori, Teoso sãkire sãpiretakari, sãpiretapekari ikara ene. Hĩte ia atatsopatakani, himarotariko ikara. ¹⁶ Ikara atoko inakari hĩtikasaaki hĩte ĩkorapokoriti Xotėia auakani, oxiratarimoni himitekako. ¹⁷ Ikara ōti apokasaaki haãpoko nopini hãuiniã, katima hĩtxako himitekini. ! Apakata haãpoko ãki hĩtii himaktxakini. ¹⁸ Kikio hĩparĩkauanãtakasaaki, hãapokomoni ! hĩkanapiripe himãka hãpini ĩkapani. ¹⁹ Ikara ōti apokasaaki, kamixironi, kaxitakareroni pakini iteene atatsitariko. Pasãpaniri ninoa mitekini. ²⁰ Hamanaãriko Teoso katxĩkareri mauakani himitekini ōtisaaki. Hamanaãriko tomatiko ōtisaaki ikara inakari mauakani ĩkapani. ²¹ Kotxi ikara mitekatxi ōtisaaki kãkiti iteene atatsitariko imisiritiko. Ikara ōti apisa kãkiti ! imarotari iteene imisiritiko. Itixi kamikosaakipanika ! auari ikara atoko inakari misirikaretxi. Ikara mitekatxi ōti napaãka atoko kãkiti ! imarotaikari iteene imisiritiko. Ikara ōti apiatako kãkiti misiritiko. ²² Teoso poiãotakari iua ōti ikinipoko kãkiti mapinakani ĩkapani. Ito ōti ininiã, kãkiti ! auaika. Ipoiãotakari iua ōti, kotxi itiretana kãkiti imereẽkini.

²³ —Iuasaakiko ãti: “Ia kiki Teoso mereẽkiti aiãtapakiti inakari,” inakasaakii, ! hãuikapiri. Ātipekana: “Ikira Teoso mereẽkiti inakari,” inakasaakii, ! hãuikapiri. ²⁴ Kotxi apokako kãkiti paxirari kamakari, “Teoso mereẽkiti hiãtapakitino

nota,” inakari, “Teoso sãkire sãpiretakari nitxaua nota,” inakari. Ninoa kamariko posotiiretxi kãkiti tsorikitaãtini ïkapani. Inirekarina kãkiti Teoso mereëkini imisirienetinina. ²⁵ Hïkenakota. Nõtãkikai hïte ikara inakari apokini õti apisa.

²⁶ –Hïte sãpiretikosaaki: “Hïkenakota. Teoso mereëkiti aiãtapakiti ãparaã makipakaniãtaãpekarari,” hinikosaaki, ! hïcipe iuaã. Hïspiretikosaaki: “Iriko ãkirari iua,” hinikosaaki, kona hãuikapiri. ²⁷ Kotxi nota hïtari iaxitikiri nikanapiriãkasaaki, ! ikara atokoni nitxa. Mëkokari atoko itxa nota hïtari iaxitikiri nikanapiriãkasaaki, kotxi mëkokari atokatxi pokïkinimoni imëkoka, isapitipo atokatxi ereëkokinimoni, ininiã ikinimane itikariko. Iua atokokana nota hïtari iaxitikiri napokini. Ikinimane itikanoko nota. ²⁸ Aãtamatakasaakiri maiori apotiitiniua, aimarotari ipïkari iuaãtaã auini. Iua atokokana nota kanapiriãkasaaki, ikinimane imarotari napokini.

*Kãkiti Itari Iaxitikiri Kanapiriini
(Marko 13.24-27; Arókasi 21.25-28)*

²⁹ Xesosi sãpirenauatapanika:

–Apikomoni nisãpiretai nikanapiriini pirena. Iua inikoriãkori napaka atoko, atokatxi piãkako. Kasiri kona ponikaikako. Iõriki iaxitikero irikako. Iaxiti iõriki auiniãtaã auakari iakeëkatakoko. ³⁰ Iuasaaki Teoso takaõtxikare auako iaxiti, nota hïtari iaxitikiri kaimapeka uai nikanapiriini himarotini ïkapani. Ikara atoko inakasaaki, ikini kãkititi itixi auakani txiapatako, kotxi ninoa atapanoko nota kãkiti itari iaxitikiri katxiãri ãki nikatxakaãpotini. Nitapararitika

napoãkatakò, kotxi ikinimane auĩte nitxauako iuasaaki. Niotximerekata nikatxakaãpota.
³¹ Okenakotaãkako koitxi mitaro, trõpeta inakoro. Iuasaakipekako niokanatana ninitiriakori itixi iaõka kãkiti Teoso mereẽkini apotiitakani ãkapani.

Piko Mina Pirena
 (Marko 13.28-31; Arókasi 21.29-33)

³² Xesosi sãpirenauatapanika:

—Nisãpiretai sãpirenatxi atão inakari oerekiko, piko mina pirena, nikanapiriini apiata himarotini ãkapani. Pooõoporipeka onakasaaki, otomorekasaaki, “Kamoõ apokanapanoka,” hĩtxa.
³³ Iua atokokana, ikara misirikaretxi mixikanani nisãpiretakiti hĩtikasaaki, himarotapekariko nota kaiama kanapirikapeka ninini. ³⁴ Ia nisãkire atão. Itixi auakani !ixipoka ikinipoko nisãpiretakiti mapokakani apisa. ³⁵ Iaxiti xipokapitikako. ãkoraxiti apaka xipokapitikako. Iuaritika nota sãkire !ixipoka.

Kãkiti !Imarotari Xesosi Apokini Manapi
 (Marko 13.32-37; Arókasi 17.20-37)

³⁶ Xesosi sãpirenauatapanika:

—Kãkiti !imarotari ikara õti, nota hĩtari iaxitikiri nikanapiriini õti. Teoso nitiriakori iaxitikini apaka !imarotari ikara õti. Niringanira imarotari.
³⁷ Nota hĩtari iaxitikiri nikanapiriãkasaaki, kitxakapirĩka Noee auakasaaki atoko itxako.
³⁸ Xirataãtxi apisa ikinimane nipokota, iãta itxa. Kiki, sito ãtaniriua. Ikara atokokanera itxa Noee maporo ãki iereẽtini õti. ³⁹ Ikara apisa !imarotarina ipininina tĩkane. Mokatanitika xirataãtxi apoka, ikinikana xipoka itxana.

Nota hītari iaxitikiri nikanapiriākasaaki, iua atokokanerako itxa, ininiã iposope hīt-xako.

⁴⁰ —Iuasaaki nikanapiriini õtisaaki, ipi kiki parĩkauanãta kikio. Teoso nitiri iaxitikiri anikariko ãti, ãti kaikota it-xako. ⁴¹ Ipi sito atarokiri kamakani, ãto anikaãkako, ãto takanapaãkako. ⁴² Ininiã iposope hīt-xako, kotxi kona himarotari hĩauĩte kanapiriini õti. ⁴³ Hĩxinikariko. Kaapokori imarotaãkamariko kiĩtiriri apokini õti, !imakamako. !Auritamariko kiĩtiriri anikiniri itii. ⁴⁴ Kiĩtiriri apoka kãkiti miãtapakinitipanika. Iua atokokanerako nota apokako himimarotakinitipanikarako. Ininiã iposope hīt-xako nota hītari iaxitikiri hiãtapini — itxa Xesosi sãkire.

*Nitiritxi Erekarĩ, Nitiritxi Maerekati Pakini
(Arókasi 12.41-48)*

⁴⁵ —Ininiã Teoso nitiriakori erekarini hīt-xauako. Nisãpiretai nitiritxi kimaroreri inakari, kotxi iua kĩpitari ipatrãote sãkire. Iuakara ipatrãote paniãta, apanakini initiriakori inĩkatini ĩkapani. Isikakienatana ipatrãote nitiriakori, nipokori sikiko manapi. ⁴⁶ Iua initiri poxokoniuata ipatrãote paniãtakiti iaõka ikaminiã, ipatrãote apokasaaki iposope itxa. ⁴⁷ Atãopitikara nitxai hĩte. Iua patrão paniãtariko iua initiri ikinika inakiti inĩkatini ĩkapani. ⁴⁸ Nitiritxi maerekatipekana xinikari: “! Katimari ikanapiriã nipatrãote,” itxa. ⁴⁹ Ininiã apanakini nitiritxi ixiroka. Inipokota, iãta poãtakanikata. ⁵⁰ Ininiã ipatrãote kanapiriãko imiãtapakinitipanika. Ikanapiriãko initiri mimarotakinitipanika. ⁵¹ Ininiã ipatrãote xirokitatariko aãpitsaã. Iposo atoko imisiritaãkako

maerekaniakata, “Erekapitikaua ate,” inakanikata. Iuaã kãkiti txiapata, akatsatsiriĩtaua ãtipirika. Ininiã ikara nitiritxi maerekati atoko kona hĩtxape –itxa Xesosi sãkire.

25

Tesi Ātokoroakoro Pirena

¹ Xesosi sãpirenauatapanika:

–Ia nisãpirena oerekai Teoso auĩtetxi ininiãua. Tesi ātokoroakoro kosekari tirikapi. Isana kima-poriã. Iãtaparina ipatrãotena. Iua inapanikako kiinirimoni ĩtanorouatini ĩkapani. ² Sĩko ātokoro kiĩkiterini, sĩko miĩkiteni. ³ Miĩkiteni anikari tirikapi koana, txamari !anikarina tirikapiã. ⁴ Kiĩkiterini anikari tirikapi koana. Apaka anikarina tirikapiã. ⁵ Ipatrãotena !katimari apokini. Ininiã itaponoka ininiãna, imakanãtana.

⁶ –Apanĩkanõka ikenakotarina: “Apokana-panoka. Hĩsapoka. Hãpiãkatari.”

⁷ –Ininiã ātokoroakoro õkitikaua, tirikapi iopotokaka, sa itxana. ⁸ Ninoa miĩkiteni amanaãri kiĩkiterini tirikapiãte, kotxi miĩkiteni tirikapite oakaarita.

⁹ –Kiĩkiterini apakapapiretana: “Kona. Tirikapiã ate nakiti !apakata hĩte ĩkapani. Ate ĩkapaninokara apakata. Hĩsa tirikapiã vẽxitakarimoni. Hiamotariko.”

¹⁰ –Ininiã ninoa miĩkiteni sari tirikapiã iamotinina. Ninoa sikasaaki, ipatrãotena apoka. Ātokoroakoro iposope inakani ĩroã iuakata aapokotxi ãki ĩtanorouatakari kiiniritiã. Itore totaãka.

11 —Eereka ãtokoroakoro tirikapiã amotakani kanapiriã. Ninoa akirita: “Patrão, patrão, pimatatakinaua itore aĩroini Ìkapani,” itxana.

12 —Ipatrãotena apakapapireta: “Hĩsipeka. Atão nisãpiretai. !Nimarotai hĩte.”

13 Xesosi sãkirauata:

—Erepaniko. Iposope hĩtxako, kotxi !himarotari nota hĩtari iaxitikiri kanapiriini õti. !Himarotari amonikitaauako napokini —itxa Xesosi.

Ipi ãti Pakini Nitiritxiakori
(*Arókasi 19.11-27*)

14 Xesosi sãpirenauatapanika:

—Nikanapiriini ia atoko itxapaniko. Kiki aiamatapeka õtakoxiti ãti itixitimoni isini Ìkapani. Ininiã akiritari initiriakori. “Hinĩkatariko ikini nitii,” itxana. 15 Isikari initiri apia imaroretakari txineiro ota sĩko mio. ãti initiri isika txineiro ota ipi mio. ãti initiri poiãoka imarotakari ãtika mio txineiro ota isikari iua. Eereka sipe itxa.

16 —Sĩko mio apakapakari amotari tiitxi, eereka vẽtxita itxari. Ikara atoko ininiã apakaparo txineiro ota tesi mio. 17 Iua ipi ãti mio apakapakari iua atokokana itxa. Iua apakaparo ipi ipi pakini mio txineiro ota. 18 Iua ãtika mio txineiro ota apakapakari, ikisakari kipatxi, taka itxaro txineiro iua aariko ãki. Ikataro ipatrãote txineirote.

19 —Eereka okananixiti inaka atoko ipatrãotena kanapiriã. Akiritana: “Kiãtokopa hĩtxataro nitxineirote?” itxana. 20 Iua sĩko mio apakapakari minari tesi mio. Iua sãpiretari ipatrãote: “Patrão, pite

sikano s̄iko mio txineiro ota. Patamata. Napakapari apikomoni s̄iko mio txineiro ota pite ĩkapani,” itxa.

²¹ —Ipatrãote apakapapiretari: “Erekapitikai pite. Erekarı nitiritxi pitxaua. Erekarı pinĩkatiniro nitxineirote. Erekapitikari pinĩkatiniri poiãoka nisikinii. Ininiã nauiritaiko itomaneri pinĩkatini. Ininiã pipoxokoniyatako notakata,” itxa.

²² —Iua ipi mio ota apakapakari apoka. Iminaro ipi ipi pakini mio. Isãpiretari ipatrãote: “Patrão, pite sikano ipi mio txineiro ota. Patamata. Apikomoni nota apakaparo ipi mio txineiro ota pite ĩkapani,” itxa.

²³ —“Erekapitikai pite. Erekarı nitiritxi pitxaua. Erekapitikari nitxineirote pinĩkatini. Erekarı poiãoka pinĩkatini. Ininiã itomane nitakanapako pinĩkatini ĩkapani. Ininiã pipoxokoniyatako notakata,” itxa.

²⁴ —Eereka iua ãtika mio txineiro ota apakapakari apoka. Iua sãpiretari ipatrãote: “Patrão, nimarotai pite. Pataparaxinirei pite. Pite amotari pikiena, kotxi kona pite takarauata. Pite apari pikiena pimaparĩkauatakaniãtaã. ²⁵ Nipĩkarauatiniã, nikipataro pitxineirote kipatxi ãki. Patamata. Oia pitxineirote,” itxa.

²⁶ —“Nitiritxi maerekati iareri pitxaua pite. Pimarotari niamotiniri nikiena, kotxi ! nitakarauata. Pimarotari nota apari nikiena nimaparĩkauatakaniãtaã. ²⁷ Ikara atoko ininiã, pimanirekakaniãri piparĩkauatini, kinirepa kona pisikatari nitxineirote pãkomoni? Pisikaãkamaroko, napakapamaroko apikomoni nitxineirote nikanapiriãkasaaki,” itxa.

28 Ininiã ãti ipaniãta:

—“Pimakatzakariko iua mio ãtika mio auakiti. Tesi mio txineiro ota auakitimoni pisika. 29 Kotxi apikomoni isiãkako iua itomaneri auakiti, ininiã apiata auinariko iua. Iua poiãoka auakiti, inakito mixirikaãkako. 30 Ia ninitiri iareri hõka mapara piãkatximoni. Iuaã kãkiti txiapata. Akerakitatsiriãta itsii xika.”

Ikinimane Apotiitaãkako Xesosi Apisatoõ

31 Apikomoni Xesosi sãpirenauata:

—Nota hõtari iaxitikiri nikanapiriãkasaaki auõttxi ninakasaakia, ikinika Teoso nitiri-akorikata, niitopãkako auõttxi itopanere nopini. Peerekari iusaaki. Ikinimane paxitanoko nota. 32 Ikini uãkati kãkiti apotiitaãkako nota apisatoõ. Iusaaki nikaiarikitatanako ninoa. Soti auõte, kapra pakini piratakari ipiraakori koketakaniaua ikaiarikitatini atokokanera, nota hõtari iaxitikiri kaiarikitatana ikinimane kãkiti. 33 Pirãtxi piratakari takiniri soti auõte ikikomoni, itakiniri kapra isanaremoni, iua atokokanera nota hõtari iaxitikiri takari kãkiti erekarini nikikomoni. Kãkiti maerekani nitaka nisanaremoni.

34 —Eereka nota kãkiti auõte txanako ninoa kãkiti erekarini nikikomoni auakani: “Niri sikari erekari hõtemoni. Hina. Hiiroã auõttxi nininiãtaãua. Ia auõttxi nininiãtaãua maiamatapeẽkaika hõte ikapani itixi kamikosaakipeka. 35 Mitxipeka ninatxitakasaaki, hõte sikakienatapekano nota. Niposonatakasaaki, ãparaã hõsikapekano. ãti itixiti nĩkasaaki, hõte apakapapekano nota. 36 Nimamãkanisaaki, mãkatxi hõsikapekano. Namianatakasaaki, hinĩkatapekano. Kateia ãki nauakasaaki,

himotikaētapekano. Ininiã hiïroã,” nota kãkiti auïte txanako kãkiti erekarini.

³⁷ —Ininiã kãkiti atão inakari kamakani apakapapiretariko: “Apiananiri, kirisaakipa pinatxitakasaaki, asikakienatai? Kirisaakipa piposonatakasaaki, ãparaã asikai? ³⁸ Kirisaakipa ãti itixiti pïkasaaki, aãpakapai? Kirisaakipa pimamãkanisaaki, mãkatxi asikai? ³⁹ Kirisaakipa pamianatakasaaki, anïkatai? Kirisaakipa kateia ãki pauakasaaki, amotikaëtai?” itxanonako nota.

⁴⁰ —Ininiã nota kãkiti auïte apakapapiretanako: “Atãopitikara nitxai hïte. Kãkiti poiãori, nisãkire auïãkari, hïtiretiniã, iusaaki nota hïtiretini atokokana hïtiretari,” nitxanako ninoa.

⁴¹ —Iusaaki nitxanako nisanaremoni auakani: “Hïsipeka. Teoso misiritaiko hïte, kotxi !hïkïpitari iua sãkire. Hïsipeka arikatxi maxipokatimoni. Teoso kamari iua arikatxi, Satanasi misiritikoãtaã tïkane, Satanasi nitiriakori misiritikoãtaã tïkane. Hïsipeka iuamoni. ⁴² Kotxi ninatxitakasaaki nipokori !hïsikano. Niposonatakasaaki, ãparaã !hïsikano. ⁴³ ãti itixiti nïkasaaki, !hinirekano haãpoko napokini. Nimamãkanisaaki, kona mãkatxi !hïsikano. Namianatakasaaki, !hinïkatano. Kateia ãki nauakasaaki, !himotikaëtano,” itxanako kãkiti maerekani.

⁴⁴ —Ininiã ninoa apakapapiretariko: “Api-ananiri, pinatxitakasaaki, piposonatakasaaki, pamianatakasaaki, pimamãkanisaaki, kateia ãki pauakasaaki, ãti itixiti pïkasaaki, kirisaakipa ate ! apakapai?” maerekani txanoko nota.

⁴⁵ —Ininiã nota kãkiti auïte apakapapiretanako ninoa: “Atãopitikara nitxai hïte. Himanirekakanisaakiri hïtiretiniri kãkiti poiãori

nisākire auiākari, iusaaki ! hinirekari nota hītiretini,” nitxanako ninoa.

⁴⁶ —Ininiã Teoso iokanatanako ninoa maerekani kamakani misiritikoãtaã. Iuaãtaã ninoa misiritaãkapikako. Imisiritikona kona xipokaikako. Kãkiti atão inakarínoka kamakani auapininiika imaxipopekaniika Teosokata —itxa Xesosi.

26

Xesosi Okaenetiko Pirena

(Marko 14.1-2; Arókasi 22.1-2; Xoão 11.45-57)

¹ Ikara inakari isãpiretaka atoko, Xesosi misãkiretana imoianariakori:

² —Hite imarotari ipi õti napaka atoko aua Páskoa inakori kiiniriti. Iua kiiniriti auakasaaki nota hītari iaxitikiri nisikaãkako nimokaiakariakorimoni. Aamina ñpiriãmitakari nopini nitakaãkako. Iua atoko ipina nitxako —Xesosi txana imoianariakori.

³ Iusaaki sasetotxi auñteakori, kaiõkatsopareriakori, kiomãtxiakori pakini apotiitaua. Sasetotxi auñte apiatakari Kaipasi inakori aapoko ãki apotiitauana.

⁴ Imapapiretarina Xesosi imañkinina ñkapani. Inirekarina Xesosi imañkinina apanakini mïmarotakinitika. Imisãkiretakakana Xesosi okinina ñkapani.

⁵ —Kiinirisaaki ! amañkapaniri. Amañkiniãri, apanakini kãkiti naiatamaua ate —itxakakana.

Sito Kamariãro Mïkaro

(Marko 14.3-9; Xoão 12.1-8)

⁶ Xesosi auanãta aapokotxi Petánia inakoriãtaã. Isari Simão inakori aapokomoni. Iua Simão mitxi

amianatakari, maere matati. Eereka erekapekari.
 7 Simão aapoko Xesosi auakasaaki, sito apoka iuamoni. Ominari kopitipaki kai kamakori, kai arapástiro inakori. Kopitipaki xâpoka kamariâro. Oa pakaronero. Xesosi nipokonâtakasaaki, oa sito kitakaro kamariâro ikiiã.

8 Imoianariakori itikari Xesosi kiiã okitakiniro, ininiã ninoa naiataua:

—Kinirepa oa ioanatataro kamariâro?

9 Kinirepa kona ovêtxitataro? Ovêtxitaãkamaroko oãpakapamaroko txineiro ito, matxineiroteni-monikari osikini ïkapani —itxakakana.

10 Xesosi imarotari ninoa ikara atoko ininina.

—Kinirepa homanatataro oia sito? Erekari okaminano notamoni. 11 Auapikanako matxineiroteni hîtekata. Kona nota auapani hîtekata.

12 Oia kitakaro kamariâro nikiiã, nota iposope ninini nikatiko apisa. 13 Atão nisãpiretai hîte.

Teoso iokanapirena erekari sãpiretikoãtaã ikini itixiti, isãpiretaãkako apaka oia sito kitakiniro kamariâro nikiiã, ininiã kãkiti ikini itixiti auakani xinikapikaro oa —Xesosi txana ninoa.

*Xotasi Sari Sasetotxi Auñteakorimoni
 (Marko 14.10-11; Arókasi 22.3-6)*

14 Eereka Xesosi mojanari Xotasi Isikariotxi inakori sari sasetotxi auñteakorimoni.

15 —Xesosi nisikiniãi hîtemoni, kiripa hîte sikano nota? —itxana ninoa.

Ininiã ninoa:

—Asikaiko trîta txineiro ota pirata kamakoro —itxana ninoa.

Ininiã ïkitxitarina. 16 Eereka Xotasi iãtapari Xesosi poiãonoka kãkitikata auakasaaki, imïkapiritiniri ïkapani.

Páskoá Kiiniriti Kamiko
(Marko 14.12-21; Arókasi 22.7-13)

17 Pão miātiãkati nikiko kiiniriti potorikini õti, Xesosi moianariakori apoka iuamoni.

—Namonipa ate maiamatari Páskoá kiiniriti pite ĩkapani? —itxarina iua.

18 —Hĩsa sitatximoni. Nisãpiretakiti iaõka hinitari kiki. Hãpokasaakiri, hĩtxariko iua: “Koerekareri txai, ipinini tĩkane kaiamapeka. Ikamariko kiiniri Páskoá inakori pite aapoko imoianariakorikata,” hĩtxako.

19 Ininiã imoianariakori kamari Xesosi paniãtakiti iaõka. Imaiamatari ikinika kiiniri ĩkapani.

20 ĩkanõkapeka inakasaaki, Xesosi imoianariakorikata topãka inipokotinina ĩkapani.

21 Inipokotakasaakina, Xesosi txana:

—Atão nisãpiretai hĩte. Ātika hĩte sauaki mĩkapiritanoko nota.

22 Ininiã imoianariakori tsorĩkaãta. Iteene imatinaniuatana. Āti pimaãri:

—Apiananiri, atauako notakani?

Iua atokokana ãtipekana:

—Apiananiri, atauako notakani?

Ikara atoko itxanãtana ikinikana, ipi-maaãpotinirina Xesosi. 23 Ininiã Xesosi apakapapiretana:

—Ia tiitxiã notakata nikakari mĩkapiritanoko.

24 Nota hĩtari iaxitikiri okaãkako. Teoso sãkire iõkatsopatakori sãpiretapekari nipinini tĩkane. Nota hĩtari iaxitikiri mĩkapiritakari iteene misiritaãkako. Erekariko maponaniãkatika inaãkamako.

25 Ininiã Xotasi kamĩkapirireri misãkiretari Xesosi:

—Koerekareri, atauako notakani?

Xesosi apakapapiretari:

—Ari, pitepitikara.

Xesosi Ìto, Iarẽka Pakini

(Marko 14.22-26; Arókasi 22.14-23; 1 Korĩto 11.23-25)

26 Inipokonãtakasaakina, Xesosi kosekari komiri. Imisãkiretari Teoso:

—Erekapitikari ia komiri pisikakiti atemoni — itxa.

Eereka imaxinĩkitari, sika itxari imoianariakori-moni.

—Apakapa, nika hĩtxako. Ia niĩto —itxana.

27 Eereka ikosekari iãkoanatxi iãriã auini. Imisãkiretari Teoso:

—Erekapitikari ia iãriã pisikakiti atemoni —itxa.

Eereka sika itxari iãkoanatxi ninoamoni:

—Hĩkinika hiãtariko. 28 Ia niarẽka xiketakarĩ makatxakariko kaiãopokori kãkiti maerekani. Teoso sãpiretapekari kãkiti ikamaenetakiti amaneri kãkiti ãkapani. Ia niarẽka oerekari kãkiti, Teoso kamapekari ikamaenetakiti.

29 Atão nisãpiretai. !Niãtaikaroko ovapeẽ, Teoso auĩtetxi ininiãtaãua nimapokakanisaaki. Iuaã napokasaaki niãtari. Amaneri iãriãti niãtako hĩtekata —itxana imoianariakori.

30 Xipoka atoko ixikaretarina xikari Teoso ãkapani. Eereka isana oxiratarimoni Oriva inakorimoni.

Xesosi Sãpiretari Petro Kipatiniri Iua

(Marko 14.27-31; Arókasi 22.31-34; Xoão 13.36-38)

³¹ Iuaã Xesosi misãkiretana imoianariakori:

—Ia ìkanõkati hìkinika hìte takanapanoko nota, kotxi Teoso sãkire iõkatsopatakori sãpiretapekari ikara atoko inakari. Itxari:

Nokariko soti auìte piratakari, ininiã ikinika ipi-
raakori iarikitatako,

itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori. ³² Ininiã eereka nota nipinaãka atoko, iuaĩkana nõkitikaãkãkaua atoko, nisako hìte apisa Kariréiamoni —itxa.

³³ Ininiã Petro apakapapiretari:

—Nota ! nitakanapai pite. Atxiĩti ikinimane takanapai, iuaritika kona nota takanapai —itxa.

³⁴ Ininiã Xesosi:

—Atão nisãpiretai. Ia ìkanõkati patari sãkirauatini apisapanikako, “!Nimarotari iua,” pitxanoko ipi ãti pakinikata.

³⁵ Ininiã Petro:

—Ikara atoko !nitxapanii pite. Nikipatinii apisapanikamako, nipinamako.

Ikinika Xesosi moianariakori ikara atoko itxana.

*Xesosi Misãkiretiniri Teoso Xetsémani Inakoriãtaã
(Marko 14.32-42; Arókasi 22.39-46)*

³⁶ Eereka Xesosi sari imoianariakorikata Xetsémani inakoriãtaã. Xesosi:

—Uai hìitopãka. Ikiraã nisako Teoso nimisãkiretini ìkapani —itxa Xesosi.

³⁷ Anikari Petro, Sepeteo anaakori ipi pakini iuakata isinina. Iuaã Xesosi tsorĩkaãnãta, imaromaxiretari. ³⁸ Imisãkiretana ninoa:

—Nixinire imaromaxiretari. Iteene nimaxire, ininiã okaaritano. Uai hìkaikota. Araõkire hìtxako —itxana ninoa.

³⁹ Apikomoni isa, pamaka itxa, misākireta itxari Teoso:

—Niri, atauako apakata pimakatxakiniri nimisiritiko akamoni ĩkari? Kona ninirekari natatsiirauatini. Iuaritika pite nirekiniāri, ininiā nota apaka nirekari —itxari Teoso.

⁴⁰ Iuasaaki ikanapiriā ipi āti imoianariakori auuniātaā. Ninoa imakanāta:

—Petro, atauako kona hĭte mĭteenekari hĭtikapokotini āto oaranoka? ⁴¹ Erepaniko. Hinirekasaakiri maerekati hĭkamini, !hĭkamapiri. Araōkire hĭtxako. Himisākiretariko Teoso, ininiā !hĭkamari maerekati. Kākiti xinire atxiĭti ! inirekari maerekati ikamini. Txamari kākiti ĩto tapara poiāoka, ininiā ikamari maerekati. Ininiā erepaniko —Xesosi txari Petro.

⁴² Iuaĭkana isa apikomoni Teoso imisākiretini ĩkapani:

—Niri, pinirekiniāri natatsiitiniri nimisiritiko akamoni ĩkari, ininiā nikamapitkariko pinirekak-iti —itxari Teoso.

⁴³ Iuaĭkana ikanapiriā imoianariakorimoni. Imakanātapanikana. Itaponoka itxana. Kona iposotarina ikoatinina. ⁴⁴ Iuaĭkana Xesosi takanapana, iuaĭkana ikanapiriā iuaātaākana. Iuaĭkana misākireta itxari Teoso. Mitxi atokokana itxa isākire.

⁴⁵ Iuaĭkana ikanapiriā imoianariakorimoni:

—Himakanātapanika? Hĭtomanātapanika? Nisikiko manapi apopeka. Nota hĭtari iaxitikiri nimĭkapiritaāka maerekanimoni nisikiko, inireēkitina ikaminina ĩkapani. ⁴⁶ Hōkitikaua. Masipeka. Hātapa. Ikiraā ina nota mĭkapiritakari —itxana ninoa.

Xesosi Maĩkiko Pirena
(*Marko 14.43-50; Arókasi 22.47-53; Xoño 18.1-11*)

⁴⁷ Xesosi sákirauanãtapanika inakasaaki, Xotasi, Xesosi mitxi moianari, apoka. Iuakata ina itomaneri kãkiti, saasara mĩkani, piriri mĩkani pakini. Sasetotxi auĩteakori, kiomãtxiakori pakini iokanatana ninoa. ⁴⁸ Iua Xotasi kamĩkapirireri sãpiretapekana ninoa:

—Iuapitipanikarako napitxokapaniko.
Himaĩkariko iua napitxokakiti.

⁴⁹ Xotasi apoka. Xesosimonipitipo isa.

—Ereẽkai koerekareri.
Eereka apitxoka itxari. ⁵⁰ Ininiã Xesosi txari Xotasi:

—Nitiretakiti, pikamariko pinirekakiti. Nauiritai —itxari.

Iuasaakipeka Xotasikata sikani sakata Xesosimoni, maĩka itxarina. ⁵¹ Æti Xesosi moianari kosekaro saasara. Isauaãkatari sasetotxi auĩte apitakari nitiri. Itsotakakĩpitatari.

⁵² Ininiã Xesosi txari:

—Pitaka saasara mitxi oãuiniãtaã. ! Pineenamauatape. Ikeekotxi himaĩkiniã, ãti õti hĩpinako ikeekotxi xika. ⁵³ ! Pimarotari niposotiire. Nota nirekiniãri, nakiritari niri moianatinino nota. Nakiritiniãri, iuasaakipeka iua iokanatariko seĩ mio initiriakori nota imakatzakinina ĩkapani. ⁵⁴ Kona nakiritari niri, kotxi Teoso sãkire iõkatsopatakori sãpiretapekari nimaĩkiko tĩkane ia atoko inakari.

⁵⁵ Iuasaaki Xesosi misãkiretana iuamoni ĩkani:

—Kinirepa himinari saasara, piriri pakini himaĩkinino ĩkapani? ! Kĩtirino nota. ! Kikeekono nota. Ikiniõtika niitopãka Teoso misãkiretiko aikoti

ãki noerekinii hïte. Iuasaaki kona himaïkano.
⁵⁶ Ia atoko himaïkano, kotxi kitxakapirïka Teoso sãkire sãpiretakani iõkatsopatapekari ia atoko himaïkinino. Ininiã Teoso sãkire iõkatsopatakori iaõka uatxa apokapeka —itxa Xesosi. Iuasaakipeka Xesosi moïanariakori asikari iua, miteka itxana.

Xesosi Xoteo Auïteakori Apisatoõ

(Marko 14.53-65; Arókasi 22.66-71; Xoão 18.12-14, 19-24)

⁵⁷ Ninoa Xesosi maïkakani anikari Xesosi Kaipasi aapokomoni. Iua Kaipasi sasetotxi auïte apiatakari itxaua. Iuaãtaã kaiõkatsopareriakori, kiomãtxiakori pakini apotiitapekaua iuasaaki.
⁵⁸ Ninoa anikasaakiri Xesosi, Petro sari Xesosi tikini. Ikira atoko auaãponãta. Sasetotxi auïte apiatakari aapoko takote isa. Iïroã pirikere ãki. Iitopãka Kaipasi nitiriakorikata. Kiatokopa inaãkapani Xesosi, ininiãra isa Xesosi tikini imarotïniri ïkapani.

⁵⁹ Kaipasi aapoko ãki Sasetotxi auïteakori, kiomãtxiakori, ikinika Xoteo auïteakori pakini nitana kãkiti aãpirena kamakani Xesosi okinina ïkapani. ⁶⁰ Itori kãkiti sãpiretari aãpirena Xesosi ikamapiretinina. Txamari ixika !auari Xesosi okinina ïkapani.

Eereka apokana ipi aãpirena kamakani. ⁶¹ Ninoa txari:

—Ia kiki txari: “Nota posotari aiko Teoso misãkiretiko nirikini. Ipi ãti õtisaaki niposotari iuaïkana nõkitikiniri,” itxa isãkire.

Kona atão ninoa sãkire. ⁶² Sasetotxi auïte apiatakari õkitikaua.

—Kona papakapapiretatarī pitemoni apoĩrauatakani? Atãokani piposotatarī ikara atoko pikamini? —itxari Xesosi.

⁶³ Xesosi !kasãkireri. Ininiã sasetotxi auĩte api-atakari iuaĩkana misãkiretari Xesosi:

—Uatxa nipimaãi Teoso mipĩkati apisatoõ. Atãonani pisãpiretaua. Pite, Teoso mereẽkiti pitxataua? Teoso ãkirikai pite? —itxari Xesosi, kotxi inirekari Xesosi kerokiniri isãkire.

⁶⁴ —Ari, iuapitikarano. Nisãpiretaiko hĩte hĩkinika. Hãtamariko kãkiti itari iaxitikiri topãkini Kaposotiireri kikomoni. Hãtapariko kãkiti itari iaxitikiri uai apokaãpotini katxiãri ãki —Xesosi txana ninoa.

⁶⁵ Sasetotxi auĩte apiatakari kenakotari ikara Xesosi sãkire. Iuasaakipeka iua matsorãkari imãka, kotxi kona xatiki ipotxitari Xesosi sãkire.

—Maerekati isãkire: “Teoso ãkirirano,” itxa. ! Anirekaikari apanakini kamapiretiniri Xesosi. Uatxaika hĩkenakotapekari isãkire maerekati.

⁶⁶ Kiãtokopa atxatarī Xesosi? —itxana ninoa.

—Ixika auapeka ipinini ĩkapani ininiã uatxa okaãkapitikako —ninoa txari iua.

⁶⁷ Eereka ikiisokatoõtarina. Iãsokarina. Apanakini aritoõtarī Xesosi.

⁶⁸ —Pite Teoso mereẽkiti pininiãua, pisãpiretaua, kipa aritai? —itxarina iua.

Inapetarina.

Petro Kipatarī Xesosi Imarotini

(Marko 14.66-72; Arókasi 22.54-62; Xoão 18.15-18, 25-27)

⁶⁹ Iuasaaki Petro topãkanãta mapara pirikeri ãki. ãtokoro Kaipasi nitero sari iuamoni.

—Pite Xesosi Kariréiakiri moianaripitikarai —
otxari iua.

⁷⁰ Txamari iua kipatari ikinimane apisatoõ.

—!Nimarotari ikara atoko pinanãtakiti.

⁷¹ Ininiã isa pirikeri ñroãnakikomoni. Iuaã ãto
ãtokoropekana Kaipasi nitero atamatari iua. Ininiã
osãpiretana kãkiti iuaã auakani:

—Xesosi Nasareekiri moianaripitikara ikira —
otxa.

⁷² Iuaĩkana ikipatari:

—Teoso imarotari iua kiki nimirotakani —
itxa.

⁷³ Eereka paĩtiki atoko kikiãkini iuaã auakani
sari Petromoni:

—Pite atãopitika iua moianaripitikarai, kotxi
pisãkire ipinimoni. Kãkiti Kariréiakiri sãkire
atokokana, Xesosi sãkire atokokana pitxa pite
sãkire —ninoa txari Petro.

⁷⁴ Ininiã Petro apakapapiretana:

—Atão nisãkire minakaniãua Teoso
misiritanoko. Nisãkire atãopitika. !Nimarotari
iua kiki —itxama.

Iuasaakipeka patari sãkirauata. ⁷⁵ Ikara ike-
nakotakasaaki, Petro xinikari Xesosi sãkire, kotxi
mitxipe Xesosi txari iua: “Patari sãkirauatini apis-
apanikako, ipi ãti pakinikata, ‘!Nimarotari iua,’
pitxanoko.” Ininiã Petro sipeka. Itxiapakata.

27

Xesosi Pirato Apisatoõ

(*Marko 15.1; Arókasi 23.1-2; Xoão 18.28-32*)

¹ Katimatinĩkata sasetotxi auĩteakori,
kiomãtxiakori pakini apotiitaua. Imisãkiretakakana:

—Kiãtokopa atxatari Xesosi aõkini? —itxana.

² Eereka iaxirikãkitakarina Xesosi, anika itxarina Homano auĩte Põsio Pirato inakorimoni, sikanapa itxarina.

Xotasi Ipinini

(Átosi 1.15-19)

³ Xotasi, Xesosi mĩkapiritakari, kenakoene-takasaakiri Xesosi ipinini tĩkane, maerekax-iniretinoka itxa, kotxi iuaka sikari Xesosi imokaiakariakorimoni okiko tĩkane. Iuaĩkana isipikaro trĩta txineiro ota pirata kamakoro sasetotxi auĩteakori, kiomãtxiakori pakinimoni.

⁴ —Nota kamari maerekati. Nimĩkapiritari Xesosi. Ixika !auari iua ipinini ĩkapani —itxana ninoa.

Ininiã ninoa:

—Pite kamakiti xikakara. Pitekara sikaua ate Xesosi.

⁵ Ininiã Xotasi okaro txineiro ota Teoso misãkiretiko aikoti ãki, eereka isipe ãtiãtaã. Iuaãtaã iuaka iaxirikanokitapeua, aamina poriã iaxirikaua, arõka, ipĩpe itxa.

⁶ Teoso misãkiretiko aikoti ãki sasetotxi auĩteakori kosekaro oa txineiro.

—Oia txineiro kiki okiko ĩki. Ia xika ate !auritaãka aãpotiitiniro oia txineiro ãto txineirotikata Teoso misãkiretiko aikotiãkero. ⁷ Kiãtokopa atxataro oia txineiro? —itxakakana.

Eereka ninoa imarotape. Iamotarina kiki, ti-itxi kamakari kikiote, Xoteo minakaniua ikatiko tĩkane. ⁸ Oa txineiro kiki okiko ĩki xika, Xesosi okiko ĩki xika, iua akauari takauãkatakãka “Arẽkatxi Akauariti” inaãka. Uatxa akiritaãkapanika iuaãtaã “Arẽkatxi Akauariti.” ⁹ Iua atoko ininiã, kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakari Xeremia inakori atão txari:

Isaeo auakani iĩkitxitari tr̃ta ota pirata kamakoro
Teoso mereẽkiti okiko ĩkapani.

¹⁰ Eereka isikarona oa txineiro ota tiitxi kamaka-
rimoni, ikikiote iamotinina ĩkapani, kotxi
Teoso nirekari ia atoko ikaminina,
itxa Xeremia kitxakapir̃ka. Ininiã Xeremia sãkire
iaõka apopeka iuasaaki.

Xesosi Pirato Apisatoõ

(Marko 15.1-5; Arókasi 23.1-5; Xoão 18.28-38)

¹¹ Iuasaaki Xesosi tima Homano auĩte Pirato
inakori apisatoõ. Pirato pimaãri Xesosi:

–Pitekani Xoteoakori auĩte txataua?

–Ari, iuapitikarano –itxari.

¹² Eereka sasetotxi auĩteakori, kiomãtxiakori
pakini apoĩtari Xesosi. !Kasãkireri Xesosi iuasaaki.

¹³ Ininiã Pirato txari:

–Atauako kona pikenakotatari apoĩtiniina?

¹⁴ Xesosi !kasãkireri, ininiã Pirato tsor̃kaãta.
Ãkixinireẽ iua:

–Kininiãpa !kasãkireri?

Xesosi Okiko Nirekiko

*(Marko 15.6-15; Arókasi 23.13-25; Xoão 18.38-
19.16)*

¹⁵ Ikini kiiniriti Páskoa inakori, Homano auĩte
sikakari átika kateia ãki auakari kãkiti nirekak-
iti. ¹⁶ Iuasaaki aua kateia ãki auakari Pahapasi
inakori. Ikinimane imarotari iua. ¹⁷ Itomaneri
kãkiti apotiitakasaakia, Pirato pimaãna ninoa:

–Ĩkiripa kateia ãki auakari hinireka nisikakini?
Pahapasikani? Xesosi Teoso mereẽkiti inako-
rikani? –itxana ninoa.

¹⁸ Pirato imarotari Xesosi isikinina iuamoni
ixikotinirina xika.

19 Iuasaaki Pirato topãkanãta kãkiti misiritiko isãpiretini pakita ãki. Iuasaaki ãtanoro iokanapireta iuamoni.

—Maerekati ! pikamape iua kikimoni, kotxi ixika ! auari pokiniri. Erekari iua. Minipani nitaponetari iua kiki, ininiã maerekaxiniretinoka nitxa —otxari.

20 Mapara sasetotxi auñteakori, kiomãtxiakori pakini misãkiretana kãkiti iuaãtaã apotiitakaniua:

—Piratomoni hñtxako: “Pisikakariko Pahapasi. Pokãkitakariko Xesosi,” hñtxariko —itxana kãkiti.

Ininiã ninoa auikari isãkirena. 21 Eereka Pirato pimaãna kãkiti iuaã apotiitakaniua:

—Ñkiripa kateia ãki auakari hinireka nisikakini?

Ininiã ninoa akirikata:

—Pahapasira.

22 —Kiãtokopa nitxatari Xesosi, Teoso mereëkiti inakorima? —itxa Pirato.

Ikinikana apakapapiretana:

—Aamina ãpiriãmitakari nopini pitokakitariko.

23 Ininiã Pirato:

—Kixikapa? Maerekati ! ikama —itxa.

Iuasaakipeka ninoa iteene akiripoakatana:

—Aamina ãpiriãmitakari nopini pitokakitariko.

24 Ininiã Pirato kona sãpiretaikari Xesosi isikakini, kotxi ninoa neenamauatanapanoka. Ikosekari ãparaã. Arokauakotaua ninoa apisatoõ.

—Na nota xikani ia kiki ipinako. Hñte xikakara ia kiki ipina —Pirato txana ninoa.

25 Ikinimane apakapapiretari:

—Atãopitikara. Misirikaretxi auiniã okiko xika, ate, amariteni pakini apakapariko iua misirikaretxi —itxana.

26 Iuasaakipeka Pirato sikakari Pahapasi. Eereka ipaniātari Xesosi xirokitatiko aāpitsaā. Eereka isikari Xesosi isotatonemoni aamina ĩpiriāmitakari nopini itokakitinirina tĭkane.

Sotatoakori Napetiniri Xesosi

(Marko 15.16-20; Arókasi 22.63-65; Xoāo 19.2-3)

27 Ininiā sotatoakori anikari Xesosi ninoa auĭte aapokomoni. Iuaā akiritarina apanakini sotatoakori, ininiā ikinimane sotatoakori ākitari Xesosi. Inapetarina. 28 Imakatzakarina Xesosi māka. Mākatxi pōkamarari ieretaka itxarina. 29 Eereka itakarina saporieĭta kotipiaro kamakori ikiiā. Iuako ikikomoni taka itxari aāke. Ininiā itxĭkitakarina Xesosi auĭtetxi atoko ininiāua. Eereka ikapotoreēkauana iua apisatoō, napeta itxarina Xesosi:

—Aāuĭte —itxarina Xesosi inapetinina.

—Xoteo auĭtekai pite —itxarina.

30 Ikiisokarina. Iua aāke ikosekana, arikiita itxapikarina. 31 Inapetarina, eereka imakatzakarina mākatxi pōkamarari. Iua nakiti imāka iuaĭkana ieretaka itxarina. Eereka mapara anika itxarina, aamina ĩpiriāmitakari nopini itokakitinirina ĭkapani.

Xesosi Tokakitaāka Aamina ĩpiriāmitakari Nopini

(Marko 15.21-32; Arókasi 23.26-43; Xoāo 19.17-27)

32 Xesosi anikaāpotakasaakina, aōkitarina Sireni sitatxitikiri, Simāo inakori. Ninoa paniātari iua, Xesosi anikakiti aamina ĩpiriāmitakari, anikini ĭkapani, kotxi Xesosi ĩposotaĭkari anikiniri. Ininiā Simāo anikari. 33 Apokana Kóokota inakoriātaā. Apanakini akiritari “Kiitātatxi” inaāka akiritiko.

³⁴ Iuaã iãriãmoni ikoketarina pinĩtxi kipixiãri, sika itxarina Xesosimoni, Xesosi iãtini ĩkapani, imakini ĩkapani. Atapixiãtaãka atoko, ! iãtari. ³⁵ Ininiã itokakitarina Xesosi aamina ĩpiriãmitakari nopini. Inaãka atoko ikamarina sarauatxi kai soroã. Sarauatxi kãiatakani apakapari Xesosi mãka. Kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakari sãpiretapekari ikara atoko inini tĩkane. Iua txari:

Ixanakarina nimãka. Sarauatxi ikamana nimãka apakapakani imarotinina ĩkapani.

Itxa Teoso sãkire sãpiretakari kitxakapirĩka.

³⁶ Sarauatxi xipoka atoko iitopãkana. Imoiaãrina Xesosi, kãkiti manikakaniri ĩkapani. ³⁷ Aamina ĩpiriãmitakariã ĩkii nopini itakarina iõkatsopatakori: “Xesosi, Xoteoakori Auĩte,” itxa iõkatsopatakori. Ikara xika okaãka Xesosi.

³⁸ Xesosi takote itokakitarina ipi kũtiririni aamina ĩpiriãmitakari nopini, ãti Xesosi kikomoni, ãti Xesosi sanaremoni. ³⁹ Kãkiti iuaã napakani napetari, nokonoko itxa kiitana. Maerekaeneti isãkirepiretarina Xesosi:

⁴⁰ —Pite txari: “Aiko Teoso misãkiretiko niriãka atoko, ipi ãti õtisaaki iuaĩkana nõkitikari,” pitxa. Piteka pimakatxakaua. Pite Teoso ãkiri pinakasaakiua, pikatxaka. Ikara atoko itxa sãkiretana kãkiti iuaã napakani. ⁴¹ Iua atokotxikana itxana sasetotxi auĩteakori, kaiõkatsoparerini, kiomãtxiakori pakini ikara atoko inapetarina Xesosi:

⁴² —Iua makananitapekari apanakini. Txamari iuaka !iposotari imakananitiniua. Iua Isaeo auakani auĩte ininiãua, iuaka imakatxakamauako. İkatxakiniã, ate auikari iua sãkire. ⁴³ Iua auikari Teoso sãkire. Maiãtapari. Atauako Teoso nirekari

imakatxakiniri iua uatxa, kotxi iua txari: “Teoso ãkirirano nota,” itxa –itxana.

⁴⁴ Kiĩtiririni iuakata tokakitakoni apaka maerekaeneti isãkirepiretarina Xesosimoni.

Xesosi Ipinini Pirena

(*Marko 15.33-41; Arókasi 23.44-49; Xoão 19.28-30*)

⁴⁵ Apaniãxiti itixi piãka. Ipi ãti pakini oara ipiãka.

⁴⁶ Ipi ãti pakini oarape kikatamonipeka Xesosi iteene akirikata:

–Erii, Erii, aremaa sapakatanii.

Ikara Epireo sãkire. Ia atatsopatakari sãkireẽ, “NiTeosone, niTeosone, kinirepa pitakanapano?”

⁴⁷ Kãkiti iuaã auakani kenakotari Xesosi sãkire. Ninoa uãkatari akirinãtiniri Eríasi.

⁴⁸ Ininiã ãti miteka, mapoa atoko inakari iãka itxari iãriã katxioãrimoni. Aãke mapotõkire taka, isirĩka itxamari Xesosi iãtini ĩkapani. ⁴⁹ Txamari apanakini:

–Kona pisikapiri. Atxiĩti Eríasi makatxakari iua –itxana.

⁵⁰ Iuaĩkana Xesosi iteene akirikata. Eereka iokanatarĩ ixinire Teosomoni, eereka ipĩpe.

⁵¹ Iuasaakipeka mãkatxi mata Teoso misãkiretiko aikoti ãki arõkakari tsorakita. Itano itsorakita. Ixitipeka apoka. Mitxi iua mãkatxi mata !auiiritari kãkiti ĩroini Teosonani Auini Pakitaãtaã. Itso-rakitakasaaki, itixi iakeẽkata. Kai mitari xoreka iuasaaki. ⁵² Apanakini akauari xoreka. Itomaneri kãkiti ipĩkani Teoso nakitiakori iuaĩkana õkitikapekaua. ⁵³ Osipikarina akauari. Xesosi iuaĩkana õkitikaãkaua atoko, isana Xerosareẽmoni, Teoso nakiti sitatxitimoni. Iuaã itomaneri kãkiti itikana ninoa iuaĩkana õkitikakaniua.

⁵⁴ Sotato auĩte, sotatoakori Xesosi moiaãkani apaka, itikarina Xesosi ipinini. Iमारotarina itixi iakeẽkatini, ininiã iteene ipĩkarauatana.

—Atãopitikara Teoso ãkiri itxaua —itxana.

⁵⁵ Itoro sitoãkini ikira atoko atamanãtari Xesosi. Karirẽia tãpa Xesosi potorikasaaki ninoa sitoãkini moianatari iua. ⁵⁶ Maria Matarena inakoro iuaã aamina ipiriãmitakari ikira atoko auanãta apaka. Txiako, Xosee pakini inoro, Maria inakoro iuaã aua. Sepeteo anaakori inoro iuaã auanãta apaka.

Xesosi Ikatiko Pirena

(*Marko 15.42-47; Arókasi 23.50-56; Xoão 19.38-42*)

⁵⁷ Ìkanõka katzineiroteri Xosee inakori, Arimateia sitatxitikiri, apoka. Iua apaka Xesosi sãkire auiaãkari itxaua. ⁵⁸ Isa Piratomoni. Xesosi ãto amanaã. Ininiã Pirato paniãtari isikiko. ⁵⁹ Ininiã Xosee anikari Xesosi ãto. Mãkatxi mataã iapirika itxari. Mãkatxi mata amaneri arínio inakoriã iapirikari. ⁶⁰ Eereka taka itxari akauari ãki. Iua akauari amaneri, Xosee kisakakiti kai auĩte iriko. Ikamari iua akauari ipĩkasaaki ikatiko ãkapani. Xesosi ãto iriko ãki itaka atoko ikakanapiritari kai meraminapoari, itota itxari akauari iriko, sipe itxa. ⁶¹ Iuasaaki Maria Matarena inakoro, ãto Maria inakoro apaka topãkanãta akauari apisatoõ.

Imoiaãrina Xesosi Akauari

⁶² Iua õti sesta veira, tomatiko õti apisa. Iua õti Xoteoakori parĩkauatapitipo, tomatiko õti imaparĩkauatakani ãkapani. Katimatinĩkata sasetotxi auĩteakori, pariseoakori pakini sari Piratomoni.

⁶³ Ninoa txari:

—Ate xinikari iua kamisirienereri sãkire. Iua txari: “Nipĩkasaaki eereka ipi ãti pakini

ōtisaaki iuaīkana nōkitikauako.” ⁶⁴ Pipaniātana pisotatoneakori ipi āti pakini ōti akauari imoiainina. Imamoiaākaniārina, imoianariakori īkanōka sari iuaā iito iitirīkinina. Ininiā eereka isāpiretarina kākiti: “Teoso ōkitikapekari iua. Iuaīkana auāki itxapeka,” itxamana ninoa imoianariakori. Ininiā ikara misirieneretxi apiatama eereka. Mitxiri misirieneretxi poiāoka –itxarina Pirato.

⁶⁵ –Ininiā hanikari sotatoakori akauari moiaākani tīkane. Hīsa. Hītotariko akauari sona –Pirato txana.

⁶⁶ Ininiā isana iuaā. Akauari sona iteene ito-tinina īkapani. Itakarina Pirato takaōtxikare itore nopini. Sotatoakori iuaā kaikota. Imoiaārina akauari.

28

Xesosi Iuaīkana Auāki Inini
(*Marko 16.1-8; Arókasi 24.1-12; Xoão 20.1-10*)

¹ Tomatiko ōti xipoka atoko, tomīko īkanōkapanika Maria Matarena, oa āto Maria pakini sari akauarimoni.

² Ninoa saāpotakasaaki, katimaritika itixi iakeēkata itapararitika. Iuasaaki Teoso nitiri iaxitikiri katxaka. Ikatapakiritari kai akauari tore, topāka itxa iua kai nopini. ³ Itoō atokatxi iotximere atoko itxa. Imāka mapoa saro atoko itxa. ⁴ Sotatoakori, akauari moiaākani, kikinanaākata, ipīkarauatinina. Irikana xitipeka. Ipīkani atokopeka itxana.

⁵ Eereka ninoa sitoakoro apoka akauari. Teoso nitiri misākiretana:

–! Hīpīkarauatape. Nimarotari hīte nitanātiniri Xesosi, aamina ipiriāmitakari nopini tokakitakori.

⁶ !Auaika uai. Teoso õkitikapekari iua. Ikara iua sãpiretapekai h̃te. Uai hina. Hãtamatarari ĩto mitxi auiniãtaã.

Ininiã ninoa atamatarari.

⁷ –Katima h̃txako imoianariakorimoni h̃sini ãkapani. H̃sãpiretana: “Iuaãkana auapeka itxa Xesosi. Teoso õkitikapekari iua. Iua sari h̃te apisapanika Kariréiamoni. Iuaã haõkitariko iua,” h̃txako ninoamoni. Ikara atoko nitxa nisãpirena h̃temoni –itxa Teoso nitiri.

⁸ Ininiã ninoa takanapari akauari. Ip̃kareritikana, ieneniritikana isana. Imitekana Xesosi moianariakorimoni õkitikiniua isãpiretini t̃kane. ⁹ Ninoa mitekaãpotakasaaki, ipixinipokoriti Xesosi tokiã ninoamoni:

–H̃tepinini ina –itxana.

Ininiã ninoa kapotoreẽkaua iua apisatoõ, maãkakitita itxarina.

–Peerekai. Apiananiri pitxaua –itxanãtana.

¹⁰ Ininiã Xesosi:

–Kona h̃p̃karauatape. Nitariakorimoni h̃sa. H̃sãpiretana Kariréiamoni isinina. Iuaã aõkitanonako nota –Xesosi txana ninoa Mariaakoro.

Ininiã ninoa sipe.

Sotatoakori Xesosi Akauare Moiaãkani

¹¹ S̃toãkini sikasaaki, ãtikaka sotatoakori akauari moiaãkani kanapiriã sitatximoni. Isãpiretarina itikakitina sasetotxi auĩteakorimoni.

¹² Ininiã sasetotxi auĩteakori, kiomãtxiakori pakini apotiitaua ikara ene ixinikinina ãkapani. Eereka isikarina itoro txineiro sotatomoni, atão imasãpiretakanina ãkapani apanakinimoni. ¹³ Ininiã sasetotxi auĩteakori, kiomãtxiakori pakini txana:

—Hĩtxariko apanakinimoni: “Xesosi moianariakori apoka ĩkanõka aimakasaaki. Ītirĩkarina Xesosi ĩto,” hĩtxako. ¹⁴ Hĩauĩte Pirato imarotakasaakiri himakini, ininiã ate misãkiretariko iua, ininiã kona himisiritaãka himakini xika —itxarina sotatoakorimoni.

¹⁵ Ininiã sotatoakori apakaparo txineiro, sãpireta itxarina kãkiti Xesosi moianariakori ĩtirĩkiniri Xesosi ĩto. Ikara aãpirena iaripireta Xoteoakorimoni. Uatxa apaka ikara aãpirena auĩãkapanika.

Xesosi Apoka Imoianariakorimoni

(Marko 16.14-18; Arókasi 24.36-49; Xoão 20.19-23; Átosi 1.6-8)

¹⁶ Ōsi pakini Xesosi moianariakori sari oxiratarimoni Xesosi paniãtinimoni Kariréia tõpamoni. ¹⁷ Ninoa atamatarĩ Xesosi. Ikapotoreẽkauana iua apisatoõ.

—Peerekai. Apiananiri pitxaua —itxanãtana.

Txamari ãtikaka kona iteene auikari iua Xesosi ininiãua. ¹⁸ Xesosi apoka ninoa takote, misãkireta itxana ninoa:

—Teoso txĩkitakano itixine auakani auĩte nininiãua. Itxĩkitakano ĩkoraxiti auakani auĩte apaka nininiãua. Ininiã ikinika posotĩiretxi aua notamoni. ¹⁹ Ininiã nipaniãtai. Hĩsako ikini uãkati kãkitimoni ikini itixitika. Hõerekana ninoa nisãkire. Hĩpatxisatana nisãkire kĩpitakani nĩri uãkaã, imi uãkaã, Erekari Matamatakoti uãkaã pakini hĩpatxisatanako. ²⁰ Hõerekanako ninoa ikinika nipaniãtakiti ikaminina ĩkapani. Hĩxinikariko ia. Nota ãtipirika auako hĩtekata. Hĩtekata nauiniritika itixi xipokako —itxa Xesosi sãkire.

Teoso sãkire amaneri
New Testament in Apurinã (BR:apu:Apurinã)

copyright © 2004 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Apurinã

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Apurinã

© 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022
253eaec7-f0c7-5b49-b6be-65ee5354d0ed